

Hrvatski Glasnik

GLASILO HRVATSKOG KULTURNOG DRUŠTVA "NAPREDAK" ŽUPE SOLI

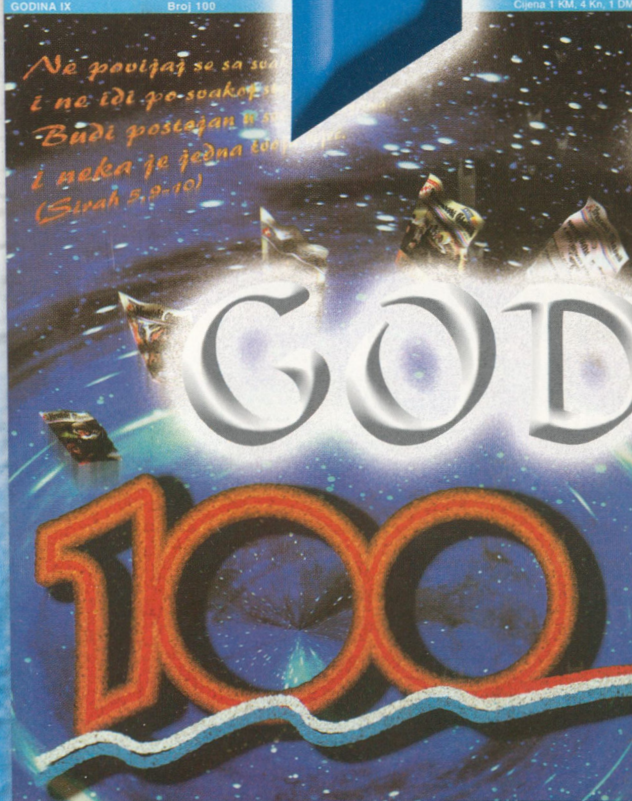
GODINA XV

Broj 168

TUZLA, STUDENI 2007.

Cijena 1 KM, 4 Kn

ISSN 1840-1260

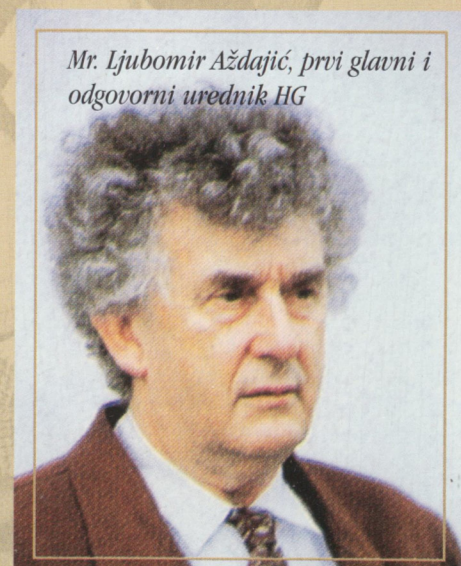
NAŠIH PETNAEST GODINA

HRVATSKI GLASNIK - KRONIČAR VREMENA

Hrvatski Glasnik, glasilo Hrvatskoga kulturnog društva "Napredak" Tuzla, glas je hrvatskoga naroda župe Soli. To je kulturni informativno-politički i poučni list.

Hrvatski Glasnik počeo je izlaziti u teško ratno vrijeme - od Božića 1992. godine, kada je ovo glasilo bilo najpotrebnije našem narodu i svim građanima našega grada i Bosne i Hercegovine.

Na inicijativu gvardijana Franjevačkoga samostana fra Petra Matanovića okupio se u prosincu 1992. pri Samostanu priličan broj novinara, kulturnih i prosvjetnih djelatnika i stručnih ljudi za računalnu pripremu, te je počeo rad na prvom glasilu hrvatskog naroda u BiH nakon pada komunizma - HRVATSKOM GLASNIKU.

Mr. Ljubomir Aždajić, prvi glavni i odgovorni urednik HG

Hrvatski Glasnik je sigurno bio jedan od važnih čimbenika u najtežim vremenima za Hrvate Bosne i Hercegovine. Doživjeli smo jednu agresiju i jedan sukob. I jedno i drugo bilo je tragično za hrvatski narod u BiH.

Glasnik je ostao dosljedan i dostojanstven, principijelan i argumentiran sve do

današnjih dana. Glasnik je svojim porukama utjecao na konsolidiranje hrvatske zajednice, na ostanak na ovim prostorima, na snošljivost, razumijevanje i suživot svih naroda koji žive u BiH, na kulturno zbližavanje i na suradnju kulturnih društava naroda BiH, na promicanje kulture i tradicije hrvatskoga i drugih naroda, na značaj i ulogu međunarodnih organizacija u Tuzli i Bosni i Hercegovini.

U Glasniku se objavljuju članci iz kulture, povijesti, duhovnosti, politike, odgoja, gospodarstva, školstva, zdravstva, znanosti i drugo. Glasnik prati aktivnosti hrvatskih društava i organizacija, rimokatoličkih župa i važna zbivanja u gradu Tuzli, Tuzlanskoj županiji, Bosni i Hercegovini i Republici Hrvatskoj. List je svestran, otvoren za svakoga,

Tko zna i želi u njemu surađivati pod uvjetom da piše istinito i da nikoga ne vrijeđa. Bio je i ostao neovisno glasilo.

Glasnik kontinuirano izlazi od prosinca 1992. godine. Do danas je izašlo 167 brojeva. List je počeo izlaziti na 16 stranica, zatim na 20, te na 28 i 32 stranice, a sada se tiska na 40 stranice u višebrojnom tisku i izlazi mjesečno. Jedno vrijeme u listu je tiskan prilog pod nazivom "Usora" kao i književni podlis-

tak literarne sekcije "Glas hrvatske mladosti" te podlistak "Glas brćanskih Hrvata". Sigurno je da je Glasnik objavljujući članke o

Juraj Novosel, glavni i odgovorni urednik

baštini, kulturi, povijesti, umjetnosti, vjeri, značajnim osobama, našim rimokatoličkim župama, običajima, školstvu i dr. dao svojstven doprinos kulturnom, vjerskom i nacionalnom i o tome upoznao širi krug čitatelja. Glasnik je dugo vremena bio jedino glasilo u Tuzli.

SURADNICI U PRVOM BROJU- prosinac ratne 1992.

Ljubomir Aždajić, Robert Andrejaš, Ekrem Avdić, Mato Bikić, Josip Bošnjaković, Marko Divković, Mato Đaković, Zoran Ereiz, Jasmin Hadžimehmedović, Vlatko Hrkač, Vehid Jahić, Šimo Janjić, Dubravko Lovrenović, Branko Lukić, Ivica Marinović, Jadranka Marković, Ivan Martinašević, Petar Matanović, Ivica Mazić, Zvonko Miličić, Ana Mišković, Juraj Novosel, Husnija Omerčehajić, Slavko Pecirep, Željko Pešić, Stjepan Pranjić, Jugoslav Stahov, Zvonimir Sučić i Mirad Zadić.

Hotel Tuzla:
Promocija prvoga broja 15. siječnja 1993.

Pozor, glavni ima riječ...

U Glasniku je objavljeno preko 150 razgovora sa značajnim osobama iz političkog, vjerskoga i društvenoga života.

Glasnik nema profesionalnih novinara niti uposlenih djelatnika. Ima mnogo suradnika i do danas je u njemu objavilo radove - članke oko 160 autora.

Novinari, volonteri, amateri, stvarali su tijekom prošlih 15 godina jednu novinu, koja je postigla zavidan ugled ne samo u Tuzli i BiH, nego i u svijetu.

Hrvatski Glasnik nema stalnih izvora financiranja. Financira se od sredstava reklama donatorstva, prodaje i pomoći Općine Tuzla, Tuzlanskoga Kantona i Republike Hrvatske.

Bez pomoći Franjevačkoga samostana, teško da bi list do danas mogao izlaziti. Ima mnogo dobrih ljudi - donatora, koji su pomagali list, posebno ističemo msgr. Lovru Cindorija, kanonika, bivšeg upravitelja Svećišta Majke Božje Bistričke.

S dužnim poštovanjem zahvaljujemo svima koji su do sada pomagali da Hrvatski Glasnik može redovito izlaziti, posebice svima koji su u njemu surađivali jer je njihov doprinos značajan i dragocjen. Vjerujemo da nas neće zaboraviti ni ubuduće.

Značajan doprinos listu su dali svi djelatnici PrintComa na čelu s direktorima Jasminom Hadžimehmedovićem i Zikrijom Hadžimehmedovićem.

Uloga Hrvatskoga glasnika je vrlo značajna ne samo za Hrvate već i za narode koji žive na ovim prostorima. O ulozi Glasnika govorili su mnogi ugledni ljudi, publicisti i znanstvenici, oni, koji znaju značaj pisane riječi.

Hrvatski Glasnik je predstavljen u mnogim gradovima naše zemlje, Hrvatskoj, Austriji i Mađarskoj. Čita se u Tuzlanskoj županiji, Bosni i Hercegovini, Hrvatskoj i u petnaest zemalja u inozemstvu.

Primili smo velik broj pohvalnih kritika, ocjena i lijepih želja od značajnih osoba iz zemlje i inozemstva.

List smo uvezali (od 1. do 72. broja), poklonili Svetom Ocu u Mariji Bistrici (listopad 1998) i danas se nalazi u Vatikanskoj knjižnici u Rimu.

Od objavljenih materijala u svim brojevima treba tiskati nekoliko knjiga. To će biti knjige o životu i radu ljudi ovoga kraja, u vrlo teškim vremenima na kraju prošloga stoljeća i koje će imati povijesnu ulogu.

Dobro je primljen kod čitatelja, hrvatskih institucija, firmi i svih prijatelja našega naroda, pa smatramo da je ispunio zadaću radi koje je i osnovan. Sve što smo uradili, uradili smo s mnogo ljubavi, upornosti i želje da stvorimo kvalitetne novine za naše čitatelje.

Tuzlanska periodika ne pamti da je imala nacionalni list koji je redovito izlazio petnaest godina. Nikada prije kulturne vrijednosti Hrvata nisu na ovako ozbiljan način bile predstavljene i Hrvatima i drugima. Hrvatski Glasnik je ispisao i ustanovio ključne stranice hrvatske opstojnosti u Tuzli. Glasnik afirmira i sve nehrvatske kulturne pojave značajne za bitak Tuzle i Bosne i Hercegovine. Tuzla nije imala u grafičko-dizajnerskom smislu, ljepšeg lista.

Juraj Novosel
Snimci 1992: Tomislav Trojak

Prvi ravnatelj lista bio je fra Petar Matanović (do kraja 2003), a drugi dr. sc. Miroslav Petrović (od 2004).

Glavni i odgovorni urednici: prvi je bio mr. sc. Ljubomir Aždajić (do kraja 1997), a drugi je Juraj Novosel (od 1998).

Urednici: Stjepan Pranjić, Zvonimir Sučić, Juraj Novosel i Ivica Kovačević.

Uredništvo: Zdravko Anđić, Martin Antunović Ljubomir Aždajić, Mato Bikić, Franjo Bosankić, Zvonio Bosankić, Mikola Čiča, Šimo Ešić, Vlado Kerošević, Romeo Knežević, Ivica Kovačević, Josip Lebo, Ivica Marinović, Petar Matanović, Alen Matošević, Ivica Mazić, Juraj Novosel, Stjepan Pranjić, Marica Petrović, Miroslav Petrović, Ankica Stjepić-Čosić, Zvonimir Sučić, Radoslav Tomićić, Luka Tunjić i Josip Welte.

Urednici fotografije: Robert Andrejaš, Branko Lukić i Martin Antunović.

Lektori: Zvonimir Sučić, Marica Petrović i Alen Matošević.

Snimali su za list: Robert Andrejaš, Martin Antunović, Franjo Burda, Mato Đulabić, Juraj Novosel, Tomislav Trojak, Slavko Zabuš, i mnogi novinari, suradnici lista.

Tehničko uređenje, likovna, grafička i kompjutorska obrada: Slobodan Bašić, Zoran Ereiz, Jasmin Hadžimehmedović, Ljupče Jurković, Branko Lukić, Mirad Zadić i djelatnici PrintComa (od 48. broja).

U PrintComu se vrši tehnička priprema, repro i tisak. **Križaljka:** Robert Štraus.

Unos teksta: Kata Čajić.

Korektori: Nahida Medić i Halima Medić.

List je tiskan u tiskarama: Tuzla-list, Grafičar, INZIO, Grafocop i PrintCom (od 48. broja).

Prvi list je spreman za tisak

Kraljica Katarina Kosača (1424-1478)

Kraljica Katarina u svojoj oporuci, napisanoj 20. listopada 1478., to jest pet dana prije smrti, imenovala papu Siksta IV. i njegove zakonite nasljednike baštinicima bosanskog kraljevstva. Moli ih da bosansko kraljevstvo potpuno predaju njezinu sinu Sigismundu, ako se vrati na kršćanstvo.

Ako pak Sigismund ne bi ponovo postao kršćanin, kraljica moli pape da bosansko kraljevstvo predaju njezinoj kćeri Katarini, bude li se ona vratila u kršćanstvo. Ako bi, pak, oboje ustrajali u muslimanskoj vjeri na koju su u ropstvu bili prevedeni, kraljica Katarina odlučuje da Sveta Stolica postaje vlasnica bosanskog kraljevstva te da, u tom svojstvu, o tome kraljevstvu može odlučivati po svojoj uvidavnosti.

NATPIS NA BOSANČICI

Katarina je pokopana ispred oltara u franjevačkoj crkvi Aracoeli u Rimu. Tu je njezin grob s nadgrobnom pločom ostao sve do 1590. godine, kad je oltarište preuređivano. Na nadgrobnoj ploči bio je Katarinin lik, a ispod lika izvorni natpis na bosančici, koji glasi: Katarini, Kraljici bosanskoj, Stjepana hercega žSvetoga Sabe, poroda Jelene i kuće cara Stjepana kćeri, Tomaša Kralja bosanskoga ženi. Koliko živi godina 54. i preminu u Rimu ljeta Gospodnjega 1478., dana 25. listopada.

Njezine plemenite ljudske i vjerske vrline posebno su joj priznate kad je proglašena blaženom.

Heroji Vukovara branili su grad Vukovar i obranili Hrvatsku

Branitelji Vukovara zaslužili su posebno mjesto u hrvatskoj povijesti, a Vukovar epitet "GRAD HEROJA"

Velikosrpski osvajači 1991. godine započeli su rat protiv Hrvatske i prvo su napali Vukovar i razorili ga. Tijekom tromjesečne neravnopravne borbe bilo je na tisuće ranjenih, poginulih, prognanih i nestalih. Vukovar je razoren i 18. studenoga 1991. godine okupiran.

Grad Vukovar koji je bio već 1231. godine slobodan grad, a 1991. godine ostao je bez svojih crkava, muzeja, domova i tvornica, pa čak i bez drveća i ptica. U njemu je stao život. Vukovar je u svjetskim razmjerama postao primjer etničkog čišćenja. Njegovi stanovnici bili su prognani i otišli u Hrvatsku i diljem svijeta.

Grad se vraća u čivot i vjerujemo da se takvo zlo više nikada i nikome neće dogoditi, te da će ljudi živjeti u miru i graditi mostove sloge i ljubavi.

Nakon pada berojskoga Vukovara srbijanske su trupe počinile masakr nad Hrvatima i protjerale nedužno stanovništvo

Predsjedatelj Predsjedništva BiH Željko Komšić ratificirao Osnovni ugovor između BiH i Vatikana

Nova stranica u odnosima Bosne i Hercegovine i Svete Stolice

Na dan smrti posljednje bosanske kraljice Katarine Kotromanić-Kosača, 25. listopada, u Dvorani ugovora Apostolske palače u Vatikanu, državni tajnik Njegove svetosti kardinal Tarcisio Bertone i predsjedatelj Predsjedništva BiH Željko Komšić obavili su razmjenu ratifikacijskih instrumenata Temelnog ugovora između Svete Stolice i Bosne i Hercegovine, (potpisan u Sarajevu 19. travnja 2006.) i Dodatnog protokola (potpisan 29. rujna 2006.).

Sasret: Željko Komšić i papa Benedikt XVI.

Na svečanoj su ceremoniji, sa strane Svete Stolice, između ostalih nazočili bili: nadbiskup vrhbosanski i predsjednik BK BiH Vinko kardinal Puljić, tajnik za odnose s državama nadbiskup Dominique Mamberti i savjetnik Nuncijature pri Prefekturi Papinskog Doma mons. Petar Rajić.

Bosansko-hercegovačku delegaciju su između ostalih predstavljali: ministar inozemnih poslova Sven Alkalaj, diplomatski savjetnik predsjedatelja Predsjedništva veleposlanik Nerkez Arifhodžić i savjetnik za dijasporu Željko Knez.

Tom se prigodom predsjednik Komšić prisjetio časte uspomene blagopokojnog pape Ivana Pavla II i njegove brige za Bosnu i Hercegovinu u teškim vremenima.

"Pamtimo njegova nastojanja da imenovanjem našeg domaćeg čovjeka za kardinala svoje Crkve i iskrenim htijenjem da posjeti Sarajevo još u ratnim godinama 1994. upozori svijet da besmislena stradanja moraju prestati" istakao je Komšić, dodavši, "Ratificiranjem Temelnog ugovora, čija je ozbiljna priprema i usvajanje pratila iznimno dobre odnose BiH i Svete Stolice, okončana je jedna faza naših

gađaja napomenuvši da se to, na osobitnačin ogleđa u: "priznavanju pravne osobnosti Katoličke Crkve i njezinih ustanova u okviru civilnog društva; njezine neovisnosti u bogoslužju i apostolatu; njezinog osobitog doprinosa na polju kulture, odgoja, pastoralne, vojske, javne skrbi, karitativnog i medijskog djelovanja u zemlji".

Kardinal nije propustio podcrtati da ovaj Ugovor potvrđuje i europsko usmjerenje države Bosne i Hercegovine. "Vjerska sloboda svakog građanina i vjerskih zajednica spada u neobilazne pretpostavke današnje zapadne kulture i nužan je preduvjet za očuvanje ljudskih prava u svim dijelovima svijeta. Premda je načelo jednakosti pred zakonom jedno i nepromjenjivo način na koji se ono provodi u stvarnosti, za svaki je pojedini ambijent, različito. Stoga, jedinstveno institucionalno uređenje Katoličke Crkve zahtijeva poseban tretman od strane države kako bi ona, na specifičan način njezinim vjernicima, zajamčila općepriznata prava", rekao je Državni tajnik i dodao, "U državi kao što je Bosna i Hercegovina, unutar čijih granica postoji multietničko i

velikih problema naslijeđenih iz prošlosti i izgradnji bolje budućnosti; budućnosti u kojoj će se moći ostvariti težnje zemlje koja, po svojoj povijesti i zemljopisnom položaju, predstavlja jedinstveno raskršće različitih identiteta, ali koja s punim pravom pripada Europi". Na koncu je kardinal Bertone obećao kako Sv. Stolica ne će nikada prestati posvećivati posebnu pozornost Bosni i Hercegovini i izrazio nadu da će provođenje uredbi ovog među-

Ugovor je ratificiran: Željko Komšić i Tarcisio Bertone

Željko Komšić se tijekom posjeta Vatikanu susreo i s papom Benediktom XVI. Tijekom razgovora razmijenjena su mišljenja o primjeni ratificiranog Ugovora, posebice glede sudjelovanja Crkve u odgoju, socijalnom i karitativnom djelovanju. U razgovoru Pape i Komšića posebno je naglašen prilog katoličke zajednice u korist mira i suživota između raznih etničkih i religijskih skupina u BiH. Komšić je pozvao papu Benedikta XVI. u posjet BiH te mu je predao poklon Predsjedništva BiH - likovno djelo fra Petra Perice Vidića pod nazivom "Fantastični pejzaž".

bilateralnih odnosa i istovremeno otvorene nove stranice koje ćemo, nadam se na obostrano zadovoljstvo, ispunjavati i izravno i preko naših diplomatskih predstavnika".

U svom govoru, prigodom svečanosti, kardinal Bertone je istakao povijesnu važnost ovog do-

višereligijsko društvo, ovaj Ugovor je najbolje pravno jamstvo za osiguravanje pravilnog odvijanja vjerskog života, prije svega u njegovim javnim očitovanjima. Pravilna primjena svega ugovorenog u interesu je države jer, osim što joj daje da ostavi o sebi pozitivnu sliku u svijetu, pridonijet će prevladavanju

narodnog ugovora služiti miroljubivom suživotu i cjelovitom razvoju zemlje te pomoći mjesnoj Crkvi u vršenju poslanja koje joj je Krist povjerio na korist svih stanovnika Bosne i Hercegovine.

Prije svečanosti razmjene ratifikacijskih instrumenata papa Benedikt XVI. primio je u audijenciju gosp. Željka Komšića. Tom je prigodom bilo riječi o aktualizaciji Ugovora i zauzetosti Crkve na polju obrazovanja, socijalnih i karitativnih aktivnosti kao i o pastoralnoj skrbi vjernika katolika. Potvrđen je doprinos katoličke zajednice u promicanju miroljubivog suživota između različitih etničkih i vjerskih grupa u Bosni i Hercegovini. Na koncu razgovora predsjedatelj Komšić je pozvao Papu da posjeti našu zemlju.

10 zapovijedi Crkve za izbore

Biskupi upozoravaju svećenike da paze da crkvene prostore ne upotrebljavaju za stranačku promidžbu, a mlade pozivaju da se uključe u politiku

Hrvatska biskupska konferencija uputila je 5. studenog 2007. poruku za izbore u kojoj poziva vjernike da masovno izađu na izbore, te da glasuju za...

1. Opće dobro

One koji se brinu za opće dobro, za solidarne sa siromasima i obespravljenima.

1. Protiv abortusa

One koji brane i štite ljudski život, od začeca do naravne smrti.

2. Brak

One koji promiču dostojanstvo braka i obitelji te pravo roditelja na odgoj djece.

3. Demografija

One koji podupiru demografsku obnovu zemlje.

4. Vjeronauk

One koji se zalažu za slobodan izbor vjerskog odgoja i vjeronauka u školi.

5. Posao

One koji promiču pravo na zaposlenost, rad, dom, na dječji dodatak.

6. Nerađna nedjelja

One koji se bore za nerađnu nedjelju, porezni sustav u korist obitelji.

7. Socijala

One koji se zalažu za socijalnu pravdu, za pravo na informaciju u službi istine.

8. Protiv ovisnosti

One koji se suprotstavljaju drogi, ovisnosti, korupciji, prostituciji.

9. Branitelji

One koji se zalažu za istinu o Domovinskom ratu braniteljima.

(Večernji list (6. XI.)

Europsko jedinstvo u Mostaru

Tijekom 10. studenog kako doznajemo, susreli su se predsjednik EPP-a Wilfried Martens, visoki predstavnik u BiH Miroslav Lajčak, predsjednici triju HDZ-a, Ivo Sanader, Dragan Čović i Božo Ljubić, te nositelj HDZ-ove liste u XI. izbornoj jedinici Dragan Primorac. Na tom je sastanku potvrđeno zajedničko opredjeljenje za jačanjem suradnje. Pritom je premijer RH Sanader nedvosmisleno podupro visokog predstavnika u rješavanju krize u BiH.

- Miroslav Lajčak ima punu potporu moje vlade za ispunjenje svojega mandata - rekao je Sanader. Miroslav Lajčak je kazao pak da njegove posljednje mjere nisu usmjerene ni protiv jednoga naroda te da za svoj rad ima potporu međunarodne zajednice. Sugovornici su ocijenili da je krizu u Bosni i Heregovini moguće riješiti dogovorom triju naroda te novim ustavnim rješenjima koja bi osigurala jednaka prava svima.

Predsjednik EPP-a Martens i premijer RH Sanader obećali su potporu BiH na njezinu europskom putu. Predsjednici dvaju HDZ-a potvrdili su spremnost da nastave raditi na međusobnom približavanju i jačanju partnerstva. Predsjednici Čović i Ljubić ponovili su svoju potporu listi HDZ-a Hrvatske u XI. Izbornoj jedinici, kazavši kako očekuju da će nakon 25. studenoga Sanader dobiti novi četverogodišnji mandat te uvesti Hrvatsku u EU.

Čović: Žurno novi Ustav

MOSTAR - Predsjednik HDZ-a BiH dr. Dragan Čović primio je u oproštajni posjet veleposlanicu EU za područje Balkana Marvse Daviet. Čović i Daviet razgovarali su o aktualnim političkim prilikama i reformskim procesima u BiH.

- Otvaranjem razgovora o ustavnoj reformi, odnosno donošenju novoga Ustava, prejudicirat ćemo sva druga reformska rješenja. Tada ćemo izbjeći sve moguće sukobe o nadležnosti države i nižih razina koje se otvaraju kod svakog pitanja policije, obrazovanja... - kazao je dr. Dragan Čović i istaknuo kako BiH žurno treba dobiti novi Ustav, priopćeno je iz HDZ-a BiH.

Iz tiska

PRIMORAC IZRAZIO SPREMNOST DA POMOGNE REALIZIRANJE STRATEŠKIH PROJEKATA HRVATSKIH I KATOLIČKIH UDRUGA I INSTITUCIJA TUZLANSKE ŽUPANIJE

Ministar znanosti, obrazovanja i športa u Vladi Republike Hrvatske prof. dr. Dragan Primorac, 6. studenoga 2007. godine sastao se s predstavnicima Koordinacije hrvatskih i katoličkih udruga sa područja Tuzlanske županije.

U ime Koordinacije govorio je njezin predsjednik, dekan Tuzlanskog dekanata, prečasni Pero Ilikić koji je predočio ministru Primorcu koje su to udruge i organizacije koje djeluju u sklopu Koordinacije te naveo razloge njena osnivanja. Kako je pojasnio, svrha Koordinacije jest promicanje ustavom zagwarantiranih prava, zajedničkih interesa i ciljeva hrvatskog naroda sa područja TŽ. Isto tako, Koordinacija ne zanemaruje interese i prava ostalih građana koji se nalaze na ovom području. "Hrvata katolika na području Tuzlanske županije je oko 25 000. Putem Koordinacije, dakle zajednički pokušamo koliko je to moguće da pomognemo ljudima koji žive na ovim prostorima. Vremena su teška, ali čovjek u tim vremenima mora se boriti. Čovjek nije mogao birati kada će se i gdje roditi, ali u svom životu treba pokušati ostvariti nešto. Smatrajući da osobe koje su na pozicijama po svojoj savjesti i svijesti trebaju da pomažu onome tko je obespravljen, načinili smo ovu našu Koordinaciju koja djeluje od 2005. godine i koja okuplja mnoge istaknute Hrvate katolike s ovih prostora." Koordinaciju hrvatskih i katoličkih udruga i institucija TŽ čine Tuzlanski dekanat, Franjevački samostan sv. apostola Petra i Pavla Tuzla, KŠC "Sv. Franjo" Tuzla, Udruga obitelji poginulih i nestalih u Domovinskom ratu HVO Soli, HVIDRA, Udruga veterana i dragovoljaca HVO Soli, HKD "Napredak" podružnice Tuzla, Lukavac, Živinice i Gradačac, Udruga "Hrvatska

žena", NK "Zrinjski" Husino, Kuglački klub Zrinjski Ljubače, Radio postaja Soli, Hrvatski teatar Soli, HKD "Ljubače", ŽO HDZ BiH Soli Tuzla, EO NHI Tuzla, HKDU Tuzla i Hrvatsko novinsko društvo Tuzla.

Hrvatska se ne želi baviti politikom u BiH, ali će učiniti sve da zaštiti interese Hrvata u ovoj zemlji.

Ministar Primorac je naglasio da on ne želi ulaziti u unutarnje stvari BiH, ali da želi i on kao i uopćeno Vlada Republike Hrvatske zaštititi prava Hrvata u BiH kako iz političkih i povijesnih razloga tako i zbog stvaranja bolje budućnosti. "Prioritet Hrvatske je ulazak u NATO i EU. Ne želim se puno baviti politikom kada su u pitanju Hrvati iz BiH, ali želim reći da će Hrvatska učiniti sve da zaštiti interese svoga naroda bez diranja u suverenitet BiH."

On je pozdravio ujedinjavanje hrvatskih i katoličkih udruga i institucija u Koordinaciju te kazao da je potrebno sve Hrvate ujediniti bez obzira gdje se oni nalazili. Jedinstvo bi doprinijelo puno lakšoj međusobnoj koordinaciji i komunikaciji, a samim tim i rješavanju pitanja koja su od interesa za naš narod.

"Hrvatska je odlučila krenuti sa realiziranjem strateških projekata a pokazatelj tomu je i činjenica da je ova Vlada uložila 12 puta više sredstava u BiH nego bilo koja druga uključujući obrazovanje, zdravstvo, tehnologije i kulturu. Stoga kroz ovu vašu Koordinaciju hrvatskih i katoličkih udruga i institu-

cija želimo vidjeti koji su to strateški projekti koji bi se mogli realizirati", kazao je Primorac te naglasio da je najbolje rješenje da se članice Koordinacije između sebe dogovore i izdvoje koji su to projekti koji bi trebali biti prioritet.

Projekt Kulturnog centra "Sv. Franjo" prioritet o kome će biti upoznata Vlada Republike Hrvatske

Primorac je nakon sastanka s članovima Koordinacije obišao Franjevački samostan Sv. apostola Petra i Pavla te Katolički školski centar "Sv. Franjo" Tuzla. Kako je kazao, prilikom obilaska tuzlanskog samostana informiran je o planovima za gradnju Kulturnog centra "Sv. Franjo" te projektima koje namjerava realizirati Katolički školski centar. Te projekte apsolutno podržava a za iste će se kako je kazao založiti odmah po povratku u Zagreb. "Gledam i divim se samostanu, mudrosti i smirenosti franjevac koji su na ovom prostoru opstali i bili uz svoj narod. Ovdje sam saznao da franjevci žele graditi novi centar koji će okupiti sve hrvate katolike ali i druge. Projekt je poseban i ja i moji suradnici smo jasno kazali da ćemo već danas prenijeti poruku u hrvatsku Vladu da gradimo novi centar ovdje u Tuzli. Također želim reći da najsuvremenija tehnologija koja se koristi u Hrvatskoj, tzv. pametne ploče za nekoliko dana dolaze u Katolički školski centar Sv. Franjo Tuzla", kazao je Primorac.

Ankica Stjepić-Čosić

Riječ preč. Pere Ilikića

Govorim "avlija" i to je moj hrvatski jezik

U vrijeme kada je svrstavanje na neku stranu ili opredjeljenje za nešto, posebice među Hrvatima, naglašeno pitanjem jezika i svih njegovih osobnosti, a da malo tko osjeća njegov utjecaj na društvo, velika je potreba za pojašnjenjem lingvističkih specifičnosti, karakterističnih za taj vrlo bitan dio našega života. Radilo se o bilo kojemu jeziku, on se u suvremeno vrijeme rasteže, od njemu svojstvena sustava komunikacije preko političkih i društvenih pozadina do zadnje njegove uloge, osnove za nacionalno biće, kao što je to i slučaj u hrvatskoga naroda. Biti Hrvatima znači govoriti hrvatskim jezikom ma gdje se živjelo. Tu famoznu rečenicu potvrđuje većina hrvatskih jezikoslovaca, sociologa i povjesničara. Napadi na hrvatski jezik u periodu njegove samostalnosti kao posebnoga jezika u odnosu na nekadašnji srpsko-

hrvatski, sve su intenzivniji i češći. Kada je riječ o pokušajima da se ospori njegov status, bitno je znati i naglasiti razloge aktualnih jezičnih poteškoća. U Bosni i Hercegovini je problem u političkom i sustavnom sprječavanju da se Hrvatima na čitavom njezinu teritoriju dozvoli učenje njihova materinskoga jezika. U našem tuzlanskom području je taj slučaj također prisutan, kada hrvatska djeca ne mogu u razredima, čak i u školama gdje su podjednako zastupljena oba naroda učiti svoj jezik. Dokle će se nastaviti ovakva diskriminirajuća politika u cijeloj Bosni i Hercegovini, moguće je odgovoriti samo uz pomoć pravih jezičnih stručnjaka.

Hoće li jezik uspijeti izbjeći komplikacije u svojim nacionalnim krugovima ili će kao cijela politička, ekonomska i moralna situacija u Bosni Hercegovini

podležiti negativnom utjecaju nezadovoljstva triju konstitutivnih naroda?

O hrvatskome jeziku, politici u jeziku, o stanju u Bosni i Hercegovini, razgovarali smo s dr. Ivom Pranjkovićem, redovitim profesorom na Filozofskom fakultetu Zagrebačkog sveučilišta, odsjeka za hrvatski jezik.

HG: Jesu li po vama hrvatski jezik i ostali jezici na prostoru bivše Jugoslavije ispolitizirani? Ako jesu gdje vidite izlaz iz toga?

Oduvijek je ovdje na našim prostorima jezik bio ispolitiziran, osobito preko pravopisa. To bi se moglo shvatiti zbog toga što se na jezik prebacivalo puno toga što nije bilo čisto jezičnoga sadržaja. Tako su mnoga politička pitanja, da bi se o njima moglo ikako razgovarati, premještena u područje jezičnoga. To je bilo manje bolno, jer se jezik manje ticao izravno politike, nego neka druga pitanja kao što su nacionalna i ekonomska. U poratnom razdoblju je i razumljivo što su se jezična pitanja ispolitizirala. Prije ovoga našega rata jezične su se stvari izrazito političke naravi, osobito nacionalne, prebacivale u jezičnu sferu. U toku rata iznikla su nova pitanja. Došlo je do stvaranja novih država i samim tim se promijenio i status jezika, osobito onoga vida koji mi zovemo standardni. Države su sa samostalnošću dobile pravo kreirati i jezičnu politiku. I zbog toga su nastali novi nespo- razumi, jer se te vlasti u samostalnim državama nisu u tome svemu dobro snašle. U to doba su se nacionalna i jezična pitanja preko mjere izlagala s čim su rasle tenzije oko svega, pa i oko jezika. Nastajalo je puno nesporazuma, ali smatram da je to sve i sasvim normalno u takvim okolnostima. Samo s politikom jezičnoga pomirenja i kvalitetne suradnje bit će moguće ostvariti dobar odnos između svih naroda.

HG: Kako vam se čini stanje u Bosni i Hercegovini po pitanju jezika i uopće međunacionalne situacije?

U Bosni i Hercegovini je najsloženija jezična situacija. I druga su pitanja ovdje složena. Lako je načelno reći da Hrvati imaju pravo na hrvatski jezik, Bošnjaci na bosanski i Srbi na srpski jezik. Međutim, kada se ova stajališta nastoje prenijeti na teren onda se javljaju problemi. Naročito gdje je aktualno pitanje manjina, gdje jedan od tih triju naroda čine najviše do 10 %, onda je vrlo teško u stanju u kakvom je Bosna i Hercegovina i približno osigurati tim manjinama pravo. Ako se to ne uspije, pada u vodu i načelno opredjeljenje. Situacija je jako složena, kako god se pristupalo rješavanju tih pitanja, neće biti lako. Pogotovo kada svaki od triju naroda vuče na svoju stranu i sumnja u onoga drugoga. A ovdje nema ni minimuma dobre volje da se o tome otvoreno i jasno razgovara. I čak za Hrvate Bosne i Hercegovine odgovore ne trebaju i ne mogu donijeti Hrvati iz Hrvatske.

Hrvati Bosne i Hercegovine su ovdje autohtoni narod i građani ove zemlje. Oni mogu računati i dobivati pomoć od sunarodnjaka iz Hrvatske, što je i slučaj, financijsku i stručnu. Tako isto mislim i za Srbe, dok je kod Bošnjaka situacija nešto drugačija, zato što oni nemaju tu "rezervnu" domovinu.

HG: Kako se Hrvati u Bosni i Hercegovini trebaju postaviti prema druga dva naroda?

Po meni to ne bi bila separacija, ako bi se uopće radilo na tome. Ovdje se može pitanje jezika kruto riješiti. S jedne strane morate Hrvatima osigurati maksimalna prava da se služe najčišćim vidom hrvatskoga jezika, ali s druge morate voditi računa i prema odnosu sa Bošnjacima i Srbima. To znači da je situacija u kojoj žive Hrvati u Bosni i Hercegovini drukčija u odnosu na Hrvate u Slavoniji, Dalmaciji, Zagorju i Istri. Istodobno se treba boriti za osobitosti svoga jezika, da sve što je hrvatsko može doći do izraza u jeziku Hrvata Bosne i Hercegovine, ali ne tako da to po što-po to mora isključivati drugoga i biti protiv njega upereno. Jezik se ne smije koristiti za stvaranje neprijateljskih tabora i suprotstavljati se drugome. Ne želim reći da treba ići na ustupke izgubiti svoj jezik. Kao što se o ekonomiji u BiH moraju

Možda su i Hrvati sami tome krivi. Pitanje je znamo li i sami što ovdje hoćemo. Prvo treba sabrati Hrvate, vidjeti kakvu to mi jezičnu politiku vodimo u Bosni i Hercegovini. Kakav je naš odnos prema druga dva standardna i službena jezika, a kakav bi trebao biti. Ako se o tome ne razgovara i ako se ne može razgovarati, onda nije red optuživati druge za to.

HG: Kako Hrvati Bosne i Hercegovine mogu sačuvati osobitosti svoga materinskoga hrvatskog jezika u odnosu na dijalekte Zagorja, Slavonije i Dalmacije? Kako izbjeći pretjerano čistinstvo hrvatskoga jezika, posebice u BiH, a zadržati standard?

Uvijek sam bio, jer sam i sam iz Bosne protiv dijalekata koji nisu po prirodi iz ovoga podneblja. Dogodi se da netko iz Bosne i Hercegovine kaže voz ili hiljada i da ga odmah osude da ne govori hrvatski i da je sumnjiv Hrvat. To nisam nikada volio. Treba dijeliti materinski idiom od standarda. Standard je neki ideal koji se uči i služi za javnu komunikaciju, dok je u privatnoj sferi to drukčije. To ne znači da Hrvat ne bi trebao znati svoj standard hrvatskoga, ali nigdje ne piše da je zabranjen intiman odnos prema nestandardnom materinskom govoru koji smo koris-

HG: Što mislite o novom pravopisu Matice hrvatske? Je li on konačno potpun i najbolji do sada?

Taj je pravopis raden u atmosferi u kakvoj se moglo očekivati više buke nego što je bilo do sada. Raden je pred ljetu pa nije bilo vremena za reakcije. Čini mi se da je pravopis dobro primljen i u struci i izvan struke. Njegova je dobra strana što on nastoji uvesti reda u postojeću praksu u ono kako ljudi već pišu. Ako pišu na dva ili tri načina, onda se uzme onaj najnormalniji i najviše u skladu sa lingvističkim načelima. Mladi ljudi koji su radili taj pravopis nastojali su ne propisivati nepostojeća rješenja. A to se u starom Finka, Moguš, Babić događalo i što je opravdano nailazilo na otpor. Pravopis je logično sročeno, pravila su dobro pojašnjena, u njega je unijeto dosta stvari koje nisu bile niti u jednom dotadašnjem pravopisu. Uvršteno je puno novih stvari osobito novih modernih komunikacija medija interneta. To je napredak u odnosu na one prije. Kakva će mu biti sudbina, to ćemo vidjeti, jer to ne ovisi samo o stručnim pitanjima, nego i o političkim i drugim krugovima.

HG: Što mislite o standardizaciji bosanskoga jezika?

Načelno gledajući Bošnjaci imaju pravo raditi s jezikom sve ono što rade i ostala dva naroda. Sumnje da samim nazivom "bosanski jezik", Bošnjaci izbacuju iz zajedničkoga sudjelovanja u udjelu bosanskog i hercegovačkoga bića Hrvate i Srbe, nisu neosnovane. Taj naziv uključuje cijelu Bosnu i Hercegovinu. Činjenica je da je to jezik i naziv koji ima veliku tradiciju. Naši su franjevci taj jezik zvali bosanski i još od turskih vremena. Drugi je argument da Bošnjaci ne moraju svoj jezik zvati po imenu svog naroda, nego po svojoj zemlji. Tu nema Hercegovine, ali to je drugi problem pa tako niti jedan izraz nije u potpunosti ispravan. U nazivu bosanski nema hercegovački, ali niti Bošnjacima nije bilo lako naći naziv kojim bi bili zadovoljni i oni i svi ostali. Pitanje je ima li uopće takvoga rješenja.

Mladen Bosankić

Hrvatski jezik u BiH ima zakidanja. Možda su i Hrvati sami tome krivi. Pitanje je znamo li i sami što ovdje hoćemo. Prvo treba sabrati Hrvate, vidjeti kakvu to mi jezičnu politiku vodimo u Bosni i Hercegovini. Kakav je naš odnos prema druga dva standardna i službena jezika, a kakav bi trebao biti. Ako se o tome ne razgovara i ako se ne može razgovarati, onda nije red optuživati druge za to.

voditi razgovori sa sve tri strane kakav će biti monetarni fond, bankarski sustav, tako treba riješiti i pitanja jezika. Samo otvorenim razgovorima može se do rješenja.

HG: Misлите li da hrvatski jezik ima ista prava kao ostala dva službena jezika u Bosni i Hercegovini?

Načelno ima ista prava. Veliki broj žaljenja Hrvata da su zaknuti za ista prava govori da je stanje nešto drukčije. Ima zakidanja iz više razloga.

tili kad smo se rodili i što smo prvo naučili. Protiv toga sam da itko ikoga kritizira kako govori. Ja sam govorio "avlija" i zašto bi meni to bilo strano i neki strani jezik, kada je to dio moga hrvatskoga jezika, ti turcizmi, posebice u BiH su dio našega hrvatskoga jezika. To nije standardan oblik, nisu ni čakavski ni kajkavski oblik, ali to ne znači da Zagorci i Dalmatinci ne smiju tako govoriti. Svaki mjesni govor ima neke svoje specifičnosti i ljudi koji tako govore imaju na to potpuno pravo

U organizaciji Matice hrvatske u Tuzli

Predstavljena Gramatika hrvatskoga jezika autora Ive Pranjkovića i Josipa Silića

Matica hrvatska u Tuzli kao krunu svoga ovogodišnjeg djelovanja organizirala je na Filozofskom fakultetu u Tuzli predstavljanje Gramatike hrvatskoga jezika autora Ive Pranjkovića i Josipa Silića profesora na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

Gramatika se našla u prodaji još u prvom mjesecu prošle godine, ali se njezin utjecaj osjetio, ne samo u Hrvatskoj, nego i u gotovo svim zemljama bivše Jugoslavije. U prvih je osam mjeseci rasprodano cijelo prvo izdanje od 5000 primjeraka.

Na predavanju su autori pokušali u kratkim crtama približiti značaj i cilj gramatike.

"U brojnim razgovorima koje smo vodili profesor Silić i ja smo se dogovorili napisati gramatiku, stručni udžbenik i u njega uvrstiti i promijeniti sve one stvari sa kojima nismo bili zadovoljni. Nismo možda zadovoljni svime što smo na nekim mjestima napravili pristup koji nije bio sasvim dobar, ali smo otvorili probleme u jeziku i ona će se još dugo rješavati. Ova je gramatika rezultat naših pokušaja da iz više pristupa približimo učenicima gimnazija i Viših učilišta. Trudili smo se izbjeći suhi način objašnjavanja jezika," rekao je Pranjković.

Prigodom predstavljanja gramatike izlagači su našli zajednički "jezik" s ostala dva jezika, bosanskim i srpskim, koji s hrvatskim čine isti sustav.

"Naša je gramatika dobro prihvaćena i nije doživjela nikakvu veću kritiku, ali nam je drago da se ona ocjenjuje i vrjednuje. Gramatika bi trebala poslužiti kao knjiga za ujedinjavanje jezika našega zajedničkoga jezičnog sustava," pohvalio se profesor Silić.

Mladen Bosankić

IZBORI U REPUBLICI HRVATSKOJ - ODRŽAN CENTRALNI PREDIZBORNI SKUP HDZ-a U TUZLI

Jedno srce kuca u HDZ-u - hrvatski političari iz BiH interes naroda stavili ispred svojih osobnih interesa

U utorak, 06. studenoga u prepunoj športskoj dvorani Katoličkog školskog centra Sveti Franjo Tuzla održan je centralni predizborni skup HDZ-a za 11-tu izbornu jedinicu u Tuzlanskoj županiji. U ime domaćina ZO HDZ BiH Soli Tuzla, nazočnima se obratio predsjednik Mijo Krešić koji je kazao kako Hrvati Tuzlanskog kraja vjeruju u Hrvatsku ali isto tako i očekuju od Hrvatske. "Za Hrvate tuzlanskog kraja vjera u Boga i u Hrvatsku nema alternativu. Vjerujemo u HDZ i dr. Ivo Sanadera, ali i u svoga Ivo Andrića Lužanskog. Vaša potpora dodatno će učvrstiti vjeru u Hrvatsku i HDZ, ali i opredijeljenost da ostanemo svoji na svome i živimo u BiH."

Hrvati BiH su sretni jer imaju dvije domovine - Bosnu i Hercegovinu i Republiku Hrvatsku

Nakon što su se predstavili kandidati s HDZ-ove liste uslijedilo je i obraćanje nekih od njih. Pejo Banović, dvanaesti na listi poručio je da su

Hrvati jedan i nedjeljiv narod te da će hrvatsko zajedništvo dati potporu HDZ-u Hrvatske jer je to u interesu Hrvata iz BiH. "Hrvatski narod je jedan i nedjeljiv, živjeli mi u RH ili u BiH gdje smo konstitutivni sa Srbima i Bošnjacima. Naš narod je sretan da ima dvije domovine - BiH i RH. Mi Hrvati u BiH smo most prijateljstva i dobrosusjedskih odnosa između BiH i RH. To je bogatstvo koje je na dobrobit naroda i jedne i druge države. Hrvatsko zajedništvo iz BiH dat će punu potporu HDZ-u Hrvatske jer je to u interesu Hrvata u BiH.", kazao je Banović.

Republika Hrvatska ima ustavnu obvezu skrbiti o Hrvatima ma gdje oni bili. Nema više šutnje i straha, Hrvati moraju dići svoj glas i on se mora čuti do neba!

Sudeći prema reakcijama nazočnih u Centru, istaknuti dužnosnik i političar, nekadašnji

predsjednik Federacije BiH, Ivo Andrić Lužanski može očekivati dobru potporu Hrvata iz tuzlanskog kraja. Lužanski je drugi na HDZ-ovoj listi za 11. izbornu jedinicu, a sa skupa je poručio da on ne želi sjediti u Saboru RH ukoliko lista predvođena dr. Draganom Primorcem ne preuzme odgovornost za Hrvate u BiH i ne podrži borbu za jednakopravnost, konstitutivnost i suverenitet. On je kazao da hrvatski narod u BiH još uvijek ne uživa ustavom zagaranirana prava te to potkrijepio činjenicama da nam djeca putuju desetke kilometara u školu kako bi učili na materinjem jeziku, te da nijedan ravnatelj od takvih u osnovnim školama nije Hrvat. K tomu u prilog je pridodao i to da Hrvate u izvršnu i zakonodavnu vlast još uvijek biraju drugi. "Meni ne treba stolica u Saboru. Meni treba borba za jednakopravnost, suverenitet i konstitutivnost ovog napaćenog naroda u BiH. Hrvatska ima ustavnu obvezu skrbiti o Hrvatima ma gdje oni bili. Hrvatska je supotpisnica Dejtonskog sporazuma i mora pratiti njegovu provedbu. Na žalost, od samog početka mnoge stvari idu u krivo. Devedesetih godina HDZ je ispravila kralježnicu Hrvatskog naroda u BiH i ispravila mu glavu. Očekujem da će ova lista učiniti da vratimo osmijeh ovome narodu. Očekujem da ćemo podržati Kreševsku deklaraciju, Neumski sporazum i graditi hrvatsko jedinstvo u BiH. Nema više šutnje i straha, Hrvati moraju dići svoj glas i on se mora čuti do neba. Vrijeme je da kažemo dosta majorizaciji, asimilaciji i svemu onome što ide na štetu Hrvata u BiH.", poručio je Lužanski.

Na koljenima za jedinstvo i slogu

Nositelj HDZ-ove liste za 11-tu izbornu jedinicu dr. Dragan Primorac zahvalio se na lije-

pom dočeku i potpori koju Hrvati tuzlanskog kraja pružaju HDZ-u te izrazio zahvalnost hrvatskim političarima u BiH u prvom redu dr. Boži Ljubiću i dr. Draganu Čoviću koji su interes hrvatskog naroda stavili ispred svojih interesa. "Ovih dana mnogi su se zabrinuli jer vide da HDZ biva jači nego ikada. Jedno srce kuca u HDZ-u i zato će HDZ pobijediti na izborima. Zato se Andrić ne treba bojati jer će sjediti u Saboru do mene i odlučivati o sudbini Hrvata iz BiH. Vrata Zagreba i Hrvatske bit će vam uvijek otvorena!" Nastojanja pojedinaca da one-moguće glasovanje bosanskohercegovačkim Hrvatima Primorac je nazvao uzaludnim i poručio da će Hrvati iz BiH glasovati i ubuduće. On je kazao da se Hrvatska nikada neće miješati u unutarnju politiku BiH ali da će čuvati i štiti svoj narod. "Od vas molim jedno, ako treba na koljenima za jedinstvo i slogu jer to je najjača snaga koju Hrvati imaju, snaga koja nam je dala da opstanemo sva ova stoljeća.", kazao je Primorac te pozvao Hrvate da izidu na izbore i odluče o svojoj i sudbini cijelog hrvatskog naroda.

Ankica Stjepić-Čosić

U Tuzli održan predizborni skup Hrvatske demokratske zajednice

PRIMORAC OBEĆAO POMOĆI FRANJEVCIMA I KŠC-U

Ministar prosvjete, znanosti, kulture i sporta u Vladi Republike Hrvatske, dr. Dragan Primorac, predvodio je kandidate za Sabor RH s liste 11. izborne jedinice na predizbornom skupu HDZ-a, što je 6. studenoga održan u velikoj sali Katoličkog školskog centra u Tuzli.

Nazočilo je oko 1.000 simpatizera i članova stranke, promatrača i znatiželjnika s područja Tuzlanskog kantona, nedvojbeno najviše iz hrvatskih sela oko Tuzle.

Na skupu, koji su u glazbenom dijelu programa začiniili Ivan Mikulić, Duško Kuljić, Sandra Bagarić i željko Bebek, govorili su predsjednik KO HDZ Tuzla i ministar sigurnosti BiH, **Mijo Krešić**, zatim, kandidati sa liste za Sabor RH, **Pejo Banović** i **Ivo Andrić Lužanski**, te nositelj spomenute liste, dr. **Dragan Primorac**.

Nakon što je izrazio zahvalnost na toplom prijemu prilikom dolaska i boravka u Tuzli, dr. Primorac je dometnuo kako u ovom dijelu BiH ima rodbine.

"Moja tetka Danica živi u Lukavcu i pozdravljam je. Hvala tetka što si došla!", iskoristio je prigodu da pozdravi rodbinu dr. Primorac.

Nije propustio priliku kritizirati poruke Sanaderovog suparnika, Zorana Milanovića i SDP-a, koji se protive glasovanju na izborima Hrvata iz BiH.

"Ovih dana u Hrvatskoj se događa jedno čudo koje još nigdje nije opisano. Neki hrvatski oporbeni

političari pozivaju narod u Hrvatskoj da oni odluče o sudbini države, a ne i Hrvati iz BiH. Ja im poručujem da neće uspjeti i da će Hrvati iz BiH glasovati na izborima ne samo ovaj put nego uvijek.", rekao je dr. Primorac i izazvao veliki pljesak nazočnih.

On je dodao da je "zajedništvo i jedinstvo hrvatskog naroda jače nego ikada", te da "jedno srce kuca u HDZ-u", pa će zato pobijediti na izborima.

Dr. Dragan Primorac je najavio da će Hrvatska vlada pomoći izgradnju kulturnog centra koji na Crkvištu u Tuzli namjerava graditi franjevačka zajednica, kao i KŠC koji će "već sutra biti opremljen najsuvremenijom informatičkom tehnologijom i opremom".

Odgovarajući na dio govora Ive Andrića Lužanskog, koji je rekao da njega ne zanima fotelja u Saboru nego ravnopravnost, zajedništvo i konstitutivnost Hrvata u BiH, koji u BiH još nisu slobodni, dr. Primorac je rekao: "Ne treba se moj prijatelj Lužanski bojati. Sjedit će on u Saboru do mene i zajednički ćemo odlučivati o sudbini Hrvata u BiH!"

Potom je dr. Primorac, u pratnji ostalih kandidata s liste 11. izborne jedinice, ušao među okupljeni narod i s mnogima se srdačno rukovao, a oni su mu obećali potporu na skorašnjim izborima.

Tekst i fotografije: Miro Petrović

Pejo Banović, Dr. Dragan Primorac, Ivo Andrić Lužanski

VUKOVAR - Obilježavanje "Dana sjećanja na žrtvu Vukovara 1991. godine" počelo je 14. studenoga 10. znanstveno-stručnim skupom "Vukovar 91. - šesnaest godina poslije", koji se o temi "Demografski kontekst i sociokulturne posljedice hrvatskog Domovinskog rata" u vukovarskoj Vili Fatma održava u organizaciji Instituta društvenih znanosti Ivo Pilar, iz Zagreba. O demografskim promjenama u Hrvatskoj, kao posljedici Domovinskog rata, izlagalo je dvadesetak predavača.

Misa za Vukovar u Hirošimi

TOKIO - Na dan pada Vukovara, 18. studenoga, u Memorijalnoj katedrali za mir u svijetu u japanskom gradu Hirošimi bit će služena misa zadušnica za vukovarske žrtve. Misu će, kako se doznaje u hrvatskom veleposlanstvu, služiti hiroshimski biskup mons. Misue Joseph Atsumi. O stradanju Vukovara nazočnima će tom prigodom govoriti hrvatski veleposlanik u Japanu Drago Štambuk.

SARAJEVO - Predsjedatelj Vijeća ministara (vlade) BiH Nikola Špirić, podnio ostavku, u četvrtak 1. studenoga, obrazloživši je nezadovoljstvom stanjem u zemlji kao i nametanjem rješenja od strane međunarodne zajednice. Time je kulminirala kriza vlasti u BiH nakon što je visoki predstavnik za BiH Miroslav Lajčak nametnuo odredbu o načinu odlučivanja u Vijeću ministara. Špirić je dobio jednodušnu podršku svih relevantnih čimbenika u Republici Srpskoj, uključujući i Narodne skupštine RS-a.

HAG - Tužiteljstvo Haškoga suda neće se žaliti na oslobađajuću presudu Miroslavu Radiću. Žalit će se samo na presude Mrkišu i Šljivančaninu, proizlazi iz dokumenata koje je sud objavio u utorak 30. listopada. Žalbe su najavili i odvjetnici dvaju osuđenika.

U Tuzli se održava forum nevladinih organizacija

TUZLA - U Tuzli se održava prvi zapadnobalkanski forum nevladinih organizacija (NVO) pod nazivom Forum za jednake mogućnosti, demokracija i uloga NVO (Freja Forum), koji ima cilj isticanje središnje uloge koju NVO-i mogu imati u ekonomskim i društvenim promjenama, kao i podrška javnim, privatnim i državnim inicijativama. Forum je, po riječima organizatora, NVO-a iz BiH, Srbije, Hrvatske i Makedonije, uz podršku predstavnika nevladina sektora iz Švedske, jedna od aktivnosti u sklopu "Freja projekta" koji je, korištenjem metode mentorstva, promovirao ravnopravnost žena i muškaraca u društvu.

Prosvjedi zbog centra za liječenje ovisnosti

TUZLA - Mještani Par Sela 13. studenoga u mirnim prosvjedima ispred napuštene vojne zgrade u tome mjestu negodovali zbog početka izgradnje centra za liječenje ovisnika o narkoticima. Smatraju da objekt takve vrste ne smije biti u blizini naseljenog mjesta i najavljuju da će i sljedećih dana tražiti od mjerodavnih da odustanu od gradnje centra u napuštenom objektu nekadašnje vojarne Armije BiH. Spremniji su i blokirati jedan od regionalnih cestovnih pravaca da bi ostvarili svoje namjere i prava.

Tuzla ima preduvjete za kreativne ekonomske potencijale za brži razvoj

Kako iskoristiti kreativne potencijale za brži ekonomski razvoj, tema je radionice koja je održana u BIT centru u Tuzli 23. listopada, a koja se bavi dubokim društvenim promjenama koje se od druge polovine XX. stoljeća događaju u najrazvijenijim zemljama i koje ulaze u jedno novo razdoblje u kojem se kao nikada prije, koristi čovjekova kreativnost i u kojem se, kao nikada prije, koristi čovjekova kreativnost.

Utjecaj kreativne klase je ogroman, ne samo u ekonomiji, već u društvu uopće. Radionicu je upriličio Poduzeće Inova4T iz Tuzle koje svoj razvoj zasniva na filozofiji 3T - tehnologija - talent - tolerancija. Radionicu održava Dr. Stanko Blatnik, direktor IPAK instituta za simboličku analizu i razvoj informacijskih tehnologija iz Velenja. "Prvo treba stvoriti uvjete da bi se kreativne potencijale koristilo. Upravo su glavni uvjeti za razvoj ekonomskih potencijala talent, tehnologija i tolerancija. U Tuzli se o tome govori kao o četiri T, jer se Tuzla polako uklapa u ova tri uvjeta i radi na ekonomskim potencijalima. Ako se ovi uvjeti stvore i ako postoje školovani i stvaralački ljudi, onda dolazi do brzog poslovnog razvoja," kazao je Blatnik, koji je svoje djelovanje usmjerio na proučavanje kreativnog procesa, te motiviranje pojedinaca i lokalne zajednice za razvoj uvjeta potrebnih za uspješno korištenje kreativnih resursa.

Kako je predavač Blatnik kazao da recepta za pravljenje ovih triju uvjeta nema. "Cilj radionice u Tuzli je da ljudi počnu razmišljati o stvaralaštvu kao o potencijalu na kojemu se razvija, jer je to najveći ekonomski resurs. Krajevi koji će omogućiti da se iskoristi kreativni potencijal ljudi, oni će se razvijati u budućnosti," kazao je Blatnik. Kako to kalemiti u našoj zemlji, za sada se tek proučava. Prema mišljenju Blatnika, naša zemlja ima neke prednosti i trebalo bi se o njezinim potencijalima dosta proučavati, ali je neophodno stvoriti visoku tehnologiju, kao što je BIT Centar iz Tuzle. Gost

Dr. Stanko Blatnik

radionice bio je **Omar Mencin**, izvršni direktor kompanije **US Market Access Center**. On je govorio o Silikonskoj dolini u San Franciscu, kao najkreativnijem dijelu svijeta na području tehnologije i biznisa. "BIT centar u Tuzli je veliki uspjeh i to je prvi korak ka razvijanju ekonomskih potencijala na ovom području. Mi zato trebamo rizični kapital iz Silikonske doline privući u ovaj okoliš. Važno je imati proizvod koji ima mogućnost se prodavati u većim količinama i potreban je menadžment koje su u stanju voditi nove tvrtke koje brzo rastu," kazao je Mencin.

Na kraju našeg razgovora predavač Stanko Blatnik kazao nam je da je Tuzlom pozitivno iznenađen jer je ona jedan od rijetkih gradova u našoj zemlji koji želi i hoće ulagati u tehnologiju i kreativnost, jer kako kaže, lokacije koje uspijevaju ostvariti uvjete i privući kreativne osobe bilježe brz ekonomski razvoj, jer koriste kreativne potencijale svojih stanovnika.

Maja Nikolić

sastanak s Norvežanima

Proširenje gospodarstvene proizvodnje uskoro u Tuzli Tuzlanski gospodarstvenici uskoro bi mogli proizvoditi u Švedskoj

U zajedničku borbu protiv bolesti ovisnosti još prije pet godina krenuli su zajedno stručnjaci iz švedske i BiH. Vrlo brzo uspostavljena je tijesna suradnja između Univerzitetske bolnice Orebro iz Švedske i Klinike za psihijatriju UKC Tuzla.

Cilj ponovnog dolaska delegacije iz Švedske jest ulagati u gospodarstvo Tuzlanske županije. "Mi smo obećali još prije pet godina da će se naša suradnja proširiti i da neće biti samo u zdravstvenoj oblasti. Tu prije svega mislim na gospodarstvo zbog čega i boravimo u Tuzli. Važno je što smo došli već s jednim brojem evidentiranih predstavnika iz Švedske koji su već izrazili želju za suradnjom s Tuzlanskom županijom," kazao je guverner Pokrajine **Orebro Soren Gunarsson**, dodavši da već postoje određena sredstva iz europskih fondova koji se mogu upotrijebiti u gospodarstvu. Plod svih susreta je dogovor s predstavnicima zakonodavne i izvršne vlasti Tuzlanske županije, UKC Tuzla i Tuzlanskog Univerziteta kako bi bili uspostavljeni prvi gospodarski kontakti već u proljeće naredne godine već u proljeće sljedeće godine. "Dobio sam vrlo dobre informacije o gospodarstvu na ovom području i mislim da postoje velike mogućnosti da se ovdasnji proizvodi nadu na tržištu Švedske," kazao je Gunarsson. Kako se dalo vidjeti na licima

gospodarstvenika tijekom sastanka, svi su vrlo zadovoljni, mada će se ishodi znati tek danas tijekom sastanka. Švedani su zainteresirani za oblasti metalne industrije i elektroindustrije, mada nije isključena ni prehrambena industrija, koja je u tuzlanskoj županiji dosta jaka. Svoje zadovoljstvo ovakvim načinom suradnje izrazio je i premijer Tuzlanske županije **Enes Mujić**. On je kazao da se prvi puta pokušavaju uvezati gospodarstvenici Švedske i tuzlanske regije. "Ovo je korak dalje i nadam se da će upoznavanjem s interesima Švedskih tvrtki se iznaći konkretnije kontakte i bilateralne razgovore naših gospodarstvenika," kazao je premijer Mujić. Regija Orebro iz Švedske je industrijski najrazvijenija u Švedskoj i ona ima brojne kompanije koji se bave proizvodnjom iz oblasti rudarstva, također bave se čak i proizvodnjom robota. Kako smatra premijer zajedničkom suradnjom može se doći do dobrih i novih projekata i programa u smislu da dio proizvodnje iz Švedske bude prenijet u Tuzlansku županiju. Zainteresiranost Švedske za BiH ne proizlazi samo iz materijalnog dobra. Poznato je da je Švedska jedna od zemalja koja je prva priskočila u pomoć BiH tijekom rata i primila velik broj izbjeglih iz BiH, a jedan broj njih danas su gospodarstvenici upravo u Švedskoj.

Maja Nikolić

Švedani s premijerom

Alkalaj zahtijevao objašnjenje o slučaju Jurišić
SARAJEVO - Nakon objavljivanja informacije da je Okružni sud u Beogradu podignuo optužnicu u slučaju Ilije Jurišića, ministar vanjskih poslova BiH, Sven Alkalaj, žurno je uspostavio vezu s ministrom vanjskih poslova Srbije Vukom Jeremićem i u telefonskom razgovoru zatražio objašnjenje za takav postupak, priopćeno je iz Alkalajeva ureda.

Osuda napada na vjerske objekte i službenike

SARAJEVO - U povodu Međunarodnog dana tolerancije, Međureligijsko vijeće (MRV) u BiH realizira projekt "Izlazak na teren i osuda napada na vjerske objekte i službenike". Tim povodom predstavnici vjerskih zajednica i crkava iz određenih lokalnih zajednica izašli su 16. studenoga na četiri lokacije - mjesta gdje su počinjeni napadi u BiH i osudili napade na vjerske objekte i pokazali solidarnost s vjerskom zajednicom ili crkvom koja je napadnuta.

Zasjedanje Biskupske konferencije BiH

SARAJEVO - Od 28. do 30. studenoga u prostorijama Nadbiskupskog ordinarijata u Sarajevu održat će se redovito zasjedanje Biskupske konferencije BiH. Tijekom zasjedanja biskupi će se osvrnuti na dosadašnje iskustvo sa školskim vjeronaukom. Također, oni će saslušati prijedlog projekta Caritasa Biskupske konferencije BiH u vezi s HIV/AIDS-om te dati konkretne smjernice.

Stanje u BiH svakim danom sve gore

Sve snažnije nacionalističko rivalstvo gura BiH u najakutniju krizu od okončanja rata, 1995. godine, koja bi se uskoro mogla dodatno zaoštriti zbog sličnih napetosti na Kosovu, stav je neimenovanih Zapadnih diplomata u Sarajevu koji navodi Finan-cial Times. Jedan od njih ocijenio je za taj list da ljudi na Zapadu žele vjerovati da je u BiH sve u redu i da stvari idu svojim tokom, što, međutim, kako je naglasio, nije slučaj. I mada nitko ne predviđa ponavljanje događaja s početka 90-ih godina, situacija je teška i svakim danom sve gora, ocijenio je jedan diplomat. (BBC)

CIJENE

I službena statistika potvrdila poskupljenje hrane

Poskupjeli proizvodi: jaja, maslac, mlijeko, sir, jestivo ulje, kruh, meso i gorivo

Cijene prehrambenih proizvoda u BiH u zadnjih su nekoliko mjeseci višestruko povećane, što je život u BiH skuplji za više od 30%, službeno potvrdio je Federalni zavod za statistiku. Po podacima te institucije, najviše je poskupio maslac čija je cijena u listopadu bila 65,4 posto veća u odnosu na srpanj ove godine. Da nije u pitanju izoliran slučaj, već zabrinjavajući trend, potvrđuje i informacija da je sir trapist u istom vremenskom razdoblju poskupio 33,4 posto. Osnovni prehrambeni proizvodi, bez kojih nije moguće zamisliti normalnu prehranu, također su značajno poskupjeli. Cijena jestivog ulja tako je povećana za 36,1 posto, a brašna za 11,2 posto. Zanimljivo je da je kruh poskupio 1,4, a pileće meso 7,6 posto. Cijene krumpira povećane su 9,5, graha 14,9, a jaja 5,9 posto. Val poskupljenja svih vrsta proizvoda i usluga u BiH nije završen. Uz skuplje prehrambene proizvode, poslije Nove godine građani će plaćati skuplju električnu energiju, prijevoz, grijanje i dr. Već sada građani BiH plaćaju skuplju hranu od građana EU-a.

Iz tiska

U ZAGREBU ODRŽAN KONCERT ZAGREBAČKE FILHARMONIJE ZA NAPRETKOV FOND ZA STIPENDIRANJE

U Koncertnoj dvorani *Vatroslava Lisinskog* u Zagrebu 10. studenog je održan deseti po redu dobrotvorni koncert Zagrebačke filharmonije za Hrvatsko kulturno društvo "Napredak", bolje reći za stipendiste Napretka. Sva sredstva prikupljena organizacijom ovog koncerta namijenjena su Napretkovom fondu za stipendiranje Ivo Andrić - Vladimir Prelog. Ovaj fond, koji nosi ime po dvojici nobelovaca koji su bili Napretkovi stipendisti, godišnje dodjeli preko 120 stipendija i potpora studentima koji studiraju u Bosni i Hercegovini i Hrvatskoj.

Na ovogodišnjem koncertu koji se održao pod pokroviteljstvom Poglavarstva Grada Zagreba, nastupile su solistice na klaviru: Maja Bakrač, Martina Filjak, Pavica Gvozdić, a pod ravnanjem Nade Matošević. Izvedena su djela Borisa Papandopula, Dore Pejačević i Milka Kelemena.

Ovogodišnji je koncert poseban i po tome što njima Napredak obilježava dvije obljetnice, 100 godina Napretka u Zagrebu i 100. godišnjicu rođenja velike hrvatske pijanistice Melite Lorković. Stogodišnjica zagrebačke podružnice bit će inače obilježena i drugim programima.

Prije samog koncerta nazočne su pozdravili Miljenko Puljić, direktor Zagrebačke filharmonije, dopredsjednica Središnje uprave Napretka mr. Snježana šušnjara i predsjednik Napretkove glavne podružnice u Zagrebu Vlado Luburić. šušnjara je ovom prigodom pročitala pismo predsjednika Napretka prof. dr. Franje Topića koji nije mogao nazočiti na koncertu iz zdravstvenih razloga te je u ime Središnje uprave uručila predsjedniku Luburiću Napretkovu Veliku plaketu povodom obljetnice koju proslavlja ova podružnica.

Vanja Gavran

U SARAJEVU ODRŽAN KONCERT POVODOM BLAGDANA SVIH SVETIH I DANA MRTVIH

U organizaciji HKD "Napredak" 1. studenoga je u sarajevskoj katedrali održan koncert povodom blagdana Svih svetih i Dana mrtvih.

Posebnost ovog koncerta je to što je na njemu izvedeno djelo Dona eis Requiem, domaćeg autora, svećenika Mostarsko-duvanjske biskupije don Dragana Filipovića.

Na koncertu su nastupili Akademski zbor Pro Musica - Katedrala Mostar, solistica Amira Voljević, korepetitorica Marijana Pavlović, Komorni sastav Simfonijskog orkestra - Mostar te zborovoda Dragan Filipović i dirigent Julio Marić koji je i načinio orkestraciju ovog rekvijema.

Koncert i sama izvedba bili su na razini. Posebno su se izvrsnima pokazali članovi zbora koji

su mahom amateri i studenti iz raznih krajeva Bosne i Hercegovine. I orkestar je pokazao umješnost i nadahnutost. Solistica je nastupila otpjevavši stavak Zdravo Marko.

"Nije ovo Requiem - Misa za pokojne, u pravom smislu te riječi, kao ni glazbena forma kao takva. Ovo je molitva za pokojne, nas koji smo preostali na ovoj obali života i susret onoga koji je otišao, pokojnika s Vječnim.", napisao je don Dragan u programu koncerta.

Ovo djelo premijerno je izvedeno prošle godine u Mostaru, a u organizaciji dubrovačkog Napretka izvedeno je i u Dubrovniku. Danas će rekvijem biti izveden u Mostaru, a sutra u Šibeniku.

Vanja Gavran

NAPREDAK U DUBROVNIKU PREDSTAVIO KNJIGE

U organizaciji Hrvatskog kulturnog društva Napredak u Dubrovniku je 26. listopada 2007. u Dvorani od zrcala s početkom u 19 sati upriličeno predstavljanje knjige *Čovjek pred objavom Boga* autora prof. dr. Franje Topića.

Na početku predstavljanja don Stanko Lasić, predsjednik Napretkove podružnice u Dubrovniku, biranim je riječima pozdravio okupljene goste i ukratko predstavio izlagače. O knjizi su govorili dr. Ante šoljić, koji je prikazao bitne crte teološke misli Hansa Ursa von Balthasara, kojom se spomenuta knjiga bavi, te sam autor koji se prisjetio povijesti nastanka ove knjige.

Nakon ove dvojice izlagača, prikazani su i hrvatski prijevodi dva dokumenta Papinskog vijeća za kulturu: *Gdje je tvoj Bog?* i *Via pulchritudinis: Povlašteni put evangelizacije i dijaloga* u izdanju Hrvatskog kulturnog društva Napredak. O spomenuta dva dokumenta govorili su dr. Pavao Kero i mr. Miroslav Jurešić. Svojim kvalitetnim nastupom ovaj kulturni događaj popratilo je tamburaški orkestar "Domino" oduševivši pjesmom veliki broj okupljenih gostiju.

Vanja Gavran, prof.

U SKLOPU MANIFESTACIJE TJEDAN HRVATA IZ BOSNE I HERCEGOVINE U ZAGREBU NASTUPIO NAPRETKOV TRIO MAGIS

U Crkvi Svete Katarine u Zagrebu 25. listopada je nastupio Napretkov trio Magis iz Sarajeva u sklopu manifestacije Tjedan Hrvata iz Bosne i Hercegovine u organizaciji Hrvatske matice iseljenika. Prije početka koncerta sve nazočne goste i izvođače pozdravila je predsjednica Hrvatske matice iseljenika gospođa Katarina Fuček.

Za koncert je Napretkov trio Magis odabrao skladbe Antonija Vivaldija i Arcangela Corellija, poznatih talijanskih skladatelja i virtuozu na violini s kraja XVII. stoljeća. Samim odabirom skladbi i njihovom izvedbom Trio je pokazao da se radi o talentiranim mladim glazbenicima koji su imali što pokazati zagrebačkoj publici. Svi članovi trija su nekadašnji stipendisti HKD "Napredak".

Kao članovi Napretkovog trija Magis na sinočnjem koncertu nastupili su: Boris Lončar, prva violina, Ivana Papišta, druga violina i Dario Vučić na orguljama.

Ovaj će mali sastav u svibnju 2008. proslaviti pet godina postojanja gala koncertom na kojem će biti izvedena djela suvremenih bosanskohercegovačkih i hrvatskih skladatelja. Posebnost će biti što će sve izvedbe skladbi biti premijere.

Vanja Gavran

ODRŽANA PROMOCIJA ZBORNIKA POSVEĆENOG MONS. DR. MATI ZOVKIĆU

Vrhbosanska katolička teologija tiskala je knjigu *U službi riječi i Božjeg naroda*. Ova je knjiga zbornik radova u čast mons. dr. Mate Zovkića, a u povodu 70. obljetnice života i 35 godina profesorskog djelovanja. Predstavljanje zbornika je upriličeno 15. studenoga na Vrhbosanskoj teologiji uz nazočnost velikog broja prijatelja, poznanika, studenata i poštovatelja mons. Zovkića.

Knjigu su predstavili i o mons. Zovkiću govorili dr. sc. Marko Josipović, dr. sc. Anto Popović, mr. sc. Božo Odošević, mr. sc. Luka Marijanović i dr. sc. Franjo Topić. Promotori su kazali kako je ova knjiga, koja broji više od tisuću stranica, remek djelo i nedvojbeno jedno od najznačajnijih izdanja Vrhbosanske katoličke teologije. Podcrtane su mnoge plemenite osobine mons. Zovkića, ali i sav njegov znanstveni rad na mnogim teološkim područjima. Tekstove je napisalo preko 40 Zovkićevih prijatelja, suradnika i ljudi od pera.

Na predstavljanu su nazočili i uzoriti Vinko kardinal Puljić, pomoćni biskup dr. Pero Sudar, veleposlanik Republike Hrvatske prof. dr. Josip Vrbošić i mnogi drugi.

Na svečanosti predstavljanja zbornika nastupio je i Napretkov Trio Magis.

Mons. Zovkić je rođen 9. svibnja 1937. u Donjoj Tramošnici gdje je i završio četiri razreda osnovne škole. Gimnazijsko školovanje u trajanju od osam godina započeo je u Dubrovniku, nastavio u Zagrebu te u Đakovu gdje je i maturirao 1957. godina. Filozofsko-teološki studij pohađa u Đakovu i na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu te je u lipnju 1965. diplomirao i u listopadu iste godine magistrirao. Za svećenika je zaređen 29. lipnja 1963. u Đakovu. U Zagrebu je i doktorirao 1968. godine. Nakon godinu dana župnikovanja u župi Srca Isusova u Sarajevu otišao je u Rim na studij Svetog Pisma. Godine 1972.

ponovno se vraća u Sarajevo gdje na Vrhbosanskoj katoličkoj teologiji predaje Novi Zavjet i ekleziologiju. Od 1976. do 1983. bio je i rektor Vrhbosanske katoličke bogoslovije. Kanonikom je imenovan 1985., a 1987. i generalnim vikarom Vrhbosanske nadbiskupije. Tu dužnost, uz kraći prekid 1990., obnaša i danas.

Napisao je 12 knjiga, oko 140 znanstvenih radova, 240 novinskih članaka, 90 recenzija, sedam prevedenih knjiga i pet knjiga na kojima je radio kao priređivač.

Mons. dr. Mato Zovkić nedvojbeno je jedan od najvećih teologa današnjice na ovim prostorima.

Vanja Gavran

U GRAZU ODRŽANA SKUPŠTINA NAPRETKOVE PODRUŽNICE I IZABRANO NOVO VODSTVO

U Grazu već sedam godina djeluje HKD "Napredak" - Podružnica Graz koje okuplja Hrvate u tom austrijskom gradu. Podružnica je realizirala veliki broj manifestacija, a u okviru nje djeluju dvije sekcije, tamburaška i folklorna.

U nedjelju, 11. studenoga 2007. održana je i izborna skupština na kojoj je izabrano i novo vodstvo. Na samom početku izvješće o radu podnio je dosadašnji predsjednik Zdravko Marković koji je zajedno s članovima Predsjedništva ostvario značajne rezultate, a svakako je za pohvalu činjenica što je od gradskih vlasti dobio i prostor za Napredak, u kojem su i klub, dvorane za sastanke i vježbanja itd.

Zastupnici su jednoglasno usvojili izvješće o radu i financijsko izvješće, a potom su razriješili dužnosti dosadašnje vodstvo.

Za mjesto predsjednika podružnice kandidirali su se dosadašnji predsjednik Zdravko Marković te Stjepan Pavić Nikolić. Tajnim glasovanjem zastupnici su svoje povjerenje dali Stjepanu Paviću Nikoliću. Novoizabrani predsjednik predložio je i kandidate za ostale pozicije u predsjedništvu podružnice. Predloženi kandidati su i izabrani a to su: dopredsjednik ing. Tonko Lučić, tajnik mr. Vinko Vukadin, rizničar Ruža šarić, ostali članovi Predsjedništva: Zdravko Marković, Stjepan Tadić, Nada Križanac, Josip Gavran te Jozo Radoš.

Izabrani su i članovi Nadzornog odbora: Marinko Vučko, Vitomir Filipović i Nikola Batrljan. Novo vodstvo iznijelo je prijedlog rada za iduću godinu stavivši naglasak na omasovljivanje tj. na uključivanje u rad Napretka ljudi koji će pripomoći da se razvijaju i druge sekcije, organiziraju različite manifestacije itd. Podružnica bi uskoro trebala dobiti i svoju web stranicu. Na Skupštini su nazočili i dopredsjednik Središnje uprave HKD Napredak i predsjednik glavne podružnice u Beču Filip Zloušić i glavni tajnik Vanja Gavran.

Vanja Gavran

U ZAGREBU ODRŽANA KONFERENCIJA HRVATSKE PANEUROPSKE UNIJE

U Zagrebu je koncem listopada održana konferencija Europeizacija u kontekstu globalizacije u organizaciji Hrvatske paneuropske unije, a pod pokroviteljstvom Vlade Republike Hrvatske i gradonačelnika Grada Zagreba.

Na konferenciji su sudjelovali između ostalih predsjednik Međunarodne paneuropske unije Alain Terrenoire, počasni predsjednik nadvojvoda dr. Otto von Habsburg, ministrica vanjskih poslova i europskih integracija Kolinda Grabar Kitarović, član Europskog parlamenta Bernd Posselt, glavni pregovarač Republike Hrvatske s Europskom unijom Vladimir Drobnyak te drugi dužnosnici i predstavnici paneuropskih organizacija iz nekoliko zemalja. Domaćin su im bili prof. dr. Pavo Barišić, predsjednik Hrvatske paneuropske unije i akademik prof. dr. Mislav Ježić, počasni predsjednik.

Izlaganja su bila jako dobra i kvalitetna, ali posebno izdvajamo onaj nadvojvode Habsburga. On je kazao da je pred Hrvatskom siguran put prema Europskoj uniji. Podcrtao je da je na tom putu imala velikih prepreka, s posebnim naglaskom na prepreke koje je stvarala Karla del Ponte.

Na konferenciji je sudjelovalo višečlano izaslanstvo Paneuropske unije Bosne i Hercegovine. Prigodom održavanja konferencija organizirana je i proslava 95. rođendana nadvojvode Otta von Habsburga.

Vanja Gavran

Gostovanje KUD "Veliko Trojstvo" u Tuzli

Vijeće ogranaka Matice hrvatske Bjelovarsko-bilogorske županije bilo je gost ovogodišnjih Dana Matice hrvatske Tuzla. U okviru njihovoga posjeta, 10. studenoga je u Bosanskom kulturnom centru u Tuzli nastupilo KUD "Veliko Trojstvo" iz Velikoga Trojstva, koje je tuzlanskoj publici predstavilo folklorne običaje bilogorsko-ga kraja.

Još 1924. godine osnovan je u "Trojstvenoj župi" muški i ženski pjevački zbor. Kasnije je osnovana "Seljačka sloga", a prestankom i zabranom njenog rada nastaje kraći zastoj. Osnivanjem KUD-a "Stjepan Bačak" počinje djelovati folklorna grupa koja prerasta u današnji KUD "Veliko Trojstvo". Tijekom vremena postali su nezaobilazna točka u hrvatskome kulturnom arealu. Dugogodišnjim radom zabilježili su narodne nošnje i običaje: pjesme, plesove, kola, dječje igre, priče, zagonetke i poslovice. Program su recitiranjem stihova suvremenih bjelovarskih pjesnika upotpunili glumci kazališta iz Bjelovara.

I. B.

Putuj s Bogom

Tajna ljudske osobe sadrži religioznu dimenziju. Prisutnost beskonačnoga u konačnome, vječnoga u vremenu postavlja tajnu čovjeka pred pitanje o smislu života i smrti.

Isus reče: "Idite po svem svijetu i propovijedajte Evanđelje svemu stvorenju" (Mk 16,15). Zapovijed je tu: ići po svem svijetu. Misija, apostolat se ne sastoji u novačenju podržavatelja, nego u prenošenju, u donošenju poruke radosti. Ne postoje granice, ni vremena ni prostora. Potrebno je sve učiniti da svi znaju kako je Bog toliko ljubio svijet, da je Bog dao svoga Sina.

Ovaj je život sjajan. Apostol Pavao piše Timoteju: "Bog želi da se svi ljudi spase i dođu do spoznanja istine" (1 Tim 2,4). Ova istina je svjetlo i život. Sam Isus pojašnjava svrhu svoga dolaska na ovaj svijet: "Ja dođoh da život imaju, u izobilju da ga imaju" (Iv 10,10). To je život u punini, to je blaženi život, to je život bez mjere i bez kraja.

Isus govori o molitvi, o odricanju i o savršenstvu: "Budite savršeni kao što je savršen Otac

vaš nebeski" (Mt 5,48). Ova zapovijed savršenstva bez granica i bez prekida upućena je nama ljudima. Nitko od nas nije izuzet, nitko nije oslobođen od težnje savršenstvu. Naš Otac nebeski jest uzor koji treba nasljedovati. Sv. Pavao podsjeća Solunjane i nas na zahtjev za posvećenjem: "Ovo je volja Božja: vaše posvećenje" (1 Sol 4,3). Zašto? Pa: "U njemu nas sebi izabra prije postanka svijeta da budemo sveti i bez mane pred njim" (Ef 1,4).

Bog nas poziva na život, Bog od nas traži da ga upoznamo, da ga otkrijemo u njegovim djelima i ljubimo svim srcem, svojim srcem. Usmjerenje našega bića prema Stvoritelju dopunjeno je pozivom na vjeru. A po vjeri spoznajemo Boga kao Oca i Posvetitelja, kao Stvoritelja i Providnost. To je božansko posinovljenje nas ljudi. Otac nebeski nas čini dionicima svoje božanske naravi; Bog želi da živimo njegov život - sinovi smo u Sinu Isusu.

Ovaj je poziv na život po vjeri u trojedinoga Boga obraća se svim kršćanima. Put našeg rasta sadržan je u pozivu, u apelu: "Budite savršeni kao što je savršen Otac vaš nebeski" (Mt 5,48). Bo-

Razmjena poklona

žanski život primljen u krštenju ne predviđa izuzetke. Trebamo rasti bez prekida; Božji je rast bezgraničan; Božji je izvor neiscrpan jer je sam Bog.

Božji poziv možemo poprimiti bilo po traženju Boga, bilo po darivanju sebe drugima u apostolatu, u misiji. U tom slučaju, pretpostavlja se življenje onoga što se naziva krepostima. Bilo kako bilo: cilj koji treba postići isti je za sve: biti savršeni poput Boga.

Poziv svima na savršenstvo dopunjen je pozivom svih na apostolat, na misiju pronosjenja poruke radosti. Putujmo s Božjim pogledom. Bog nas je zaputio: On nas je poslao na putovanje. On čeka naš povratak kući i čuje za ljude koje smo upoznali, susreli. Ako propovijedamo Evanđelje s očima i ušima Boga, susrest ćemo divne ljude. Bit ćemo sretni što smo braća s braćom, ljudi s ljudima. Život nas uveseljava ako ga živimo s očima i ušima naših bližnjih.

Mirko Bobaš, OFM

U organizaciji Hrvatskoga doma Tuzle održana 7. smotra folklor

U subotu 27. listopada je u velikoj dvorani Bosanskoga kulturnog centra u organizaciji Hrvatskoga doma iz Tuzle održana 7. po redu Smotra folklor pod nazivom S pjesmom igrom i običajima kroz Bosnu i Hercegovinu. U već najavljenom programu trebalo je sudjelovati 11 izvođača, ali su dan prije izlaska svih sudionika na pozornicu, svoj dolazak najavila i potvrdila još dva Kulturno umjetnička društva, "Kralj Tomislav" iz Tomislavgrada i Folklorna skupina "Amajlije" iz Bijeljine.

Sve iznenadio pun BKC

Broj posjetitelja koji se mogao prekinsmoć vidjeti nadmašio je sva očekivanja organizatora, a zasigurno i gostiju iz cijele Bosne i Hercegovine. Ljudi su se tiskali kod obaju ulaza, kako bi barem nakratko privirili u salu i vidjeli tko to nastupa. Zvuk im nije bio dovoljan. Bio je to blagdan i za oči i za uši.

Ako netko nije poznao kulturu, narodne nošnje i naslijeđe, prvenstveno Hrvata Bosne i Hercegovine, ali i Bošnjaka i Srba, poslije nastupa 13 skupina i njihove na trenutak prosute magije rodni krajeva na pozornicu BKC-a, onda je sasvim sigurno otišao bogatiji za nešto više ponosa, pa čak i znanja o svome i onome što je susjedstvo.

Najzapaženiji Doknani i Tomislavgrađani

Najupečatljiviji je bio nastup Izvorne folklorne skupine iz Doknja i Kulturnoumjetničkog društva iz

Tomislavgrada "Kralj Tomislav". Prvi su nastupali u izdanju od trogodišnjih djevojčica i dječaka do baka i djedova, svi jednoglasno pjevajući kao da su na proslavi svoga zaštitnika Svetoga Ilije Gromovnika, na sijelu uz šargiju i violinu. Gosti iz Duvanjskoga polja pokazali su svu osebnost njihova kraja, od pjevanja kćeri usmenih narodnih pjesama Hrvata iz Bosne i Hercegovine do igranja jedne majke sa tep-sijom na siniji.

Zapjevali su i s usnom harmonikom u kombinaciji s igranjem kola. Stih im kaza: "Tuzlo grade, ponos naše Bosne, zvali ste nas mi se odazvali!"

U pozdravnom je govoru predsjednica Matice hrvatske Tuzla, mr. Marica Petrović kazala da neće držati veliki govor. "Pozdravljam sve nazočne i sa zadovoljstvom zajedno s vama jedva čekam vidjeti kulturu i narodne nošnje Hrvata, Bošnjaka i Srba Bosne i Hercegovine. Vidjet ćemo ono što su naši preci ručno izrađivali i oblačili, ali i čuti pjesme prenošene s naraštaja na naraštaj, sve do danas. I naš je zadatak sačuvati naše i živjeti u miru s drugima."

Predsjednik upravnog odbora Društva "Hrvatski dom" Tuzla, mr. Josip Šimić izjavio je da se konačno ostvario san Hrvata tuzlanskoga kraja da u svojoj avliji ugoste i organiziraju ovakvu jednu veliku svečanost. "Očekujemo i vjerujemo od Smotre napraviti tradiciju i oplemenjivati svoj duh.", istaknuo je Šimić.

Mladen Bosankić

Sudionici smotre folklor

IFS Hrvatski dom Ogranak Dokanj
KUD "Halisija" Kalesija
HKUD "Sv. Ante - Cim" Mostar
KUD "Izvor" Žabljak
HKUD "Župa Zovik" Zovik
KUD "Drvar" Drvar
KUD "Mladost" Domaljevac
GKUD "Bosna" Tuzla
IFS Hrvatski dom Ogranak Husino
KUD "Amajlije" Bijeljina
HKUD "Kralj Tomislav" Tomislav Grad

HKUD "Kralj Tomislav" Tomislav Grad

IFS Hrvatski dom Ogranak Husino

HKUD "Sv. Ante - Cim" Mostar

KATOLICI OBILJEŽILI SVETKOVINE SVIH SVETIH I DUŠNI DAN

Svetkovine Svih svetih i Dušni dan okupili su i ove godine mnoštvo vjernika katolika na svim grobljima u Tuzlanskom dekanatu. Vjernici, sjećajući se svojih pokojnih i u duhu povezujući se sa njima, obišli su grobove najmilijih, položili cvijeće, zapalili svijeće i molili za njihove duše.

Svetkovina Svih svetih zauzima posebno mjesto kod kršćana. To je dan kada se spominjemo blaženih duhova, zboru patrijarha, redova proroka, vijeća apostola, brojnih četa mučenika, društva ispovjedalaca, korova svetih djevica i drugih koji su po postupku kanonizacije službeno proglašeni svetima. Pored njih spominjemo se i onih zaboravljenih ljudi koji su savjesno i neupadljivo obavljali svoj posao i svoje dužnosti i bez obzira na sve nepravde koje su doživljavali u poteškoćama svakodnevnice, predano, dosljedno i oduševljeno živjeli svoju vjeru.

"Crkva je oduvijek vjerovala u svete i visoko ih cijenila. Na žalost, proslava Svih svetih danas je izgubila na aktualnosti zato što danas nije u modi bilo kakav govor o svetosti. Danas se sretnim ljudima smatraju bogati i uspješni, a ne sveti.", kazao je propovijedajući na svetkovinu Svih svetih na tuzlanskom groblju Borić đakon fra **Pavo Filipović**. On je naglasio da bi pitanje svetosti kao uzora trebalo ponovno na neki način aktualizirati kako bi sveci i danas u 21. stoljeću bili modeli prema kojima bismo se trebali ravnati. "Svetost nije nedostižan ideal. Pogledamo li samo letimično na lepezu svetih ljudi u katoličkoj Crkvi, vidjet ćemo da je Crkva imala svetačke likove najrazličitijih zanimanja, iz svih zemalja i vremena. Papa Benedikt XVI. blaženima je proglasio 498 mučenika ubijenih u španjolskoj tridesetih godina prošloga stoljeća. Proglašenje tako velikog broja blaženih također pokazuje da svet život nije tek neka povlastica usamljenih poje-

dinaca, nego stvarna mogućnost za cijeli narod Božji" kazao je fra Pavo te dodao da bi svaki čovjek trebao težiti vrednotama poput toga da budemo istinoljubivi, da imamo osjećaj za pravdu, da budemo korektni, ljudi s povjerenjem i koji stvaramo povjerenje, bolje odnose koji se temelje na solidarnosti a ne na izrabljivanju, eksploataciji i oholosti te da budemo ljudi čvrstih i jasnih uvjerenja.

Sjećanje je prozor kroz koji te vidim kad god poželim.

Štogod ostaje u sjećanju, ne umire!

U mnogim krajevima BiH, kakav je i tuzlanski, uz svetkovinu Svih svetih obično se veže i Dušni dan. Na Dušni dan Crkva se spominje i sjeća svih vjernika pokojnika. Pohod grobljima oživljava naše uspomene i budi nadu u ponovni susret s osobama koje su nam drage. Pored toga što oživljava uspomene to je trenutak da na kršćanski način razmislimo i o stvarnosti smrti. Smrt je nešto pred čim ni jedan čovjek nije ravnodušan. "Jedan grčki filozof rekao je da je smrt najstrašnije zlo koje postoji i čega se beskrajno boji. Međutim, kršćani vjeruju iako tuguju za svojim mrtvima, pred stvarnošću smrti nisu totalno očajni. Zato što je Krist uskrsnuo, mi imamo nadu u bolji život, u ponovni susret sa onima koji su pred nama otišli sa ovoga svijeta. Čišćenje i obilazak grobova lijepa je gesta ali za naše pokojne je potrebno moliti i sjećati ih se kroz cijelu godinu.", kazao je fra Pavo te podsjetio na riječi nepoznatog autora: "Sjećanje je prozor kroz koji te vidim kad god poželim. Štogod ostaje u sjećanju, ne umire!"

Ankica Stjepić-Čosić

NA DUŠNI DAN U TUZLI Misno slavlje služeno na groblju Josipovac

Sestre pokretačice školstva i odgoja u Tuzli njihov grad zaboravio

Na Dušni dan je na groblju Josipovac u Slavinovićima, gdje počivaju 32 sestre reda Kćeri Božje Ljubavi, služena Sveta misa. Donedavno ovo mjesto nisu mogli prepoznati niti stariji Tuzlaci, jer su ga u potpunosti prekrili trava i korov.

Osnivateljice ženske stručne škole i Narodne građanske škole

Ove godine je misno slavlje predvodio vlč. Vlatko Rosić, ravnatelj Katoličkog školskog centra "Sveti Franjo" u Tuzli uz koncelebraciju trojice svećenika iz Franjevačkoga samostana u Tuzli.

Josipovac je groblje na kojemu su pokopane redovnice zaslužne za pokretanje i osnivanje školstva u Tuzli. Sestre su Kloster, pod nazivom Zavod časnih sestara "Kraljice svete krunice", otvorile davne 1883. godine i djelovale su do 1949., kada su im komunističke vlasti oduzele svu imovinu i u roku od 24 sata protjerale s tuzlanskoga područja.

Istovremeno s pokretanjem svih ustanova sestre su 1885. godine podigle Samostan Dargožel na mjestu gdje danas počivaju njih tridesetdvije. Dale su mu ime Josipovac po Isusovu poočimu sv. Josipu. Tadašnja im je bosanska vlada omogućila da tu izgrade svoje sjedište. Poslije jedanaest godina djelovanja, osnovale su i Narodnu građansku školu. Kasnije, u okviru Zavoda časnih sestara u zgradi Kloister osnovale su prvi dječji vrtić. Već 1913. otvaraju žensku stručnu školu s internatom.

Na početku je u Zavodu postojao samo internat za učenice. Tek kad su sestre kupile susjednu zgradu, otvoren je i muški internat. Dječaci u internatu bili su stipendisti Hrvatskog kulturnog društva "Napredak". U njihovim je prostorijama tadašnja država najprije otvorila Državnu učiteljsku školu, a potom i prvu tuzlansku gimnaziju.

Uzeli im sve, a one htjele ostati

Uzevši im svu imovinu komunisti su odlukom tadašnjega Ministarstva poljoprivrede i stočarstva Narodne Republike Bosne i Hercegovine, 27. siječnja 1947. godine službeno, pravno i formalno otieli sestrama sve što su nesebično, kršćanski i ljudski darovale Tuzli. Tako su komunisti prijevaram prekinuli 62 godine plodonosnoga rada Zavoda "Kraljice Svete krunice" u Tuzli.

Godine 1950. vlasti su ih istjerale iz grada Tuzle u Samostan "Emaus" u Breške, da bi ih nedugo poslije toga zauvijek otjerali iz Tuzle i tuzlanskoga kraja. Stara zgrada Kloistera konačno je napuštena 1968. godine uslijed štete nastale slijevanjem tla i od potresa. Nije prošla niti puna godina i zgrada stara 76 godina sva je srušena. Na lokaciji gdje se nalazio Kloster danas je Katolički školski centar "Sveti Franjo", kao njegov djelomični nasljednik. Ako je za utjehu svima koji bi da ih nešto sjeća na sestre i njihovu predanost svome radu i posvećenost gradu Tuzli, onda je to ime ulice koje makar malo svjedoči da je na tom mjestu bio jedan "Kloister".

Mladen Bosančić

U povodu 800. obljetnice franjevačkog reda

TUZLANSKI FRANJEVCI GRADE KULTURNI CENTAR "SV. FRANJO"

Grad Tuzla do 2009. godine bit će bogatiji za jedan novi kulturni centar. Naime, nije riječ o bilo kakvom, već o posebnom i iznimno vrijednom projektu koji tuzlanski franjevci poklanjaju gradu Tuzli, a kojim, kako kažu, žele dati svoj doprinos glede obilježavanja velike obljetnice - 800 godina Franjevačkoga reda. Centar će kako saznajemo od fra Zdravka Andića, gvardijana Franjevačkog samostana sv. apostola Petra i

srušena. "Točno je da je riječ o kompleksnom terenu podložnom slijevanju i kao što ste kazali da je upravo slijevanje terena dovelo do oštećenja zbog kojih je stara crkva 1987. godine srušena. Mi smo dobili urbanističku dozvolu a nedavno je vršeno i ispitivanje terena. Po mišljenju stručnjaka ne bi smo trebali imati problema budući da je riječ o objektu koji neće biti od teških već od plemenitih materijala, uglavnom od drveta. Stručnjaci smatraju bez obzira

na sve franjevece i druge ljude koji su nekadašnji objekt toliko voljeli. "Povijest bosanskih franjevac, članova provincije Bosne Srebrene svjedoči o jakoj viziji franjevačke prisutnosti i ukorijenjenosti u ovim krajevima, a isto tako je i garant u budućnosti očuvanja hrvatske nacionalne i kulturne baštine. Vizija tuzlanskih franjevac upravo želi učiniti to isto." kaže fra Zdravko.

Projekt je načinio poznati tuzlanski arhitekt Juro Pranjic, a njegova vrijednost je oko 1 200 000 KM. Zvaničan početak radova bit će nakon što se završi kompletna analiza zemljišta i terena, najvjerojatnije početkom sljedeće godine. "Početna sredstva su osigurana, a obratili smo se i na nekoliko adresa te očekujemo da će nam izići u susret. Uz pomoć dobrih ljudi kao i naših župljana, Centar bi trebao biti dovršen u 2009. godini.", kazao je fra Zdravko te u duhu mudrosti poručio: "Jedna izreka koja se pripisuje 'Samaritanki iz Calcutte' Majci Terezi kaže da se životna mudrost ne sastoji iz mnoštva velikih ideja, nego iz hrabrosti da barem jednu od njih ostvarimo. Tako ni ja neću nizati mnoštvo velikih ideja, nego ću samo sve 'ljude dobre volje' pozvati na hrabrost postojanja. Poznati njemački teolog talijanskih korijena Romano Guardini je negdje rekao kako će nosiva krepot budućnosti biti hrabrost kao nepatetična, duhovna snaga, koja će se oduprijeti duhu resignacije i neetičnosti. Samo hrabrima svijet pripada, kaže drevna mudrost."

Ankica Stjepić-Čosić

Pavla, biti građen na prostoru starog crkvišta, dakle lokalitetu gdje je nekada bila katolička crkva koja je uslijed slijevanja terena pretrpjela oštećenja zbog kojih je srušena.

"Budući da se 2009. godine obilježava 800 godina od postojanja Franjevačkoga reda, došli smo na ideju da u prilog tom velikom jubileju i mi damo svoj doprinos ispred našeg franjevačkog samostana. Smatramo da je naš Franjevački red dao veliki doprinos samoj BiH te da zaslužuje da se taj veliki jubilej obilježi na dostojan način. Ideja se dobro uklopila i u projekt Općine Tuzla koji podrazumijeva revitalizaciju stare jezgre grada. U tom duhu i u duhu značajne obljetnice - 800 godina Franjevačkog reda odlučili smo da na prostoru gdje je stara rimokatolička crkva desetljećima svojom grandioznom ljepotom svjedočila o prisutnosti katolika i Hrvata na ovom prostoru pravimo Kulturni centar "Sv. Franjo", da na neki način damo doprinos kulturi i općemu dobru ovoga grada i društva u kojemu živimo."

Projekt je načinjen, međutim lokacija na kojoj se Centar treba graditi je u rizičnom dijelu grada Tuzle po pitanju slijevanja terena. To je jedan i od razloga zbog kojih je stara crkva na tom lokalitetu

što je riječ o problematičnom terenu da će se objekt moći napraviti, ali i odolijevati slijevanjima na kojima se nalazi.", kazao je fra Zdravko.

Kulturni centar imat će multifunkcionalnu ulogu, a bit će sačinjen od tri dijela: Osnovni dio čini univerzalna multifunkcionalna dvorana, koncipirana otvoreno - transparentno koja pruža raznolike mogućnosti korištenja: od dvorane za predavanja, za glazbene susrete, književne večeri, nastupe folk-lora, predstave i sl. Scenografija prostora se prilagođava potrebama, svi prostori su otvoreni, a središnji dio otvoren dodatno i napolje i spaja dva dijela objekta. Prateći objekt pruža potporu osnovnom sadržaju, služi za prijem i susret sa gostima, ima malu dvoranu za predavanja, za probe tamburaša, zboru u prizemlju. Na katu ga čini caffe bar za druženja i na drugom katu knjižnica, dvorane za sastanke i prateći uredi. Veza između dva objekta je aleja franjevac, biste zaslužnih franjevac u prirodnom okolišu uokvirene valovitim drvenim podom koji sugerira uzburkanu povijest koja je uvijek izdigla pojedinu duhovnu vertikalu u liku bosanskog franjevca. Ostali dio parcele je riješen šetnicom oko objekta i klupama ispod lipa, a ispred objekta bit će postavljen križ - raspelo kao spomen

TJEDAN HRVATA IZ BiH

Mnoštvo izvođača javnost upoznalo s prošlošću i sadašnjošću Hrvata u BiH

U organizaciji Hrvatske matice iseljenika i pod visokim pokroviteljstvom Vlade RH u Zagrebu je od 22. do 26. listopada održana kulturna manifestacija "Tjedan Hrvata iz BiH".

Manifestacija se održava već trinaesti put za redom a ima za cilj javnosti u RH pokazati reprezentativne uzorke kulturnih ostvarenja Hrvata koji žive izvan granica RH.

Tijekom manifestacije javnosti je predstavljeno 11 raznovrsnih priredbi iz područja tradicijske kulture, od književnosti, likovne i kazališne umjetnosti pa sve do glazbe, filma i religijske kulture, kao i multimedijско predstavljanje najznačajnijih institucija u kulturi i obrazovanju hrvatskog naroda u BiH. Mnoštvo izvođača tijekom manifestacije "Tjedan Hrvata iz BiH" javnost je upoznalo s prošlošću i sadašnjošću Hrvata u BiH. Na svečanosti otvorenja manifestacije održana je revija tradicijske odjeće i nakita Hrvata BiH iz zbirke samostana i Duhovnog centra "Karmel sv. Ilije", Buško blato, Tomislavgrad. Autor revije je o. Zvonko Martić, a modeli su bili poznati i istaknuti Hrvati i Hrvatice iz BiH.

HKD Napredak - kulturna institucija čije je značenje nadraslo granice BiH i postao općom vrijednošću cjelokupnog hrvatskog naroda

Dana 23. listopada upriličena je tribina posvećena Napretku. Kako je priopćeno iz Hrvatske matice iseljenika, o radu i aktivnostima HKD Napredak govorio je njegov predsjednik dr. **Franjo Topić** i književnik **Gradimir Gojer**. Istaknuto je da su temeljne aktivnosti Napretka rad u odgoju, obrazovanju i kulturi. Hrvatsko kulturno društvo "Napredak" utemeljeno je kao društvo za potporu dacima i studentima, a s vremenom je preraslo u kulturnu instituciju čije je značenje nadraslo granice BiH i postao općom vrijednošću cjelokupnog hrvatskog naroda. Posebno je važno istaknuti kako je Društvo pomoglo školovanju dvojice nobelovaca - Ive Andrića i Vladimira Preloga. Već 1906. u Mostaru se gradi dom, koji je poslije proširen u dački dom, 1913. otvara se Naprekova palača u Sarajevu, a godine 1920., također u Sarajevu, konvikt "Kralj Tomislav" za 150 učenika. U razdoblju do prisilnog ukidanja Društva, 1949. godine, Napredak je imao 7 konvikata, u kojima je boravilo oko pet tisuća učenika. Stipendijama Napredak je pomogao više od deset tisuća učenika i studenata od kojih je velik dio zauzeo važno mjesto na području kulture, politike i gospodarstva. Izdavačkim radom (stotine tisuća tiskanih primjeraka knjiga i listova) Napredak je pomogao opismeniti oko 100.000 ljudi. Prije prisilnog ukidanja,

Napredak je imao desetine knjižnica, a samo središnja knjižnica u Sarajevu imala je 35.000 knjiga. Unatoč ratu u Hrvatskoj i BiH, Društvo se širilo te danas ima 80 podružnica s oko 25.000 članova od Sarajeva, Mostara, Tuzle, Zenice do Zagreba, Splita, Beča, New Yorka, Hamiltona. U njemu djeluju pjevački zborovi, folklorne skupine, tamburaški orkestri, likovne udruge i druge grupe u kojima je okupljeno više od 800 članova. Od obnove godine 1990. do sada Napredak je objavio 440 knjiga, priredio 658 koncerata i 410 izložaba, organizirao je 107 humanitarnih akcija te ukupno oko 3.000 različitih kulturnih projekata. U tom je razdoblju podijelio oko 2 500 stipendija i potpora, od čega 165 u protekloj akademskoj godini. Za vrijeme protekloga rata Društvo se bavilo i humanitarnom djelatnošću. Kao posebnu vrijednost prof. dr. Franjo Topić navodi činjenicu da je i u najtežim vremenima u Naprekovu članstvu bilo pripadnika svih naroda, a djelovanje Društva nerijetko je bilo put mnogima da ponovno otkriju svoju vjeru i naciju. No, unatoč širenju tolerancije i kvalitetnog suživota Napredak još uvijek potražuje od vlasti u BiH i u Hrvatskoj da pomognu u vraćanju brojne Naprekove imovine koja je nacionalizirana nakon Drugoga svjetskog rata.

Crkveno nakladništvo Hrvata u BiH ističe ulogu vjere u susretu s kulturom

U sklopu manifestacije "Tjedan Hrvata iz BiH" upriličena je i izložba mladih bosanskohercegovačkih umjetnika **Marijane Pažin-Ivešić, Josipa Brale, Andrijane Mlinarević-Cvetković, Mišela Borasa, Mladena Ivešića, Svetislava Cvetkovića i Maria Šunjića** te izložba fotografija Marije Braut "Moja Rama". Prikazana je i projekcija dokumentarnog filma iz produkcije HRT-a "Hrvatski pisci iz BiH" - Nikola šop" te upriličena kazališna predstava "Bljesak zlatnog zuba" Hrvatskog narodnog kazališta iz Mostara. Predstavljanje hrvatskih pisaca iz Bosne i Hercegovina na Tjednu održano je 24. listopada a dan kasnije upriličena je tribina o crkvenom nakladništvu u BiH. Glavni govornici na tribini bili su **Miljenko Petričević**, ravnatelj *Svjetla riječi* iz Sarajeva; **Miroslav Čavar**, urednik *Katoličkog tjednika* i ravnatelj Medijskog centra Vrhbosanske

nadbiskupije iz Sarajeva; **Gabrijel Mioč**, ravnatelj i urednik *Naših ognjišta* iz Tomislavgrada i **Vicko Goluža** koji je predstavio *Crkve na kamenu* iz Mostara. Na tribini se kako prenosi HMI čulo kako u Bosni i Hercegovini Katolička crkva u Hrvata, uz svoje temeljne aktivnosti, ima razvijeno crkveno izdavaštvo na hrvatskom jeziku. "Na stranicama knjiga katoličkih nakladnika i crkvenih časopisa čitatelj može naći mnogo sadržaja vezanih uz kulturni i društveni život Hrvata na multietničkom i multikulturnom prostoru Bosne i Hercegovine. Crkveno nakladništvo Hrvata u Bosni i Hercegovini ističe ulogu vjere u susretu s kulturom, uz napomenu da je kulturi zajamčena stanovita nepovredivost pod uvjetom da se poštuju prava osobe i zajednice unutar granica općeg dobra.", rečeno je.

Bogatstvo kuhinje - članice udruge Hrvatska žena iz Tuzle pripremile tradicionalna jela tuzlanskog kraja

Kako nam kazuje gospođa Vikić, članice Udruge su pripremile predjela, hladna i topla jela te deserte. Tako su posjetitelji mogli kušati tradicijska jela koja su nekada spremale naše bake a koja su

na neki način danas zaboravljena. Bilo je tu pogačica, kiflica, domaćeg špeka, raznovrsnih sireva, pita, sarmi, punjenih paprika, i još puno toga. što se tiče deserta, posjetitelji su mogli kušati od sitnih kolačića koji se obično pripremaju za blagdane do nekih tradicionalnih svojstvenih ovim krajevima poput salnjaka i gibanice. *Udruge Hrvatska žena iz Tuzle u Zagrebu su predstavile gospode: Marica Vikić, Nada Zubak, Marija Divković, Kaja Garašević, Branka Iličković, Amalija Salihović, Slavica Pranjčić, Dragica Marković, Nada Madžarević i Dragica Tanasić.*

U Zagrebu predstavljene Katoličke škole za Europu

U okviru manifestacije "Tjedan Hrvata iz BiH" koju je u Zagrebu od 22. do 26. listopada organizirala Hrvatska matica iseljenika, između ostalog upriličeno je i predstavljanje katoličkih školskih centara iz BiH. Bila je to prigoda da svi centri kroz određene sekcije i aktivnosti barem dijelom predstavljaju školu i prikažu način na koji rade. Predstavljanje se uglavnom ogledalo kroz likovne i druge učeničke radove, dramske i plesne nastupe, pjesmu, narodnu nošnju krajeva odakle učenici dolaze i sl.

Nazočne je pozdravila ravnateljica HMI, **Katarina Fuček** koja je istakla da je obrazovanje temelj na kome treba graditi očuvanje identiteta pri tom misleći da mladi naraštaji na temelju sačuvanih nacionalnih i kulturnih vrijednosti, moraju graditi budućnost. Promicatelj Katoličkog školstva za Europu, pomoćni biskup Vrhbosanske nadbiskupije, monsijor **dr. Pero Sudar** ističući težak položaj Hrvata u BiH, naglasio je da su katolički školski centri jedan od glavnih stupova opstanka i ostanka Hrvata u BiH.

Učenici Katoličkog školskog centra "Sv. Franjo iz Tuzle predstavili su se s tri točke: Prva točka izvedena je pod nazivom "Pjesma o Bosni" gdje su nastupali učenici Gimnazije u narodnim nošnjama uz pratnju tamburaša Centra, zatim je

nastupila folklorna skupina u kojoj je posebnu pozornost privukla učenica koja je svirala tradicionalni instrument - šargiju što je iznenadilo mnoge, a u trećem segmentu izveden je sklop pjesama iz Bosne koje je izvodio **Tamburaški orkestar** iz Gimnazije pod ravnanjem prof. **Nikole Čiče**. Kako je u izjavi za naš list kazao **fra Martin Antunović**, direktor Opće gimnazije pri KSC-u "Sv. Franjo" Tuzla, ovo je prva manifestacija koja je omogućila predstavljanje katoličkih centara u Hrvatskoj. "Mi nismo određivali čime ćemo nastupiti. Nas je posjetila komisija iz Sarajeva koja je obišla sve katoličke školske centre i s onim što su raspolagali, napravili su izbor točaka kojima će se svaki Centar predstaviti. Naši učenici su izvanredno predstavili našu školu a u prilog tome govore i mnoge pohvale koje smo dobili ne samo od organizatora, nego i direktora nekih škola iz Zagreba. Jako smo sretni što smo naš Centar mogli predstaviti u Zagrebu, a još sretniji što je naš nastup uistinu bio zapažen."

Osim filma o centrima i nastupa učenika, posjetitelji u prostoru Doma Hrvatske matice iseljenika mogli su pogledati "Kreativnu radionicu" - izložbu učeničkih radova koja je pokazatelj velikog rada i truda, ali i širokog spektra zanimanja prema svim

oblastima.

Predstavljanje katoličkih školskih centara iz BiH bio je posljednji segment u okviru manifestacije "Tjedan Hrvata iz BiH", a završen je svečanom Svetom Misom u zagrebačkoj Katedrali koju je predvodio monsijor **dr. Pero Sudar** uz asistenciju svećenika iz Zagreba i svih direktora i ravnatelja Katoličkih školskih centara iz BiH. U svojoj poruci, biskup Sudar je naglasio poslanje, viziju i ulogu

katoličkih škola ali i uopće ulogu čovjeka vjernika u teškim kriznim situacijama te pozvao građane Hrvatske da ne zaborave BiH pri tom naglasivši da smo svi mi dio jednog korpusa te da katolici u BiH na svom terenu ostvaruju određene vrijednosti, ljudske, kršćanske i vjerske te da žele tamo gdje žive stvoriti humanije i bolje uvjete života.

Temeljna zadaća Hrvatske matice iseljenika je da poveže Hrvate u cijelom svijetu. Budući da bosanskohercegovački Hrvati predstavljaju jedan veliki korpus, Matica je zadužena i za nas, na neki način da nas predstavi i upozna javnost s našim životom i radom. U zadnjih deset godina organizirano je nekoliko manifestacija na kojima su se predstavljali Hrvati iz BiH, a ovogodišnja manifestacija je do sada najveća. U tjedan dana koliko je trajala, obuhvatila je skoro sve segmente života Hrvata u BiH, od tradicije, kulture, umjetnosti, izdavaštva, školstva, gastronomije i dr.

Priredila: Ankica Stjepić-Čosić

KŠC "SVETI FRANJO" TUZLA OBILJEŽIO DANE KRUHA I ZAHVALNOSTI ZA PLODOVE ZEMLJE

U subotu, 27. listopada Katolički školski centar "Sv. Franjo" Tuzla obilježio je Dane kruha i zahvalnosti za plodove zemlje. Riječ je o tradicionalnoj manifestaciji koju Centar organizira u mjesecu listopadu svake godine od svog osnutka.

Cilj manifestacije je upoznavanje učenika s nastajanjem kruha, približavanje blagovanja kruha i narodnih običaja te poučavanje mladih o kruhu kao izrazu životne i duhovne snage. "Učimo djecu da vrijednuju kruh u ovoj civilizaciji u kojoj živimo. Danas kada u svijetu postoji veliki broj ljudi koji nemaju dovoljno kruha, mi učimo djecu da znaju vrijednost kruha i da se s pietetom odnose prema njemu" kazao je fra Martin Antunović, direktor Opće gimnazije pri Centru. Svako odjeljenje u dvorani Centra imalo je svoj izložbeni štand na kome su izlagali proizvode koje su učenici zajedno sa svojim nastavnicima, mamama i bakama napravili i sa puno mašte aranžirali. Osim krušnih proizvoda na stolovima se našlo i brojno sjemenje, bundeve i drugi plodovi jeseni koji su poslužili kao odlična dekoracija. Dok su pripremljene proizvode izlagali, nastavnici i profesori su nastojali učenicima ukazati na važnost zdrave prehrane te ih upoznati sa zastupljenošću i načinima očuvanja pojedinih vrsta. Učenici su mogli čuti i o razlikama između ekološki zdrave hrane i genetski modificiranih organizama. Osim izložbe krušnih proizvoda, učenici su priredili i izložbu likovnih radova na temu "Dani kruha" te prigodan program gdje su kroz recitacije izrazili zahvalnost Bogu za plodove zemlje. "Ova manifestacija nije sajam niti je vašar. Ovo je manifestacija kojom se želimo na neki način na kraju ljeta zahvaliti Bogu što nam je dao ljetinu, što nam je dao kruh koji možemo svaki dan blagovati.", kazao je u svom obraćanju ravnatelj Centra vlatko. Rosić te

pozvao nazočne na blagoslovnu molitvu za kruh: "...Bože daj nam danas kruh naš svagdanji da ne izgladnimo. Ti si zaželio da tako molimo. Daj kruha i mira svim ljudima, a riječ je kruh. Daj nam srca i mašte za pravu riječ kad jedni druge prijateljski pozivamo i kad se međusobno ne razumijemo i budi nam kruh naš svagdanji da i mi budemo kruh svagdanji za ljude bez naše riječi i ljubavi koji ne mogu živjeti. Kruše naš svagdanji neka te bude i ondje gdje nikada nikao nisi, neka te bude i ondje gdje te nikada nisu očekivali, u ustima dobrih i plemenitih ali i onima koji su manje dobri i plemeniti s nadom da će postati bolji i plemenitiji kao što je kruh naš svagdanji koji nam daje svaki dan. Amen!"

Obilježavanje Dana kruha u KŠC-u "Sv. Franjo" ima i socijalnu dimenziju. Kruh, peciva i kolači su nakon izložbe darovani djeci

Srebrenice, točnije Osnovnoj školi "Osat" koja se nalazi tridesetak kilometara od Srebrenice, a koju pohađa oko pedesetak učenika. Kako saznajemo od mještana Ramiza Mehmedovića, Mjesna zajednica Osat je prije rata brojala oko 3.500 stanovnika, a danas, oko 30 obitelji koje su u izrazito teškom socijalnom stanju te uglavnom žive od socijalne pomoći.

Ankica Stjepić-Čosić

Darovi za djecu Srebrenice

DANI KRUHA I PLODOVA ZEMLJE

U organizaciji HKD "Napredak" Srebrenik, po drugi je put 28. listopada u Srednjoj Špionici organizirana manifestacija "Dani kruha i plodova zemlje" na platou ispred OŠ u Srednjoj Špionici.

Predsjednica društva Filka Veselčić je pozdravila sve prisutne goste, izlagače i predstavnike medija i zaželjela im dobrodošlicu. Također, uvijek dobrodošao gost na manifestacije Napredka g. mr. Josip Juras, generalni konzul Republike Hrvatske u Tuzli pozdravio je prisutne, pohvalio i podržao sve aktivnosti koje ima HKD "Napredak" Srebrenik. Izložbu je otvorio g. Ibrahim Zukić predsjedavajući Općinskog vijeća, Srebrenik, izrazio svoje zado-

voljstvo radom HKD "Napredak" Srebrenik u godinu i pol postojanja na ovim prostorima. Otvorenju je također nazočio g. Juraj Novosel, glavni tajnik HKD "Napredak" Tuzla i g. Mehmed Bajraktarević, savjetnik načelnika općine Srebrenik.

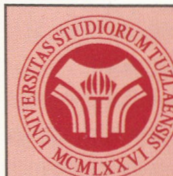
Vrijedne ruke domaćica iz Srednje Špionice zamijesile su i ispekale kruh, kolač i peciva, a izloženi su i poljoprivredni proizvodi, jabuke, kruške, orasi, suhe šljive, ukrasne bundeve i zimnice od domaćih plodova. Svi izlagači dobili su na dar knjigu kao zahvalu za trud i zalaganje u pripremi izložbe.

F. V.

Mr. Josip Juras, Mato Jurić

Riječ predsjednice gospođe Filke Veselčić

OBLJETNICA UNIVERZITETA U TUZLI

Univerzitet u Tuzli obilježava svoju 32. obljetnicu. Osnovan prije 32 godine, Univerzitet u Tuzli je do danas izrastao u respektabilnu znanstveno-nastavnu visokoškolsku ustanovu. Danas na Univerzitetu u Tuzli studira više od 20 000 studenata, godišnje diplomira više od 1.200 diplomaca, Univerzitet ima 13 fakulteta u okviru kojih izdaje 44 vrste različitih diploma.

A sve je počelo 1958. godine kada je otvorena Viša rudarska škola. Tehnološki fakultet, kao prvi fakultet u Bosni i Hercegovini izvan Sarajeva osnovan je 1959. godine. U tih 49 godina visokog obrazovanja u ovom kraju visokoškolsku diplomu steklo je više od 25.000 ljudi. Osnivanju Univerziteta prethodilo je osnivanje Medicinskog fakulteta 1976. godine. Tada se 5 fakulteta u Tuzli udružilo u Univerzitet. Bio je to univerzitet pretežno tehničkog tipa koji se oslanjao na jako gospodarstvo u okruženju. Danas je Univerzitet u Tuzli univerzitet općeg tipa na kojem se izučavaju sve znanosti.

Obljetnica se obilježava Svečanom akademijom u Bosanskom kulturnom centru, koja je gotovo u cijelosti posvećena najboljim studentima. Njih čak 447 dobilo je zlatnu, srebrnu i brončanu plaketu. čak je 38 zlatnih studenata - studenata koji su završili studij s ukupnim prosječkom ocjena većim od 9.

Manifestacija obilježavanja obljetnice nastavilo se promocijom diplomaca. Više od tisuću diplomaca koji su u prošloj godini završili fakultetsko obrazovanje u Mejadnu je u izuzetno svečanoj atmosferi primilo diplome. A obilježavanje obljetnice će se okončati 14. prosinca promocijom 28 doktora znanosti koji su stekli ovo najviše znanstveno zvanje u protekloj godini.

Boris Ćurković

Napretkovi studenti posjetili INTERLIBER

Pod visokim pokroviteljstvom Ministarstva kulture Republike Hrvatske, ove je godine u periodu od 7. pa do 11. studenoga održan jubilarni trideseti po redu Interliber. Sajam je po svom značenju već odavno nadišao nacionalne okvire i ima međunarodni značaj. Praksa Interlibera je da se na sajmu svake godine pojavi i neka zemlja kao zemlja partner. Ove je godine to bila Poljska, a podsjećamo 2004. godine-Bosna i Hercegovina.

Kao i uvijek Sajam su pratili i brojni drugi sadržaji, znanstveni skupovi, različite radionice i konferencije. Svake godine u organizaciji HKD "Napredak", studenti i učenici iz Tuzle posjete Međunarodni sajam knjiga i učila u Zagrebu. Tako je bilo i 10. studenoga ove godine. Sve spomenuto mogli su vidjeti i mladi iz Tuzle. Subotnja gužva na Veleljajmu nije uspjela spriječiti Napretkovce u pronalaženju njima najzanimljivijih i najatraktivnijih štandova s knjigama.

Tuga i nevjerica razaraju mi srce

Iako je već mjesecima u Beogradu i živi za dane kada može otići svom suprugu Iliji, svakodnevno se bori sa stvarnošću, prolazi neopisivu bol zbog nepravde koja je nanijeta njoj i njezinoj obitelji. Stoja Jurišić, supruga uhićenog Ilije Jurišića koji se već pet mjeseci nalazi u Beogradskom pritvoru bez ikakve optužnice, prilikom svog dvodnevnog boravka u Tuzli primila nas je u svoj dom i povjerila nam bolne trenutke koje ona i njezina obitelj prolaze zbog nepravde koja im je nanijeta. "Svi smo očekivali da će ta mora trajati koji dan, ali ona ne prestaje. Kad se samo sjetim tog dana kada smo presretni krenuli na avion odlazeći svom sinu Slavenu u Njemačku. Odjednom su nas samo zaustavili i rekli nam da Ilija ne može nikuda jer je za njim raspisana Interpolova potjernica." pričala nam je Stoja taj dan, govoreći da su dani nakon toga bili preteški, posebno za samog Iliju.

Kako nam je kazala Stoja Jurišić, sve pomalo podsjeća na šahovsku igru, jer je podignuta optužnica dok je istraga bila u tijeku. Na osnovu čega je optužnica podignuta nikome nije jasno. "Ja svako jutro ustanem i idem pravo na internet i samo čitam tko što priča i izjavljuje. Činjenica je to da mom Iliji ništa ne pomaže, jer mi smo stalno pisali i u Strasbourg i Carli del Ponte. Ali boli nekoga briga za nas, jer državi ne treba umirovljenik. Kazala sam joj da svi mi trebamo muža i oca u svojoj obitelji.", ogorčeno je izjavila Stoja. Kako nam je opisala, Iliji trenutno najteže pada to što je on u istoj pritvorskoj jedinici s onima koji su osuđeni za smrt bivšeg srbijanskog premijera Zorana Đinđića. "On ne može shvatiti da sjedi s ljudima koji se jedan drugome hvali koliko je nedjela napravio, jer on se borio protiv takvih. Mi mu uporno govorimo i tješimo ga da se ne osvrće na takve izjave, ali on jednostavno ne može. To je najgore, a mora prihvatiti. Mi smo ga pokušavali prebaciti u neke druge sobe, ali on neće skretati pažnju na sebe.", kazala nam je Jurišićeva supruga. Jurišić stalno svima poručuje da nikada nikome ne bi poželio, pa ni najvećem neprijatelju da se dogodi ovo što se trenutno događa njemu. Zanimalo nas je kako ti obiteljski susreti izgledaju i kako oni zajedno to sve podnose. "Teško mi je o tome i govoriti. Ja sam samo jednom otišla tamo sama i cijelo vrijeme dok sam bila s njim nas dvoje smo samo plakali, nismo ni riječi progovorili. Jecali smo od bola. Zamislite kada nam je policajac prišao i tješio nas i molio da prestanemo. Nakon toga je došao odvjetnik i Ilija s njim nije mogao komunicirati. Odvjetnik je tada upozorio mog sina Sašu da ja više sama ne odlazim. Svaki susret je bolan, ali svi zajedno moramo biti jaki i izdržati, posebno Ilija." pričala je Stoja Jurišić.

Uspjeli smo doći i do sestre Ilije Jurišića, Milice Cvjetinović. Zatekli smo je na radnom mjestu. Vidno utučena bori se svaki dan s nepravdom koja je zadesila njezinu obitelj. "Potresena sam i ne znam kako da se više sa svime ovim nosim. Velika su nam potpora građani Tuzle. Što se tiče bosanskohercegovačkih organa nezadovoljni smo, jer smatramo da se skroz slabo ili gotovo ništa ne čini za mog brata. Jedino me tješi to što je pravda za sve dostižna. Ilija će dokazati da nije nikakav ratni zločinac.", kazala nam je Milica, sestra Ilije Jurišića. Ilija Jurišić se trenutno osjeća jako loše, dijabetes od kojeg boluje čini svoje, ali i psihički je dosta utučen. Zanimljivo je to da je Ilija odmah nakon rata u BiH odlazio u Beograd i tamo čak operirao oko. Budući da mu je tamo i obitelj, vrlo često je putovao u Beograd i sve više vremena tamo provodio sa svojom obitelji. Odjednom, nakon toliko odlazaka u Beograd uhitio ga i kažu mu da je čak Interpol za njim raspisao potjernicu. Stoja Jurišić je tražila za svog supruga još jednog odvjetnika, te joj je po tom pitanju pomogla Nataša Kandić, izvršna direktorica Fonda za humanitarno pravo iz Beograda i za Iliju osigurala Đorđa Dozeta. "Komunikacija s njim je jako dobra. On je u početku nama govorio da se možda neće svidjeti Iliji, ali s njim jako dobro komuniciramo i mi i Ilija.", kazala je Stoja Jurišić. Na naše pitanje kako gleda na činjenicu da je njezin muž dio političke igre, kazala nam je da je ogorčena, ali da je toga sve više svjesna. "Svi smo mislili da će on biti oslobođen, ali nije. Nisam više ni pametna i ne znam

više ni sama što da mislim.", kazala je Stoja Jurišić. Svaki petnaest dana obitelj Jurišić obilazi Iliju, nosi mu odjeću i tješi ga i moli da izdrži i bude svjedok pravde. Stoja Jurišić primila nas je puna srca i vidjeli smo da joj je komunikacija s nama i priča veoma godila. Zaključile smo obje na kraju da međusobna komunikacija među ljudima svima mnogo pomaže i daje neku čudnu snagu, ali snagu koja nas vodi dalje. Da je bogdom ima više.

Podsjećamo: Ilija Jurišić, bivši predsjedavajući Općinskog vijeća Tuzla uhićen je 11. svibnja u beogradskoj zračnoj luci i predat Okružnom tužiteljstvu za ratne zločine u Beogradu.

Jurišić, kojeg srbijanske vlasti sumnjiče za sudjelovanje u Tuzlanskoj koloni, 15. svibnja 1992. godine, uhapšen je po potjernici nekadašnjeg Okružnog vojnog tužiteljstva u Beogradu, koja je trebala biti stavljena van snage još 1998., kada su na snagu stupila Pravila Rimskog puta. Protiv Jurišića podignuta je optužnica u petak 9. studenog. Prema optužnici, Jurišić je, kao visoki starješina Službe državne sigurnosti u Tuzli, izdao naredbu za otvaranje vatre na kolonu 92. motorizirane brigade JNA, kada je poginulo najmanje 92 vojnika, ranjeno najmanje 33 i uništen veći broj vojnih i sanitetskih vozila.

U priopćenju iz Okružnog tužiteljstva za ratne zločine u Beogradu navodi se da je optužnica protiv Jurišića podignuta za kazneno djelo upotreba nedozvoljenih sredstava borbe prilikom tog napada.

Maja Nikolić

Tužiteljstvo za ratne zločine Srbije

Podignuta optužnica protiv Ilije Jurišića

BEograd - Tužiteljstvo za ratne zločine Srbije podiglo je optužnicu protiv bh državljanina Ilije Jurišića (64) iz Tuzle, zbog navodnog sudjelovanja u napadu na kolonu bivše JNA u Tuzli 1992. godine, pripočeno je 9. studenoga. Jurišića optužnica tereti da je, kao pripadnik rezervnog sastava MUP-a Republike BiH i visoki starješina u Službi državne sigurnosti, izdao naredbu za otvaranje vatre na kolonu JNA, kada je poginulo najmanje 92 vojnika, ranjeno najmanje 33 i uništen veći broj vojnih i sanitetskih vozila. Tužiteljstvo za ratne zločine Srbije preuzelo je taj predmet od Vojnog tužiteljstva u Beogradu 2004. I na njemu radi u suradnji s Tužiteljstvom Bosne i Hercegovine.

Jurišić je uhićen 14. svibnja, po međunarodnoj tjeratici, na beogradskom aerodromu "Nikola Tesla", u tranzitu, na putu u Njemačku.

Tužitelj za ratne zločine predlaže da mu se produži pritvor.

U razgovoru s hrvatskom redateljicom, Sašom Broz

"Tolerancija i toplina Tuzlu čini malom Evropom"

Sve traženija i priznata hrvatska kazališna redateljica, Saša Broz posljednjih mjesec i pol dana provela je u Tuzli, gdje je na scenu Narodnog pozorišta Tuzla postavila djelo ruskog pisca Vasilija Sigarjeva "Zmijsko leglo". Za vrijeme boravka u Tuzli, osim glumačkog ansambla, koji je pokazao spremnost za suradnju, na nju je jak utisak ostavila sredina, u kojoj je osjetila mnogo topline. Taj osjećaj je imala i u siječnju, kada je prvi puta posjetila Tuzlu.

"Sasvim sigurno, Tuzla nikad ne bi bila moj odabir da je i na prvu, i na drugu i na treću loptu nisam doživjela kao nevjerovatno toplu sredinu. Ljudi su me oduševili. Kad bi me neko pitao što ću iz Tuzle ponijeti, kao uspomenu, u prvom redu to su ljudi, toliko topli, divni i krasni. S nevjerovatno mnogo tolerancije žive ovdje ljudi koji u nekim svojim korijenima vuku dosta velike različitosti. Upravo u tom me Tuzla podsjeća na nekakvu malu Evropu, koliko god ta izjava djelovala neshvatljivo ljudima koji tu žive", prokomentirala je Saša Broz.

Titova unuka u Tuzli je angažirana za redatelje neuobičajen način. Nju nije pozvala uprava kazališta, već načelnik Tuzle, Jasmin Imamović. Upravo taj netipičan poziv na suradnju uticao je na njen pozitivni odgovor.

"Gradonačelnik se vrlo hrabro javio na mobitel i pozvao me u Tuzlu. Bila sam jako iznenađena pošto to nije prirodan put. A pošto ni Jasmin Imamović nije tipičan gradonačelnik, nego se radi o osobi čiji interesi su daleko od prostora koji mu pruža politika, jer on kao pisac spada u moju branšu, meni je to bilo simpatično i tako me osvojio.", kaže Saša Broz.

Nesudena balerina se za kazališnu umjetnost opredijelila nakon što joj je povreda noge, dok je, kao sedamnaestogodišnjakinja bila na studiju u Moskvi, onemogućila dalji nastavak školovanja klasičnog plesa. Umjesto toga, u Rusiji je diplomirala povijest muzike i plesa, a nakon povratka u Hrvatsku završila je režiju na Akademiji dramskih umjetnosti.

Otkriva da je jako zainteresirana za politiku, mada se do sada nije eksponirala. Samosvjesna Titova unuka kaže da joj se hrvatska politička scena još uvijek ne čini dovoljno intrigantnom da bi i ona bila dio nje.

"Sasvim sigurno da za politiku još imam vremena. Moja opcija bi bila stranka lijevog usmjerenja. Mislim da lijeva opcija sasvim sigurno ima budućnost.", ističe Broz.

Iako nije politički aktivna, Saša Broz tvrdi da je žrtva političkog sistema, koji ju je, zbog nepodobnosti, svrgnuo s mjesta ravnateljice Istarskog narodnog kazališta Pula na čijem čelu je bila godinu i pol. Stoga je tužila kazalište i Grad Pulu, a oba procesa su još uvijek u tijeku.

Saša Broz otkriva da joj prezime koje ponosno nosi, nikada nije bilo teret, mada se ponekad, upravo zbog porijekla, od nje više očekivalo.

"Bilo je situacija kada se od mene tražila nekakva veća odgovornost prema odlukama koje donosim. Ja sam toga bila svjesna i toga sam svjesna što sam starija. Ali, prezime koje nosim u mojoj profesiji nije ni prednost niti teret. Jer, prezime od nekoga ne može napraviti dobrog redatelja. Ponekad sam imala beneficije, kada sam neke stvari htjela promovirati zato što sam nekim novinarima bila zanimljiva kao Titova unuka, pa sam dobivala mnogo više prostora od mojih kolega. Ja sam to pokušala okrenuti na pozitivnu stranu, dakle reći nešto o predstavi koju tog trena radim.", otvorena je Saša.

Nakon povratka u Pulu, Sašu Broz očekuje više projekata, zbog čega je njen raspored do rujna iduće godine popunjen. Najprije za HRT, čiji je stalni suradnik, treba režirati Božićni koncert u zagrebačkoj Ciboni. Nakon toga je prihvatila režiranje jednog komada u profesionalnom kazalištu koje je u Velikoj Gorici pokrenula Senka Bulić, a prije nekoliko dana stigao joj je poziv i iz Italije.

Status slobodnog umjetnika u Hrvatskoj, kaže Broz, nije idiličan, jer i u kazalištima postoji angažiranje po osnovu prijateljskih i obiteljskih veza. Stoga su slobodni glumci često prisiljeni prihvatiti i nižerazredne uloge, a kazališni redatelji se predstavi ne posvećuju duže od 20 dana. Iako je i sama slobodna redateljica, Saša Broz kaže da nije primorana pod svaku cijenu prihvaćati neku suradnju. Nakon što se nedavno opekla, uvela je praksu da, prije nego potpiše ugovor, "ispita" u kakvu sredinu dolazi. Osim toga, svoje obaveze pokušava prilagoditi potrebama obitelji.

"Drago mi je da jesam u takvoj poziciji da si mogu dozvoliti selekciju ponuda i raditi samo ono što me veseli, ono što mi se sviđa. Inače sam jako emotivna i sve što radim, radim srcem. A sve greške koje sam napravila, napravila sam upravo iz tog razloga.", prokomentirala je Saša Broz, koju u Tuzli možemo očekivati 24. studenoga kada je, u okviru manifestacije Tuzlanski pozorišni dani, zakazana repriza "Zmijskog legla".

J. Šarac

"Zmijsko leglo" otvorilo sezonu

"Zmijsko leglo" mladog ruskog pisca Vasilija Sigareva, u režiji hrvatske redateljice Saše Broz 9. studenoga otvorilo je novu sezonu u Narodnom pozorištu Tuzla, a sudeći prema kritikama publike na premijeri i repriznim izvođenjima, ovaj komad je mnogo kvalitetniji od ostalih djela koja su proteklih sezona postavljani na repertoar tuzlanskog pozorišta.

Dramaturgiju "Zmijskog legla" uradio je Nedžad Ibrahimović, a muziku je skladao Saša Lošić.

Ova tranzicijska drama otvara bolna pitanja pada ljudske moralnosti usporedo s ekonomskim propadanjem, a u gledateljima budi i velikom brzinom prepliće različite emocije.

Saša Broz odlučila se uloge povjeriti članovima ansambla NP Tuzla, iskusnim glumcima Midhatu Kušljugiću, Nerminu Oniću, Remiri Osmanović, Elviri Aljukić i drugima, koji su na sceni uspjeli iznijeti veoma zahtjevne uloge. Lik mladog Andreja, koji se poslije sedmogodišnje robije u maloljetničkom zatvoru vraća kući, tranzicijom uništenoj porodici, tumači apsolutent Akademije dramskih umjetnosti Tuzla, Adem Smailhodžić, koji je opravdao povjerenje pulske redateljice. Upravo Andrejev povratak kući, njegove emocije i bahatost porodice prema mladićevoj čežnji za toplinom doma, snovima o sanjkanju s majkom, ribolovu s ocem, na gledaoce je ostavilo jak utisak, a oni emotivniji su čak i zasuzili.

Jer, polupijana i apatična majka, otac, koji ne mari za sretne trenutke koje su njegova djeca imala u djetinjstvu, već samo za svoj korejski televizor, sestra, ogorčena bijedom u kojoj živi, koja je odabrala da njen put kao lagodnom životu bude prostitucija, a da je skladna obitelj samo iluzija itekako aktualni i u današnje doba.

Saša Broz je izuzetno zanimljivo suprotstavila likove, adolescenta Andreja, na koji tranzicija, tokom boravka u zatvoru, nije imala utjecaja i njegovu porodicu koja je izopačena društvenim promjenama i neimaštinom. Radnja je smještena u skučenom domu, koji ih sve guši, jer njihov je dom postao zmijsko leglo, u kojem nema poštovanja i međusobne podrške.

I redateljica Broz zadovoljna je predstavom i tuzlanskim glumcima, koji su ispunili njena očekivanja.

"Htjela sam tekst koji je zanimljiv za ovo kazalište, ne samo u smislu sredine u kojoj će se primarno izvoditi, mislim na BiH, nego da se napravi predstava koja će hrabro zadirati u problem koji se tiče cijele regije. Upravo ta surova stvarnost, ta priča o tranzicijskoj zemlji, o društvu koje u jednom vrlo kratkom periodu, preživjelo vrlo radikalne promjene. Pisac ih je prenio na obitelj, kao mikrosvijet, ali to se lako može prenijeti na cijelo društvo, ne samo na Tuzlu danas, već Bosnu, Hrvatsku, Srbiju... Ispunjena je bit ove predstave i od scene do scene među publikom su se mijenjale geste.", prokomentirala je Broz.

Direktor NP Tuzla, Milenko Iliktarević zadovoljan je suradnjom sa Sašom Broz i uvjeren je da će "Zmijsko leglo" biti predstava koju će prihvatiti i publika u regiji.

J. Š.

Svečano otvoreni 14. tuzlanski pozorišni dani

Svečano otvorenje 14. tuzlanskih pozorišnih dana upriličeno je u četvrtak, 15. studenog, a čast da otvori ovu hvalje vrijednu manifestaciju pripala je gradonačelniku Tuzle Jasminu Imamoviću i ministrici obrazovanja Tuzlanske županije Mirzeti Hadžić-Suljić. Kroz petnaest dana Tuzlanska publika moći će gledati vrhunske predstave Narodnih pozorišta iz Novog sada, Nove Gorice, Zagreba, Vinkovaca, Osijeka, Pečuha, Beograda, Podgorice i Poljske, kao i Sarajeva, Banjaluke i Tuzle.

"Kroz Pozorišne dane u Tuzli ove godine nas očekuju različite žanrovske predstave, različiti pisci, od klasika do onih suvremenih pisaca. Sva pozorišta iz regije odazvala su se našem pozivu. Karakteristika ovih Pozorišnih dana jest međunarodna suradnja s Poljskom koja se ove godine otvara po prvi put. Prema sadašnjim planovima, mi bismo trebali u svibnju naredne godine gostovati u Poljskoj s jednom ili dvije naše predstave.", kazao je Milenko Iliktarević, direktor Narodnog pozorišta Tuzla. U proteklih tri-nast godina Tuzlanski pozorišni dani nikada nisu posebno isticali, ali kako je kazao umjetnički direktor Narodnog pozorišta Tuzla Armin Čatić, Tuzlanski pozorišni dani su nakon MESS-a najbolja pozorišna manifestacija u BiH.

"Ova pozorišta koja dolaze u Tuzlu imaju čak i svoju duboku povijest i ona već četrnaest godina utječu na razvoj našeg teatra. Iz tog razloga mislim da je neophodno istaknuti da su Tuzlanski pozorišni dani među najvećim kulturnim manifestacijama u BiH.", kazao je umjetnički direktor narodnog pozorišta Tuzla Armin Čatić, dodavši da su već sve predstave pune i odavno rezervirane.

Ova kulturna manifestacija daje Tuzli posebnu kulturnu dimenziju, jer dolaze vrhunska pozorišta iz drugih zemalja sa svojim predstavama koje su već postigle veliki uspjeh. Tuzlanska publika ima priliku profilirati svoju percepciju pozorišta kroz gledanje predstava na Tuzlanskim pozorišnim danima. Dani nisu opterećeni nikakvim takmičarskim žarom i ono što daje čar ovoj manifestaciji jest druženje glumaca i umjetnika, ali i druženje sa samom publikom. "Ne bih izdvajao nijednu predstavu. Ovdje se promovira i nova mlada drama. Tijekom Tuzlanskih pozorišnih dana naše će se pozorište predstaviti s predstavom Zmijsko leglo u režiji Saše Broz, koja je već pobrala simpatije publike. Zmijsko leglo je šokantna predstava i govori o svemu onome što se događalo kod nas.

Obitelj je danas razorena, tako da ta predstava korepondira s vremenom.", pojasnio je Čatić.

Svakako valja naglasiti da će kroz petnaest dana u Tuzli boraviti vrhunski glumci. Ogromna zainteresiranost publike je za predstave Othello, Sinovi umiru prvi i Povratak Kazanove.

Tuzlanski pozorišni dani svakako su velika manifestacija ispunjena velikim djelima, velikim glumcima i umjetnicima koji ostavljaju posebne dojmove. Iduće godine Narodno pozorište Tuzla slavi 60. obljetnicu svoga postojanja, za kad su već i najavljeni slavljenički 15. tuzlanski pozorišni dani.

Maja Nikolić

Položeni vijenci i služene mise za poginule i umrle hrvatske branitelje Trajna zadaća svakog vjernika je sjetiti se duša svojih pokojnika

Udruga obitelji hrvatskih branitelja poginulih i nestalih u Domovinskom ratu HVO Soli - Tuzla u četvrtak 1. studenog upriličila je polaganje vijenaca na centralnom spomen obilježju poginulim hrvatskim braniteljima na Husinu. Vijence su položili članovi obitelji, predstavnici udruga proisteklih iz Domovinskog rata, Vlade Tuzlanske županije, Općine Tuzla, Konzulata Republike Hrvatske u Tuzli te mnogi drugi.

"Svetkovina Svih svetih i Dušni dan prigoda su da se prisjetimo i svih poginulih i umrlih hrvatskih branitelja. Oni su svoje živote položili na oltaru Domovine za dobro svih nas, zato moralna dužnost i obveza sviju nas je da ne zaboravimo svoje voljene i da se molimo za njih" kazao je u prigodnom obraćanju Zvonimir Kubinek, predsjednik udruge obitelji poginulih i nestalih hrvatskih branitelja. Nakon Husina vijenci su položeni i na spomen obilježju u Drijenči a dan kasnije, 2. studenog u Lugu kod Živinica. Za poginule branitelje služene su i svete Mise: u Drijenči, Husinu, Živinicama, Par-Selu i Lukavcu. Misu u Par-Selu predvodio je ovdášnji župnik, vlč. Ivan Jukić koji je između ostalog u propovijedi kazao: "Svi pokojnici zaslužuju da ih se bar jedan dan u godini na poseban način sjetimo, ali istovremeno ne bi bilo dobro kada bi se to ograničilo samo na jedan dan. To je trajna zadaća svakog vjernika, sjetiti se duša svojih pokojnika. Danas se ovdje na poseban način sjećamo naših poginulih branitelja i molimo za njih. Nemojmo zaboraviti da zahvaljujući njima mi danas ovdje slobodni stojimo."

Misa za pokojne i umrle hrvatske branitelje 2. studenog bit će služena i u tuzlanskoj crkvi "Sv. apostola Petra i Pavla".

Ankica Stjepić-Čosić

PROSLAVA SV. NIKOLE TAVELIĆA U BRGULAMA

Sv. Nikola Tavelić patron je filijalne crkve u Brgulama u župi Lukavac.

Vjernici Brgula i okolnih sela proslavili su svoga zaštitnika na sam blagdan

sv. Nikole u poslijepodnevni satima. Okupio se veći broj vjernika štovatelja sv. Nikole. Misno slavlje

predvodio je vlč. Marinko Mrkonjić župnik župe Husino uz asistenciju susjednih župnika i svećenika.

Sve prisutne pozdravio je i čestitao blagdan i patrona župnik i dekan vlč. Pero Ilić. Na poseban način zahvalio se propovjedniku i pjevačkom zboru koji su uz pratnju gitare i skladno pjevanje pratili misno slavlje.

U svojoj propovijedi vlč. Marinko opisao je životni put sv. Nikole, koji je kao misionar preko Bosne dospio u sv. Zemlju i mučeničkom smrću posvjedočio svoju vjeru. On je generacijama bio i ostao primjer kako vjeru treba živjeti i svjedočiti u zgodno i nezgodno vrijeme.

Nakon mise, kiša i prvi snijeg nisu dozvolili duže zadržavanje pred crkvom. Slavlje se nastavilo po obiteljima.

M. A.

Vjerski objekti ponovno na meti provalnika Nakon što je izvršio sknavljenje crkve u Par-Selu, počinitelj iz sebe ostavio zdravstvenu knjižicu

U noći sa 30. na 31. listopada izvršena je provala u crkvu sv. Ane u Par-Selu. Prema izjavi župnika, vlč. Ivana Jukića, provalnik nakon neuspjelog pokušaja da razvali vrata, u prostor crkve je ušao kroz razbijeno staklo na vratima sakristije prilikom čega je rasjekao ruke te po cijeloj crkvi ostavio krvave tragove. Osim razbijenog stakla i desetak maraka ukradenog novca, druge materijalne štete nije bilo. "Provalnik je osknavio svetohranište što je užasan čin. Posvećene histije rasuo je po crkvi i prevrnuo svetu vodu te razbio kasicu sv. Ante Padovanskog na kojoj jasno piše da je kasicu u koju se prikuplja novac za siromašne i potrebite. Također u sakristiji smo pronašli bačenu svećeničku odoru. Ona je također blatna, možda je gažena. Tragovi su po cijeloj crkvi". Sretna okolnost kako su kazali policajci koji su došli na očevid je ta da je provalnik iz sebe ostavio zdravstvenu knjižicu. Riječ je o Mensuru I. rođenom 1981. godine, nastanjen u Gornjim Vukovijama, općina Kalesija koji je policiji od ranije poznat po sličnim prekršajima.

"Nadam se da će taj počinitelj biti uhvaćen i da tužitelj neće podići tužbu za koristoljublje jer se radi o sknavljenju vjerskog objekta zašto tražimo najstrožu zatvorsku kaznu, a isto tako i novčanu kaznu koja će biti adekvatna naknada za ono što je uradio. Dakle, ne za materijalnu štetu nego za moralnu bol koja je nanesena ovoj župi i ovom vjerskom objektu" - kazao je vlč. Ivan Jukić.

Ankica Stjepić-Čosić

ZMIJSKO LEGLO

REŽIJA: SAŠA BROZ

PREMIJERA
10. 11. 2007. subota

TUZLANSKI DANI 2007	
repertoar - novembar 2007.	
Četvrtak, 15. 11. 2007. u 19.30 Narodno pozorište Sarajevo H. V. Gogol "ZENIDBA" Režija: Petar Veliki	Subota, 17. 11. 2007. u 19.30 Jugoslavensko dramsko pozorište Beograd Miroslav Krleža "DNEVNIK" Režija: Stjepan Urošević
Petak, 16. 11. 2007. u 19.30 Srpsko narodno pozorište Novi Sad Artur Schnitz "POVRATAK KAZANOVE" Režija: Ana Tomović	Subota, 18. 11. 2007. u 19.30 Narodno pozorište Tuzla Vasilij Škapić "ZMIJSKO LEGLO" Režija: Saša Broz
Subota, 17. 11. 2007. u 19.30 Slovensko narodno gledališče Nova Gorica Vlado Režija: "ORKESTER TITANIK" Režija: Matjaž Latiš	Nedjelja, 18. 11. 2007. u 19.30 Četvrtište narodno pozorište Podgorica Srdan Stanić "ODUMIRANJE" Režija: Nebojša Popović
Nedjelja, 18. 11. 2007. u 19.30 Gradska dramska kazališta "d'AMIELLA" Zagreb Miroslav Krleža "DNEVNIK" Režija: Zvezdana Vukobratović	Ponedjeljak, 19. 11. 2007. u 19.30 Gradska kazališta "KAZALO" Vukovar Dobroslav Stanić "IZ KABLJA S LJUBAVIJU" Režija: Stjepan Matijević
Ponedjeljak, 19. 11. 2007. u 19.30 Gradska kazališta "KAZALO" Vukovar Dobroslav Stanić "IZ KABLJA S LJUBAVIJU" Režija: Stjepan Matijević	Utorak, 20. 11. 2007. u 19.30 Hrvatsko narodno kazalište Osijek Fede Schenker "KURVE" Režija: Ivan Leo Lemo
Utorak, 20. 11. 2007. u 19.30 Hrvatsko narodno kazalište Osijek Fede Schenker "KURVE" Režija: Ivan Leo Lemo	Srijeda, 21. 11. 2007. u 19.30 Hrvatsko narodno kazalište Pula Miroslav Krleža "DNEVNIK" Režija: Stjepan Matijević
Četvrtak, 22. 11. 2007. u 19.30 Hrvatsko narodno kazalište Pula Miroslav Krleža "DNEVNIK" Režija: Stjepan Matijević	Subota, 24. 11. 2007. u 19.30 Hrvatsko narodno kazalište Pula Miroslav Krleža "DNEVNIK" Režija: Stjepan Matijević

Folklorom do oslobađanja negativne energije

Najveći uspjeh u Francuskoj, kada su svoju zemlju predstavili u ruhu identiteta kulturne tradicije

Više vrijede u inostranstvu, nego u vlastitoj domovini

Šezdesetogodišnja tradicija Kulturno-umjetničkog društva Živinice opravdala je svoje postojanje na razini očuvanja kulturne baštine u svijetu folkloru, drame, recitacije i muzičke scene uopće.

Iako je KUD Živinice radilo s prekidima, odnosno obnovilo rad u proteklih 28 godina, ono je ostalo i do danas simbol Općine Živinice i njenih građana, ostavljajući iza sebe zapažene nastupe iz kojih su proizlazile slavne ličnosti.

Danas društvo radi samo s folklornom i muzičkom sekcijom, koje broje ukupno 150 članova starosne dobi od 5 do 70 godina multietničkog sastava. Zahvaljujući entuzijazmu naših ljubitelja folklornih igara, sve nedaće koje smo prošli od davne 1946.

KUD za Općinu Živinice predstavlja jednu organiziranu instituciju, koja radi na amatersko - volonterskoj osnovi sa ciljem očuvanja kulturne tradicije i baštine. Folklor kao bijeg iz svakodnevnice problema ovim igračima itekako pomaže, a mnogi članovi tvrde kako se jedino kroz narodnu igru oslobađaju negativne energije.

godine (ratovi), nadišli smo, te sačuvali svoj identitet kao simbol narodnosti u našoj, ali i drugim zemljama, rekao je za naš list Enver Šehović, koreograf i direktor KUD-a Živinice.

Prema Šehovićevim riječima, Društvo njeguje uglavnom folklorne igre BiH, ali često izvode koreografije i narodnih igara sa Kosova, Srbije, Makedonije i ostalih balkanskih zemalja.

Nastupi i natjecanja na vrhuncu slave

KUD Živinice je dobitnik mnogih domaćih i inostranih priznanja. Nastupali su u gotovo svim evropskim zemljama, a proslavili se ponajviše na nekima od međunarodnih festivala kao što je Međunarodni festival u Borasu, Švedska (2001.) ili Međunarodni festival mira u Istanbulu (2002.), no začelje svog uspjeha dosegli su upravo na domaćem terenu.

Najbolji festivali bili su oni u Francuskoj i Turskoj, gdje smo imali posebno druženje sa čelnim ljudima njihovih gradova, koji su nam uručili plakete za najbolje organizirano folklorno društvo u proteklih 15. godina. Ove godine smo bili organizatori I. međunarodnog festivala folkloru Živinice 2007. godine na

Najbolji festivali bili su oni u Francuskoj i Turskoj, gdje smo imali posebno druženje sa čelnim ljudima njihovih gradova, koji su nam uručili plakete za najbolje organizirano folklorno društvo u proteklih 15. godina. Ove godine smo bili organizatori I. međunarodnog festivala folkloru Živinice 2007. godine na

Premijera predstave će se održati 5. prosinca u BKC-u, a sljedeću noć i u živičkom kazalištu.

kojemu su sudjelovala KUD-a iz Poljske, Slovenije, Hrvatske, Makedonije i društva iz cijele BiH (Bugojno, Lukavac, Jelah, Maglaj...), rekao je Šehović, dodajući kako i jeste bit folklorne aktivnosti razmjena informacija, odnosno druženje sa drugim narodima i njihovom kulturom.

Planovi za naredni period

Iako mi radimo u dobrim uvjetima (Bosanski-kulturni centar Živinice), u bosanskohercegovački se folklor općenito ne ulaže onoliko koliko bi trebalo. Tako kada dodemo u inozemstvo, više nas cijene stranci nego ljudi iz vlastite zemlje, priča Šehović, dodajući kako je najveći krivac za to nepostojanje organiziranih kantonalnih saveza za institucije kulture. "No, mi smo oduvijek bili istrajni, što ćemo nastojati to isto biti i u narednom periodu", zaključio je Šehović.

Što se tiče daljnjih planova KUD-a, sljedećeg mjeseca nastupaju na festivalu folkloru u Doboju i Kladnju, a do kraja godine odlaze u Njemačku i Austriju gdje će se ondašnjem narodu predstaviti balkanskim i romskim narodnim igrama.

Ivana Tadić

Novi kazališni projekt za djecu "Dugonja, Trbonja, Vidonja"

Ako pomognemo drugima, pomoći ćemo i sebi! Poznata činjenica da je danas sve manje kvalitetnih kazališnih predstava za djecu ponukala nas je da progovorimo o tim "malim ljudima" kroz novi kazališni projekt "Dugonja, Trbonja i Vidonja" u formi animiranog filma i bajke, kao refleksiji na cjelokupnu stvarnost u kojoj živimo, istakao je Irfan Kasumović, asistent režije i menadžer projekta predstave na konferenciji za tisak koja se održala u polovicu ovog mjeseca u prostorijama Bosanskog kulturnog centra.

Koproducenti projekta su BKC i Gradsko pozorište u Živinicama, režiju i adaptaciju potpisao je Dragan Pirić, scenografiju Suad Avdagić, a akteri u cjelokupnom dramskom komadu su glumci tuzlanskog pozorišta: Ana Mia Milić, Nedim Malko-čević, Dragan Pirić, Irfan Kasumović i Sabit Sej-dinović.

Novinarima se obratila i glumica Ana Mia Milić koja u predstavi glumi četiri lika, ističući kako je u odnosu na prethodno iskustvo u dječjim predstavama njen lik puno zahtjevniji jer tumači jednu istinu u kojoj smo izgubili osjećaj za druge ljude, a samim tim i vjeru u sebe. U vezi s tim, osnovni motiv predstave i jest oživljavanje zaboravljenih vrijednosti - humanosti prema drugim ljudima.

Premijera predstave će se održati 5. prosinca u BKC-u, a sljedeću noć i u živičkom kazalištu.

I. Tadić

Kuća Plamena mira

Izložba radova mladih umjetnika

U organizaciji Probosanske kulturne organizacije, a u prostorijama Kuće Plamena mira u Tuzli svečano je, u prisustvu velikoga broja posjetitelja umjetnosti, 2. studenoga 2007. godine otvorena izložba radova mladih umjetnika Tee Mujčić i Borisa Pejića.

Pjesme, kazne i ratni zločini

Nedavno sam u jednom kraćem komentaru citirao pjesmuljak: "Vjetar piri Hrvatska se širi // kiša pada Srbija propada" i dodao kako je prije tridesetak godina jedan Hrvat radi javnog pjevanja ovog distiha bio kažnjen sa šest mjeseci zatvora.

Prigovorili su mi neki znanci kako sam isto to mogao napisati i obrnutim redoslijedom. Nemam ništa protiv i napisat ću, ali ako i kada saznam da je neki Srbin fasovao istu ili sličnu kaznu tim povodom.

Pročitao sam ovih dana u jednim novinama kako je u Bosni i Hercegovini oko 13.000 osoba osumnjičeno za ratne zločine.

Kako je krenulo i što se sve radi, počinjem se pribojavati i za osobnu sigurnost. Tim prije i tim više što sam tijekom minologu rata neprekidno djelovao kao novinar.

Dvanaestak godina poslije okončanja rata medijski se pojavljuju izjave kako su djeca iz mješovitih (međunacionalnih i međuvjerskih) brakova frustrirana.

Ništa novo! U najtežim ratnim vremenima u Tuzli novinski su objavljivane tvrdnje kako su djeca iz takvih brakova mediokriteti i duduci.

U prošlom broju Hrvatskoga glasnika apelirao sam na uspješne poduzetnike, prije svih Hrvate, da reklamno-financijski pruže potporu posrćućoj kolumnici "U krivom ogledalu". Izravno sam prozvao šimu GRABOVIČKIĆA, Mijata PAVIĆA i Dragu JURIĆA.

Niti jedan od njih trojice nisu se (pri)javili. Nije mi poznato jesu li pročitali apel i p(r)ozivku, a ne mogu vjerovati da su toliko sebični i nemoćni, te da nisu u mogućnosti dodatno potrošiti nekih stotinjak maraka, a može i eura.

Pohvalio mi se glodur, glavni i odgovorni urednik HG-a, gospodin Jurač NOVOSIEL, kako u zadnjem izdanju ima još veći broj suradnika nego u broju ranije.

Na to mi nije trebao skretati pozornost, jer sam to i sam učinio. Žalim i prigovaram mu što nije objavio i portret-fotografije suradnika, što sam mu predložio u prošlom izdanju krivog ogledala.

Svetlana CENIĆ, bila je ministrica financija u Vladi Republike Srpske i to za potrebe više premijera. Nisam stručnjak za ovu oblast i ne mogu ništa reći kakav je bila stručnjak za zaradivanje i baratanje lovom. Međutim, dajem sebi za pravo kako umijem (pr)ocijeniti da je gospođa Cenić, vješta i dobra novinska spisateljica.

U jednom od brojeva Magazina "BH-DANI", napisala je: "Vesti iz sredstava informisanja svih boja i oblika asociraju me na bh. varijaciju kineske torture. Da podsetim, kineska tortura je specifičan oblik mučenja zatvorenika neuobičajenim metodama, ako se uopšte može govoriti o nečem uobičajenom kada se pominje tortura. Na primer, zatvoreniku se pušta voda da kapa konstantno (kap po kap) na glavu... Na kraju poludi. Ili ga hrane najboljom ćuretinom, ali svaki obrok potpuno identičan. Na kraju poludi. Nas ovde konstantno hrane istim izjavama, istom retorikom, istim izrazima, istom zabrinutošću, istim floskulama, istim ljudima, istom ugroženošću, istim prepucavanjima... Dok ne poludimo kolektivno, ako već nismo."

Slazem se s pisanjima kolumnistice Cenić, a i sam bih već poludio da sam pametan.

U jednom od brojeva magazina "BH-DANI" Senad PEĆANIN je napisao: "Da vidi današnju Bosnu, Dostojevski bi se morao korigirati i napisati: "Ko se krije iza Boga, sve mu je dopušteno".

Izvorna poruka ruskog književnog klasika Dostojevskog je glasila: "...kad nema Boga, sve je dopušteno." Slazem se s ovim porukama, jer su nam se vjere, vjerski službenici, politike i političar uvezali u nerazmrslivo klupko.

Ovih dana, zadnjih mjeseci, pa i tijekom čitavog poraća, traju politička ratovanja, napadi, podmetanja, polemike, prepucavanja, optuživanja, natezanja, zatezanja... između Sarajeva i Banjaluke, odnosno između dijela rukovodstava Federacije BiH i Republike Srpske.

Ishodi svih ovih bitaka su krajnje neizvjesni. U traganju za rješenjem sjetih s jedne izjave gospodina Stjepana KLJUJICA, svojevremeno i člana Predsjedništva Republike Bosne i Hercegovine, kako bi najbolje bilo gospodarski toliko unaprijediti Federaciju BiH, pa da u Sarajevo, Zenicu, Tuzlu... dolaze, kao gastarbajteri, žitelji Republike Srpske.

Na žalost do takvog gospodarskog napretka nije došlo, kao što nema ni aktualnog napretka u RS-u, kako je obećano na zadnjim općim izborima, pa da gastarbajterstvo putuje suprotnim smjerom.

Hrvatska seljačka stranka BiH i Nova hrvatska inicijativa su se ujedinile u jednu stranku. U Tuzli i Tuzlanskoj županiji to još nije uočljivo na javno-političkoj ravni, odnosno u raspodjeli rukovodnih pozicija.

Profa zemljopisa u Katoličkom školskom centru "Sveti Franjo" Tuzla Ivica IVANIĆ, lider NHI-a, kazao mi je kako je Srećku dr. TUNJIĆU, prvaku HSS-a, ponudio da izabere rukovodno mjesto na općinskoj ili županijskoj razini. Unatoč tomu što je od ponude prošlo podosta vremena, uzvratnog odgovora nema, pa ostaje nejasno je li zatezanje u rukama medikusa Tunjića ili u središnjici HSS-a.

Natezanja i naklapanja o i oko reforme policije u BiH već dugo traju. U međuvremenu policije Republike Srpske i Federacije BiH zajedničkim su

snagama u zapadnoj Hercegovini zaplijenili 30 ukradenih automobila.

Ne znam što je uzrok ovoj vrsti policijskog povezivanja, ali jedan od povoda bi mogla biti eventualna krađa privatnog auta nekog od visokopozicioniranih dužnosnika, osobito policijskih.

Upozoravaju me zadnjih dana prijatelji kako bi trebao i morao pripaziti na to što i kako govorim telefonom, jer se instaliraju najmoderniji uređaji za prisluškivanje.

Ne znam čega se to trebam čuvati, jer sve što imam kazati kontra vlasti, politike i policije to i napišem, pa im u svezi s menom prislušni strojevi nisu potrebni.

P.S. Ne volim ni jednu vlast, a oporba mi je draga pa makar to bile i političke stranke čije programe ne cijenim.

"Za razliku od ostalih bosanskohercegovačkih političara, ja sam poprilično visoko uzletio", glasi, prema medijskim interpretacijama, jedna od najnovijih izjava gospodina Mirnesa AJANOVIĆA, predsjednika Bosanske stranke.

U ovu izjavu može se i mora neopozivo vjerovati, jer je Ajanović jedini političar u BiH sa završenom obukom za pilota lake avijacije.

Jedan od aktualnih kavansko-političkih komentara u BiH glasi da na stranačkoj sceni imamo udarni dvojac s kormilom.

Svaki na svoju, ali i na privatno-zajedničku, stranu veslaju član Predsjedništva BiH dr. Haris SILAJDŽIĆ i premijer Republike Srpske Milorad DODIK.

Dužnosti, poslove i zadatke kormilara patentirao je njegova ekscelencija Miroslav LAJČAK, visoki predstavnik međunarodne zajednice u Bosni i Hercegovini.

Na pitanje, kud plovi ovaj brod, odnosno kajak, ne umijem odgovoriti.

Službenici Uprave za neizravno oporezivanje i Granične policije BiH zaplijenili su 13 kilograma marihuane na graničnom prijelazu između BiH i Crne Gore.

Oduzeti opijati vjerojatno su uništeni, a mogao se napraviti dobar biznis uvezivanjem s nekim novim narko-dilerima i preprodajom droge na zapadno-evropskom tržištu.

Koliko god ova tvrdnja zvučala protuzakonito i bogohulno - čvrsto, tvrdo i uspravno stojim iza nje. Kada se razno-razne razine vlasti uvezuju i u puno žešće mafijaške poslove i to na štetu građana BiH, što ne bismo onda jamili i nešto love od zapada ilegalno trgujući drogom.

Krivo (o)gledao: Nikola J. IVANOVIĆ

Goli otok strica Franje

Drugi je svjetski rat u bosansko selo Bistrik došao neprimjetno. Tako su to doživljavali žitelji ove zabiti. Zabavljeni svojim svakidašnjim poslovima, jadom i bijedom, znali su tek za lokalne, porezne i žandarmerijske vlasti. Nešto više im je značila Katolička crkva. Ponadali su se kako će im životi biti lakši u novoutemeljenoj Endehaziji - Nezavisnoj državi Hrvatskoj, ali nije. I dalje je država tražila svoje, a posna zemlja slabo donosila. Braca Jozo, Franjo i Ivan Nikolić Stric živjeli su svoje živote podalje od političkih i ratno-vojnih turbulencija. Najstariji Jozo je argatujuci u Kamenolomu Vijadukt i na, od oca Petra naslijeđenoj, zemlji nekako sastavljao kraj s krajem. Za sav taj život neštedimice se davala i njegova smijerna supruga Katarina. Mladi Franjo, sa ženom Katom, malodobnim sinovima Ferdom i Antom, snalazio se nadničareci kod bogatijih suseljana, trgujući na stočnim tržnicama u Purču i Luki. Tek oženjeni Ivan zvani Stric, sa suprugom Lucom, svijao je gnijezdo pod skutima majke Mare, mlade udovice. Brinuli su svoje brige i jeli svoj kruh, a povremeno su se raspitivali što se dešava na bojišnicama. Ubrzo su bogatiji mještani obukli ustaške i domobranske uniforme, a braća Nikolići su se zbunjeno snebivali i u strogom poverenju jedan drugoga pitali - na koju se stranu okrenuti i kojemu se jatu prikloniti? One koji su novoutemeljenu državu dočekali raširenih ruku niti su voljeli, niti cijenili; pa sa njima nisu htjeli ni u isti vojnički stroj. Načuli su nešto o partizanskim postrojbama, ali neupućeni u nova zbivanja i njihovu komunističku i bezbožničku ideologiju nije im bilo jasno što to oni žele, traže i nude. Poslije prvih pogibija i pljački u pravoslavnom selu Smolan, ubrzo se saznalo kako su to na svoju ruku, bez ičije zapovijedi i ničim izazvani učinili Bistričani Ferdo, Mijat i Luka Božić. Nekako u isto vrijeme u Bistriku se saznalo kako partizani ne pljačkaju, ne ubijaju, ne siluju i u svoje redove primaju sve vjere, a među njima ne prave nikakvu razliku. To se braći Nikolić učinilo privlačnim i pravednim, pa su partizane i pokret otpora, kako se to i u Bistriku zvalo, počeli ilegalno pomagati.

Načulo se o tome i u mjesnom ustaškom stožeru, ali ih nitko nije napadao, jer se nije imalo nikakvih dokaza, a i međusobno su se svi dobro poznavali. Tek poslije jednog partizanskog napada na ustaški stožer u Lukama, uslijedila je racija i u Bistriku. Rodaka Ana je od sina Mije, mladog ustaškog časnika, saznala kada će kontrola biti obavljena i u Nikolićima, pa je najsumnjivijega Franju sklonila u svoju štalu. Jozu je štitila rudarska lampa, a na najmlađega, Ivana-Strica, nitko nije ni sumnjao. Tko zna čime izazvani, u ustaškom stožeru nisu odustajali od traganja za Franjom. Kada je i njegova rodaka Ana postala sumnjiva, skrovište za njega isposlovala je kod bogate i mlade udovice Janje. To skrivanje će za Franju biti

ne samo sigurno utočište, nego i kutak za seksualno naslađivanje. Zadovoljni su bili oboje. Da bi u svojem naslađivanju bili što manje ometani, Franjinoj ženi Kati i djeci je doturana hrana, a selom je pronesena i priča da je on nestao. Nije se znalo kada, kuda, kako i zašto. Sumnjalo se samo kako je negdje u šumi s partizanima. Kriomice se Franjo, noću pojavljivao kod žene Kate, susretao se s braćom, ali tajna nije izlazila na svjetlo dana. Supružnica Kata je sumnjala, ali nije se usuđivala ništa govoriti, niti pitati. Ni djevere Jozu i Ivana, niti muža Franju, za povremenih posjeta. Poslušno je s njim lijegala u postelju i zadovoljna bila što može djecu i sebe prehraniti.

Krajem rujna ili početkom listopada 1943. godine iz sela je neočekivano nestao Ivan zvani Stric, najmlađi od braće Nikolića. Ubrzo se saznalo da je stigao do partizanskih postrojbi u šekovićima. Njegov odlazak u partizane postao je dobar izgovor za starijeg mu brata Franju, pa se počeo pojavljivati na svjetlu dana, a ustaše, domobrani i žandarmerija ga nisu više proganjali. Bijesni su bili što su svoju pozornost usmjerili na pogrešnog brata, a nikada nisu saznali kako su i kojim kanalima najstariji Jozo i nešto mladi Franjo cijeli rat, ilegalno pomagali partizanima. Vispreni i snalazljivi Franjo je bio ilegalac u punom značenju te riječi, a veza s partizanima bio je jedan od najuglednijih ustaških časnika. Poslije ulaska partizana u Luke, listopada 1943. godine, u Bistriku se pojavio partizan Ivan Nikolić-Stric. Braći Jozu i Franji prenio je nove instrukcije za ilegalni rad i sa sobom u šumu odveo suprugu Lucu. Patrijarhalno odgojenoj nesretnici Luci nije se napuštalo obiteljsko ognjište. Birajući između ratovanja u partizanskim postrojbama ili razvoda i povratka pod skute svojem starijem bratu, izabrala je rizični život u šumi. Ubrzo se saznalo da je poginula u ljutom okršaju sa SS-Handžar divizijom i nikada joj se za grob nije saznalo. Ivan je nastavio s partizanskim ratovanjem i nije imao vremena za žaljenje poginule supruge. Tek tridesetak godina po okončanju rata saznalo se kako je on prije odvođenja Luce u šumu, upoznao medicinaru Miliću, s Korduna, pa je prvu suprugu svjesno i ciljano odveo u borbu kako bi što bezbolnije okončao ne baš sretan brak s njom. Čak se sumnjalo da ju je on ustrijelio, ali to nitko nije smio reći, niti mogao dokazati. Partizansko-poradni brak između kapetana Ivana i medicinarke Milice, s činom partizanskoga majora, smatran je logičnim. Jozo je dočekao kraj rata s još više djece, a Franjo nastavljajući ljubovanje s udovicom Janjom. Tek kada su jedne zimske noći, na mjesječinom obasjanom snijegu, otkriveni tragovi sijena od Franjina sjenika do štale udovice Janje, Franjina supruga Kata nije mogla više trpjeti. To joj je bio neoborivi dokaz nestašluka i muževljivih ljubavnih prijevara u koje je sumnjala i uslijedio je ubrzani razvod.

Poslije toga Franjo je u direkciji željeznica Luke, gdje je dobio mjesto opravničkog vlakova, kao zaslužni ilegalac, zatražio premještanje. Nije mu smetalo što je upućen u Bijeljino. Bitno mu je bilo što dalje otići od nezadovoljne i ljute, sada već bivše, supruge. Nestašan, kakav je bio i u prvim momačkim godinama, a zgodan i lijep, brzo je osvojio mladu i lijepu Nevenu, koju je ljubav olako iznijela iz bogate obitelji oca Stevana. Prve poratne godine Franjina službovanja u Bijeljini obećavale su im lagodan život, a i bio je takav. Uz dobru opravničku plaću Franjo je još dva puta toliko zarađivao baveći se svojim prijeratnim poslovima trgovanja stokom, pa je pomagao i mlađeg brata Ivana-Strica, koji je kao partizanski časnik službovao u Brčkom. Njih dvojica su se često vidali, a najstarijeg brata Jozu povremeno, zajedno i odvojeno, posjećivali u rodnom Bistriku i donosili mu bogate darove. Sva trojica je život krenuo na bolje i ništa nije dalo naslutiti ništa lošega.

Međutim, u 1948. godini sve je krenulo nizbrdicom. Iz opravničkog ureda, sa željezničke postaje u Bijeljini, Franjo je jedne noći odveden. Supruga Nevena je, u podmakloj trudnoći, ostala da brine brigu o dvogodišnjem sinu Marku. Danima nije znala što joj je s mužem i gdje se nalazi. U policiji joj je rečeno da je on okorjeli ibeovac i da se puno ne raspituje. No, ona se nije s tim mirila. Danima je tragala i raspitivala se gdje joj je muž. Kada je saznala da je na Golom otoku bila je šokirana. Naivno i slijepo vjerujući novim vlastima tražila je da ga oslobode, jer je on dokazani ilegalac i nikako nije i ne može biti državni neprijatelj. Pomoć je zatražila i od djevera Ivana-Strica, ali je umjesto potpore dobila ljubavničko-seksualno ponudu koju je s bijesom i gorčinom odbila. To ju je, kao suprugu zatvorenog ibeovca koštalo petomjesečnog pritvora, iz kojega je puštena tek u devetom mjesecu trudnoće sa sinom, koji će se roditi za očeva boravka na Golom otoku. Ogorčena i napaćena Nevena je novorođenom sinu dala ime Petar, a po ranije izrečenoj Franjinoj želji, kako bi volio imati sina kojemu bi dao ime svojega oca. Crv sumnje joj je govorio kako bi krivac za golo-otočko robijanje njenoga Franje mogao biti njegov brat Ivan-Stric, ali nije imala dokaze. Dolazila je i u Bistrik, kod starijega djevera Joze, ali ni od njega nije ništa mogla saznati, jer ni on ništa nije znao.

Poslije dvije i pol godine provedene na Golom otoku Franjo se vratio u Bijeljino i nastavio živjeti sa suprugom Nevenom, sinovima Markom i Petrom. Tijekom jedne obilnije pijanke sa kolegom Safetom Suljagićem, poznanikom iz djetinjstva i također partizanskim ilegalcem, saznao je goru, bolnu i tešku istinu. Unatoč pijanstvu Safet je, oprezno šapući, Franji rekao: "Prijatelju, na Goli otok te smjestio rođeni brat Ivan zvani Stric, kao što je moj amidžić Mevludin strpao svoga brata Fadila." Franji ova priča nije bila ni najmanje razvidna. Kratko je promućao: "Kkako, zzzasto?" Ljutito i škrgućući zubima, Safet je i dalje šapatom, ali odlučnije i energičnije kazao: "Obojica! I tvoj brat Ivan i moj amidžić Mevludin, su bili i ostali zečevi po karakteru. Mogu oni biti proglašeni i narodnim herojima, ali neće biti, bar za mene, ljudi. Pitali su ih na sastanku ćelije Komunističke partije za koga ste ti Franjo i moj dobri amidžić Fadil - za Tita ili za Staljina. Valjda ste im se obojica povjerali kako ste za Staljina, a oni su bojeći se za svoje guzice, to rekli na partijskom sastanku."

Ovo je saznanje Franju danima mučilo i proganjalo. Kao što supruzi Neveni i kasnije djeci ništa nije govorio o boravku na Golom otoku, tako se nije usudio ništa pitati ni brata Ivana. I dalje su se vidali

kao da se ništa nije dogodilo. Prigodom jedne posjete bratu Jozi u Bistriku Franjo mu je povjerio što je saznao o bratu im Ivanu i s nevjericom govorio kako se ne može pomiriti s tim. Brat mu je Jozo savjetovao kako on, Franjo, to mora sam provjeriti i da se on, Jozo, ne bi čudio ako bi to bila istina, jer je znao za sve sebičnosti i kukavičluke brata mu Ivana, a na sve to dodao: "Meni je cijelo vrijeme bio sumnjiv. Za cijelo vrijeme tvojega robijanja samo me jednom posjetio i to na sat-dva. I mene je pitao za koga si ti? Za Tita ili za Staljina? Ti si mi pričao kako ti je Staljin bio i ostao zakletva, ali ja mu to nisam htio priznati. Rek'o sam kako o tome ništa ne znam i da o tome ništa nismo razgovarali. Nego, ti lijepo njega otvoreno, ali u četiri oka, pitaj je li istina to što si saznao. Znam, neće ti priznati, ali kada ga budeš pitao dobro ga gledaj u lice. Ako mu poslije tvojega pitanja zaigra donja usna, a iza toga stisne čeljust znaj da ti je Safet kazao istinu."

Ubrzo će Franjo dobiti premještanje u Brčko i dvosoban stan za željezničkoj postaji, pa će se s bratom Ivanom češće vidati i to uvijek na Franjinu inicijativu. On, Ivan-Stric, kao da se nečega pribjavao, kao da je nešto krio ili slutio, ni na jedan susret s rođenim bratom nije dolazio sam. Uvijek je s njim bio kolega mu Milutin Stojčić, a obiteljskih

susreta nisu ni imali, jer je Franjo od prvoga dana Milićina bračnog života s bratom mu Ivanom, s njom bio u skobu. Desetak godina po okončanju golo-otočkog robijanja Franji je uspjelo sastati se s bratom Ivanom u četiri oka i to poslije pogreba zajedničkog im znanca Mevludina Suljagića. Ivan se htio vratiti sa ovoga ispraćaja kada je saznao kako će pokop biti obavljen po vjerskim propisima, ali ga je u tome spriječio brat Franjo. Iskristio je Franjo bratovljevu zbunjenost i priopćio mu što je saznao od kolege Safeta. Po savjetu starijeg brata Joze, pozorno je gledao u Ivanovo lice i odmah uočio kako mu igra donja usna, a zatim je uslijedilo stiskanje i poigravanje vilica. Ljutito, kao nikada prije i nikada poslije, Ivan je samo pitao: "O kakvim ti to glupostima Franjo govoriš?"

Franji, više nije trebalo. Sve mu je bilo jasno, pa je promijenio temu razgovora i počeo s bratom zbijati šale, kao da ga ništa nije pitao. Ovomu je to dobro došlo za izvlačenje iz neugodne situacije, ali su bratski odnosi ostali hladni do kraja Franjina života. Najmlađi brat Nikolić, Ivan zvani Stric, doživio je duboku starost. Dobri njegovi znanci stalno su dvojili pa i otvoreno ga pitali, kakav ga to jad proganja pa mu se iz očiju i s lica čitaju tužne zrake. Odgovor nikada nisu dobili. Tajnu, koja se izdajstvo brata zove, odnio je sobom u grob.

Nikola J. IVANOVIĆ

Međunarodni aerodrom Tuzla

Još uvijek bez putnika i zrakoplova

Sudbina Međunarodnog aerodroma Tuzla, koji je zatvoren prije godinu dana, kada su pripadnici NATO snaga, nakon petnaest godina korištenja, skinuli navigacijsku opremu, još uvijek je neizvjesna. Tuzlanski aerodrom, zbog specifičnog položaja i klimatskih uvjeta te brojnosti stanovništva i privrednih potencijala Tuzlanskog kantona, ima preduvjete za uvođenje isplativih civilnih letova, ali su materijalna sredstva prepreka za ponovno otvaranje aerodroma.

Vlada Federacije BiH na sjednici održanoj u Mostaru početkom studenoga izdvojila je 230 000 KM za nabavku sistema automatske obrade podataka, što je preduvjet za uspostavu međunarodnog zračnog prometa.

Nakon što se izvrši testiranje uzlijetno-slijetne piste, koja je u proteklih godinu dana pretrpjela manja oštećenja, aerodrom u Tuzli bi početkom idućeg mjeseca trebao biti administrativno otvoren, ali kada će biti uspostavljene redovne avio-linije, još uvijek se ne zna.

Tuzlanski aerodrom još uvijek je pod ingerencijom Vlade Tuzlanskog kantona, ali predstavnici federalne vlasti ne isključuju mogućnost da oni preuzmu nadležnost nad ovom zrakoplovnom bazom. Za ovaj aerodrom zainteresiran je i kuvaitski šejk Naif Džabir Ahmed El Sabah. U pismu namjere predlaže višemilijunske investicije za opremanje i uspostavu prometa, a zauzvrat traži koncesiju na 30 godina.

Federalni ministar prometa i komunikacija F BiH, Nail šećkanović kaže da ni tu ponudu ne treba odbacivati kao jednu od varijanti, ali je problem što bi zemljište na kojem se aerodrom nalazi, moglo biti predmet sukcesije bivših republika zajedničke države.

J. Š.

www.radioslon.ba

TELEVIZIJA

Slon

RADIO

SLON

extra

www.extra.radioslon.ba

SLUŠAJTE I GLEDAJTE DA BISTE ZNALI

+387 35 205 205 TUZLA • BOSNA I HERCEGOVINA

T

JAVNO PODUZEĆE

RADIO TELEVIZIJA

TUZLANSKOG KANTONA

Novi prostor za tretman

HIV pozitivnih i pacijenata oboljelih od AIDS-a

Sredstvima Globalnog fonda UN-a, u iznosu od 200 000 dolara, financiran je projekt adaptacije prostorija na Klinici za infektivne bolesti UKC Tuzla, namjenjenih liječenju oboljelih od AIDS-a. U sklopu ove klinike egzistira i Savjetovalište za dobrovoljno i povjerljivo testiranje, čije su prostorije također dobile novi izgled.

Prema riječima medicinskog direktora UKC Tuzla, **prof. dr. Elmira Čičkušića**, BiH je sretna država, jer ima relativno malo slučajeva osoba inficiranih HIV-om, kao i oboljelih, ali to nikog ne oslobađa obveze da takvim pacijentima pruži svu moguću skrb, od prevencije, preko dijagnostike do tretmana.

Direktor Klinike za infektivne bolesti UKC Tuzla, **doc. dr. Sead Ahmetagić**, navodi da su prvi slučajevi oboljelih od AIDS-a u Bosni i Hercegovini registrirani 1986. godine, te da je taj broj do sada porastao na 135. Na prostoru Tuzlanske županije od 1991. godine registrirano je 11 oboljelih. Trenutno se na Klinici za infektivne bolesti liječi sedam oboljelih, dok su četiri osobe umrle.

"Adaptacija prostora u kojem Savjetovalište radi od 1997. godine, puno će pomoći da se ispune sve zadaće koje nalažu pravovremeno otkrivanje bolesti, uključivanje terapije bolesnicima, ali sprječavanje širenja bolesti.", istaknuo je doc. dr. Sead Ahmetagić dodajući da je primarni cilj Savjetovališta besplatno, tajno i povjerljivo savjetovanje i otkrivanje bolesti.

U tuzlanskom savjetovalištu je od 1997. godine registrovano 2.500 osoba, koje su zatražile pomoć i obavile testiranje. Većina njih nije imala nikakav problem, ali je nakon posjeta Savjetovalištu kući otišlo psihički rasterećeno.

Azra Kunosić

Defektolozi u našoj zemlji nisu čak ni na nomenklaturi obrazovanja

Povodom sve težeg položaja defektologa u našoj zemlji za koje čak nije definirano ni gdje se zapošljavaju, niti se nalaze na nomenklaturi zanimanja, posjetili smo Udruženje defektologa u Tuzli koji su nam iznijeli svoje ogorčenje zbog težine njihova stanja u društvu.

Sretni što se konačno netko zainteresirao za njih i pitao kako djeluju, kazali su nam i da se sav njihov rad u Udruženju zapravo bazira jedino na volonterskoj osnovi. Kvalitete defektologa su javnosti skoro nepoznate i njegova pomoć u društvu je neophodna, mada u našoj zemlji ide pet logopeda na jednu županiju. Njihov rad se bazira na rad s osobama s posebnim potrebama. Cilj udruženja prije svega jest da se defektolozi nađu u nastavno-obrazovnom procesu, od vrtića do fakulteta, ali i u primarnoj i sekundarnoj zdravstvenoj zaštiti. Jedini Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet nalazi se upravo u Tuzli i pohađaju ga studenti iz cijele zemlje i ne znajući da je njihov položaj u društvu neodređen nakon završenog fakulteta. Njihovo jedino utočište nakon fakulteta je u Zavodu za zapošljavanje. "Mi smo se obraćali i ljudima s Univerziteta i Ministarstvu obrazovanja da se povede računa o defektolozima i da se umanju broj upisa studenata na defektološki fakultet kako bi se našlo radno mjesto za postojeće kadrove koji su završili fakultete, jer ih je ogroman broj na birou za zapošljavanje. Ono što je jedino rješenje po nama jeste zajednički sastanak kako bismo vidjeli kako najbezbolnije nadići problem.", kazao je **Safet Memić**, tajnik Udruženja defektologa **Humanost**. Jedan od bitnih ciljeva je osnivanje Centra za rehabilitaciju osoba s posebnim potrebama i da se u tom centru zaposli najmanje 40 defektologa uz prateće kadrove koji trebaju za rad takvom jednom centru. Vizija Centra je da se svi defektolozi upošljavaju, umjesto u Domu zdravlja u tom centru kako bi osobe s posebnim potrebama dobile puno kvalitetniju i zaštitu i edukaciju. Insistirat će se kod resornih ministara hitna promjena zakona u obrazovanju, da se svi defektolozi uposle u obrazovanje.

U svim domovima zdravlja u Tuzlanskoj županiji se niti jedna usluga defektologa ne plaća, što znači da fond usluge defektologa uopće ne uplaćuje i to je prema stavu udruženja jedan ogroman apsurd. Velik problem je što pri spomenu na defektologe svi misle da su to logopedi, što nije ni slično. "U našoj zemlji nije definirano gdje se defektolozi zapošljavaju, stoga želimo da nam se odgovori na pitanje jesmo li za škole ili za zdravstvene ustanove. Gdje smo?"

Trinaest godina od kada je fakultet osnovan da se kaže gdje polažemo stručne ispite i gdje ostvarujemo svoja radna prava. Defektolozima koji danas odlaze tražiti posao u našoj zemlji, kaže im se da ne postojimo na nomenklaturi zanimanja.", kazala nam je Mirela Memić, predsjednica Udruženja Humanost. Ako je odnos naše zemlje prema defektolozima ovakav razočavajući i ponižavajući, onda nije ni čudno što defektolozi nemaju kvalitetno mjesto u društvu.

Maja Nikolić

GRADEVINARSTVO
PROIZVODNJA
TRGOVINA

LUCIANA

Adresa: Magistralni put bb, Lukavac, BiH
Tel/fax: ++387 35 553 454, 553 453

E-mail: luciana@bih.net.ba
www.luciana.ba

Iz života poznatih

IZ ŽIVOTA POZNATIH

FENIKS

Koja je mađarska himna?

Madar Rudolf Bauer (1879.-1932.) je davne 1900. godine pobijedio u bacanju diska na Olimpijskim igrama u Parizu. Kada se popeo na pobjedničko postolje očekujući nestrpljivo sviranje himne, neugodno se iznenadio. Uz jarbol se podizala američka zastava uz zvuke američke himne.

Bauer je napustio postolje i odbio primiti kolajnu dok sve ne bude kako bi i trebalo biti. Proglašenje pobjednika odmah je prekinuto kako bi se pogreška ispravila i bacač diska se ponovo popeo na postolje. Konačno se počela podizati mađarska zastava, ali uz zvuke - austrijske himne!

Razočaran i ljut, Rudolf je sjurio s postolja i prvim avionom otputovao iz Pariza.

Dobročinstvo

U salonu nekog pariškog uglednika govorilo se o dobročinstvima. Među gostima se nalazio i francuski komediograf

Georges Feydeau (1862.-1921.). Jedan znani škrtac počeo je govoriti, hvaleći se:

"Čim me neki siromah zamoli za milostinju, ja odmah stavim ruku u džep..."

"Zlo je u tome", prekne ga Feydeau, "što tu svoju ruku ne izvlačite dok je još siromah pokraj vas".

Nedostatak vremena

Grof Camillo Benso Cavour (1810.-1861.) talijanski državnik mnogo je cijenio rad i aktivnost u poslu, pa je često govorio:

"Kad želim da se nešto napravi dobro i brzo, obraćam se uvijek onima koji su već dosta zaposleni; nezaposleni nemaju nikada vremena da bilo što učine!"

Previše mrtvih

Dok je obnašao dužnost upravitelja u jednom kazalištu, hrvatskom književnu i dramatičaru Milanu Begoviću (1876.-1948.) neki je kriboman donio dramski tekst da ga uvrsti u program. Pročitavši tekst, Begović ga je odbio riječima:

"Dragi prijatelju, previše je mrtvih u vašem tekstu!"

"Kako? Pa samo jedan-lik umire", odgovri tekstopisac.

"Da, to je istina", dodao je Begović, "samo vi ne uzimate u obzir i broj mrtvih među publikom koju bi ubila dosada!"

Užitak

Frina (4. st. prije Krista), grčka hetera slavna po ljepoti, toliko se obogatila da je pored zlatnog Zeusovog kipa veličine čovjeka dala ponovo podignuti i zidove Tebe na kojima je naredila da se napiše: "Frina je podigla što je Aleksandar razrušio".

Kad su je upitali zašto je to učinila, odgovorila je:

"Zato da svijet vidi kako je Frina s užitkom i lakše sagradila ono što je gnjevni Aleksandar teško porušio!"

AUTO SERVIS SENKOVIĆ - ODŽAK
Prodaja i servis ŠKODA vozila
ul. Titova 108
tel. 031/761-552, 762-718; fax. 031/762-552
e-mail: autoservis-senkovic@tel.net.ba

PISMA ČITATELJA (izvodi) Uredništvu Hrvatskoga Glasnika

Malo kasno, ali ja sam tako uvijek radio s pohvalama i godišnjicama. Čestitam Glasniku, koji je meni pružio mnogo zadovoljstva kao njegovom suradniku. Zahvalan sam što mi šaljete Hrvatski Glasnik u daleku Ameriku. Često se pojavi prva stranica prvoga broja s tekstom o programskim osnovama lista. Drago mi je vidjeti da se Hrvatski Glasnik još drži istog, pravilnog programa. Juraju želim dobro zdravlje i dugačku karijeru GLODURA.

Prvi GLODUR Ljubo Aždajić.

Poštovani i dragi gospodine Novosel

...Valja odmah reći - da Vam zahvalim za sve što činite za Hrvatski Glasnik. To je upravo uzoran list. Uostalom još ne prestaje poplava pohvalnih pisama što stižu na adresu Uredništva. Doista je teško naći prikladne riječi kojima bi se na primjeren način izrazila pohvala za kakvoću posla i zahvalnost za Vaš trud...

Želeći Vam u prvom redu dobro zdravlje kako biste još dugo radili za dobro Napretka i hrvatskoga naroda u Tuzli.

Prof. dr. sc. Zvonimir Marić, Zagreb

Poštovani gospodine Novosel,

... Svaki novi broj Hrvatskoga Glasnika velika je radost za našu obitelj. Upućujemo Vama i Vašim suradnicima iskrene čestitke. Želimo Vam puno uspjeha i ustrajnosti u daljem radu. Bog Vas blagoslovio za Vaša djela.

Obitelj Primorac, St. Pölten, Austrija

Poštovani gospodine Novosel,

Čestitam Vam izlazak prelijepog - najnovijeg broja Hrvatskoga Glasnika! Mislim, kako dobro razumijem Vašu tešku i odgovornu ulogu i ni najmanje jednostavan zadatak koji na najbolji način rješavate. Hrvatski Glasnik je puno više nego bilo koje glasilo koje je ikad izlazilo na prostoru današnjeg TK. Puno je više prije svega zato što svoj prostor dominantno ustupa kulturi i duhovnosti, a to su vidovi u kojima smo do sada jedino opstajali i u kojima jedino imamo izgleda da i nadalje opstajemo. Naime Vaša mjera prema "političkom", veoma je dobra i odgovorna, a prema kulturnom biću otvorena, što i može samo osoba tako sjajne biografije kakvu imate Vi.... Od Boga Vam zdravlje i dobra sreća. Od mene, najbolje želje i srdačni pozdravi Vama i Vašim suradnicima, posebno sjajnom mladom čovjeku Ivici Kovačeviću.

*S poštovanjem i prijateljski odani, Atif.
(Atif Kujundžić, književnik)*

ISPRAČAJ GOSPODINA MIROSLAVA KOVAČIĆA KONZULA KONZULATA REPUBLIKE HRVATSKE U TUZLI

Prijatelji iz Tuzlanskoga kraja, Subotice i Beograda, te djelatnici Konzulata na čelu s generalnim konzulom gospodinom mr. Josipom Jurasom 26. listopada 2007. u prostorima Hrvatskoga doma upriličili su svečani ispraćaj gospodinu Miroslavu Kovačiću. Po odzivu prijatelja i poznanika njih oko pedesetak i vedrom ozračju osjetila se toplina i ljudskost prijatelja koji odlazi na novu dužnost u Zagreb.

Prijatelji na ispraćaju prijatelja

Gospodin Miroslav Kovačić obnašajući dužnost u Konzulatu Republike Hrvatske u Tuzli zračio je vedrinom, ljubaznošću i raspoloženjem za pomoć u svakoj prigodi.

Koristimo ovaj trenutak da se zahvalimo Miroslavu na stvorenom prijateljstvu u Tuzli. Nećemo zaboraviti tako divnog čovjeka koji odlazi. Želimo mu uspješan dalji rad na novoj dužnosti, mir, zadovoljstvo i sreću u krugu svoje obitelji.

PRIJATELJI

Snimak za uspomenu...

Za dobro raspoloženje pobrinuo se Vedran Čičak sa svojim orkestrom

Zdravlje

Šećerna bolest

Pravilna prehrana moćan lijek za dijabetes

Kombinacija pravilne prehrane i redovite tjelečve može znatno poboljšati stanje oboljelih te smanjiti potrebu za lijekovima, a zdrave osobe zaštititi od obolijevanja ili ga barem odgoditi

Čega više, a čega manje Poželjno je češće jesti

- **Mahunarke:** grah, mahune, leća, grašak, slanutak, bob i soja sadrže jednaku količinu vlakana i proteina kao meso, ali nemaju masnoća.
- **Povrće:** bogato je vitaminima i vlaknima, a sadrži vrlo male količine šećera i kalorija.
- **Voće:** bogato je vitaminima i vlaknima, ali sadrži i priličnu količinu šećera pa treba biti oprezan u izboru. Umjesto grožđa, smokava, banana i egzotičnog voća prednost dajte voću koje sadrži manje šećera, poput krušaka, jabuka, agruma i šumskog voća.
- **Žitarice:** bogate su složenim šećerima i vlaknima koji se sporo apsorbiraju, no poželjno je dati prednost integralnim žitaricama.

Poželjno je manje jesti

- **Meso:** sadrži proteine i masti i ne mora biti na jelovniku svakodnevno već se može izmjenjivati s mahunarkama i sirom. Umjesto crvenog mesa, koje je bogatije masnoćama, prednost dajte bijelom mesu (piletina, puretina, zečetine) koje je i lakše probavljivo, a posebno ribi.
- **Suhomesnati proizvodi:** masne vrste salama, poput mortadele ili tlačenice, treba jesti što rjeđe. Bolji izbor su pršut bez masnih dijelova, šunka ili sušena govedina, ali također u umjerenim količinama.
- **Jaja:** oblikuju proteinima i kolesterolom te ih ne bi trebalo konzumirati češće od dva puta tjedno. Pripazite i na jaja u majonezi, umacima i kolačima.
- **Mlijeko i mliječni proizvodi:** mlijeko je jedan od glavnih izvora kalcija, ali treba biti oprezan je sadrži i masnoće. Što se tiče sireva, prednost treba dati svježim i polumasnim, a rjeđe i u manjim količinama konzumirati masne sireve poput ementalera, gorgonzole, parmezana i slično.

5 dobrih savjeta

- 1 Ne preskačite obroke i izbjegavajte jedan veliki obrok. Najbolje je rasporediti hranu na tri glavna obroka i dva međuobroka.
- 2 Nastojte da u svakom obroku bude neka namirnica bogata škrobom i vlaknima.
- 3 Jedite što više voća i povrća.
- 4 Manje solite hranu i nekonsumirajte gotove i polugotove proizvode koji obiluju solju.
- 5 Pripazite na dovoljan unos tekućine, pravilno rasporedene tijekom cijelog dana.

Manje sna, više snova

- Kronično neispavani ljudi češće sanjaju, a snovi su im življi i stvarniji. Istraživanja su pokazala kako u nedostatku redovitog odmora podsvijest akumulira ono što treba procesuirati u snu, pa u idućoj epizodi spavanja to odrađuje.

S čim je potreban oprez

Masnoća: smanjiti unos masnoća i hrane s visokim udjelom masti

Šećeri: ograničite količinu šećera i konzumaciju namirnica koje sadrže šećer te ih uzimati samo u posebnim prilikama i malim količinama

Alkohol: izbjegavati ga ili piti samo vrlo rijetko, u malim količinama i nikada na prazan želudac.

Pušenje pogoduje psorijazi

- Britanski znanstvenici tvrde da su riziku od psorijaze aktivni pušači izloženi 78, a bivši pušači 37 posto više nego nepušači. Pretpostavlja se da toksini iz cigareta pogadaju dio imunološkog sustava povezanog s bolešću. Tek 20 godina nakon prestanka pušenja rizik se vraća u prosjek.

Kašljete? Provjerite željezo

- Talijanski su znanstvenici utvrdili da uzrok neproduktivnog kašlja u zdravih žena, nepušačica, može biti znak manjaka željeza u krvi. Neproduktivni se kašalj u ispitnica pojavljao za mjesečnice i trudnoće, kada razina željeza u krvi pada, što slavi imunološki sustav i povećava osjetljivost gornjih dišnih putova.

Otkrivanje tumorskih virusa

- Prema statistikama, virusna infekcija doprinosi nastanku više od 20 posto tumora. Iako je za sada popis virusa za koje se zna da utječu na nastanak tumora relativno kratak, nova metoda probira na kojoj rade najugledniji svjetski znanstvenici pomoći će u identificiranju svih takvih virusa.

Brak i srce

- Bračne svade mogu povećati rizik od srčanih oboljenja, pokazala je jedna britanska studija, a opasnost od srčanog udara 34 posto je veća u neskladnim vezama. Razlog tomu je emocionalni stres, nuspojava problematičnih odnosa. Osim toga, dokazano je da samci u prosjeku imaju više zdravstvenih problema nego ljudi u vezi ili braku.

Hormoni za pamćenje

- Žene kojima se prije menopauze kirurški odstrane jajnici pod povećanim su rizikom od demencije, pokazala je studija klinike Mayo. Uzimanjem hormonske nadomjesne terapije barem do 50. godine života taj se rizik može smanjiti, iako ta ista terapija nakon 65 godina povećava rizik od demencije i srčanog udara.

Gen krivac za neplodnost?

- Na Sveučilištu u Sjevernoj Karolini otkriven je gen odgovoran za deformaciju DNA spermija koja ih čini nesposobnima za penetraciju u jajnu stanicu. Istraživanje je provedeno na miševima, a znanstvenici sada nastoje utvrditi da li to saznanje vrijedi i za ljude.

Sijedi od sresa

- Iako je vrijeme pojave sijedih vlasi u najvećoj mjeri određeno genima, istraživanja pokazuju da stres ima značajan utjecaj. Hormoni stresa mogu prouzročiti upalu i nastanak slobodnih radikala koji utječu na proizvodnju melanina, pigmenta odgovornog za boju vlasi i uzrokuju njegovo bljedenje.

Sretni su oni koji daju

- Isplati vam se opteretiti partnera, tvrde psiholozi, jer osim što time olakšavate sebi, činite dobro i za njega, a i za vašu vezu. Nemojte se ustručavati zamoliti partnera da oboji zidove, da ode na tržnicu i sl. To nije previše. Psiholozi su proučavali bračne odnose na 266 parova, ispitujući stupanj ugađanja među partnerima. Računalo se sve od pranja posuda do preseljenja u drugi grad radi partnerova zaposlenja. Pritom je važno bilo da dobra djela doista dolaze iz srca, bez bolova u trbuhu ili osjećaja dužnosti. Jedino tada će se osjećati dobro i onaj koji daje i onaj koji prima. Slično je ponašanje potvrđeno i u poslovnom svijetu - onaj tko radi jer to sam želi ujedno je najzadovoljniji na poslu.

Depresiju majki trpe i djeca

- Stručnjaci sa Sveučilišta u Marylandu utvrdili su da se mentalno zdravlje majke značajno odražava na razvoj djeteta s ADHD-om. Studijom su ispitivani ponašanje i razvoj 108-oro djece s ADHD-om do 18. rođendana. Pokazalo se da pozitivni stavovi roditelja i metode s tim u skladu u prvim godinama odgoja znače puno manje problema u ponašanju djece u adolescentskoj dobi. S druge strane djeca čije su majke bile depresivne imala su kasnije više problema s ponašanjem, vjerojatno stoga što njihove majke zbog depresivnosti nisu bile u stanju prihvatiti i provoditi pozitivne roditeljske metode.

Namirnice mjeseca - ZELJE

- Zelje obiluje korisnim mineralima (kalij, kalcij, fosfor, željezo, jod itd.) i vitaminima (C, E te skupine B). Za hladnih mjeseci često je na jelovniku kiselo zelje koje osim što je ukusno pozitivno djeluje na zdravlje. Tijekom kiseljenja narezanog i posoljenog zelja razvijaju se bacili mliječne kiseline i kvasne gljivice. Mliječna je kiselina zaslužna što je kiselo zelje lijekovito kod bronhitisa, ekcema, lijenih crijeva, ishijasa, upaljenih vena, čak i kod reume. Kiselo zelje povećava otpornost na mnoge bolesti jer potiče rad imunološkog sustava.

Riba čuva bubrege

- Masna riba na jelovniku smanjuje vjerojatnost obolijevanja od raka bubrega. Istraživači su na uzorku od 60.000 žena ustanovili da se onima koje godinama konzumiraju losos, haringe, sardine i skušu barem jednom na tjedan, rizik od raka bubrega smanjio 74 posto. Te ribe sadrže mnogo više omega-3-masnih kiselina i vitamina D nego ostale ribe. Omega-3-masne kiseline su tzv. dobre masnoće koje pridonose zdravlju, iako su kalorične.

MASLINA

Ljekovita svojstva

Maslina ublažava mnoge zdravstvene tegobe:

- čuva jetru i jača njihovu funkciju
- ljekovito djeluje na žuč
- djelotvorna je protiv raznih trovanja: hranom, nikotinom, alkoholom
- pomaže protiv kašlja, promuklosti, angine
- snižava tjelesnu temperaturu
- jača vid
- snižava povišen krvni tlak
- djeluje protiv arterioskleroze

VITA

Mi prodajemo vrhunska vozila!
Vi zaslužujete vrhunsku uslugu!

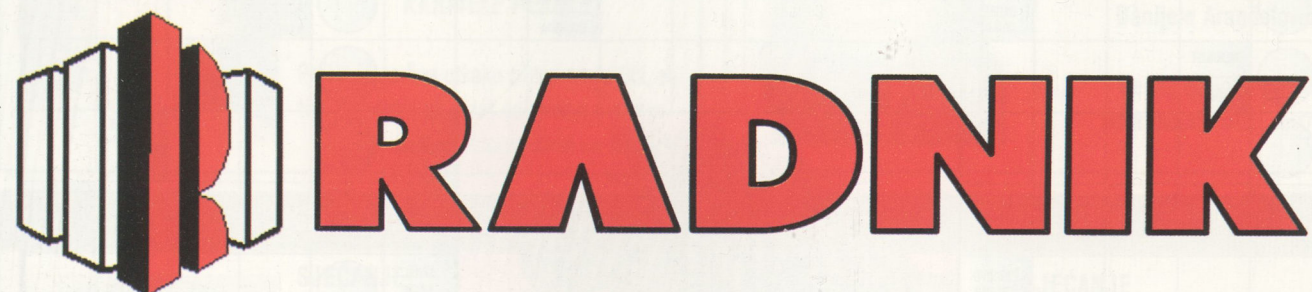
NIPEX
Kvaliteta koja pokreće.

Tuzla, Tel.: 035 384 384 i 384 385

www.nipex.ba

TRADICIJA I KVALITET U GRADITELJSTVU

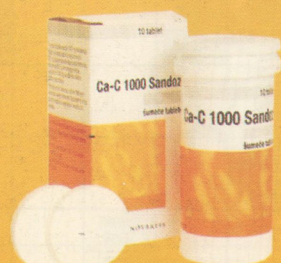
GRAĐEVINARSTVO I GRAĐEVINSKA INDUSTRIJA D.D.

48260 KRIŽEVCI, ULICA KRALJA TOMISLAVA 45

TEL : (048) 279-300 FAX : (048) 279-333

www.radnik.hr e.mail: radnik@kc.htnet.hr

Ca-C 1000
Sandoz®

Ca-C 1000 je jedinstvena šumeća tableta prijetnog okusa, koja sadrži toliko vitamina C kao 17 narandži i toliko kalcija kao 1 čaša mlijeka.

Ca-C 1000 je odličan izbor:

- pri liječenju prehlade i gripe
- za sve, koji se neuravnoteženo hrane
- kada osjetimo pomanjkanje energije
- u starosti
- pri dužoj bolesti ili poslije nje
- za pušaće
- za vrijeme trudnoće i dojenja
- kod fizičkog napora (sport)
- u stresnoj situaciji
- za adolescente (kod brzog rasta)
- poslije operacije
- pri dijetama mršavljenja

Prije upotrebe pažljivo pročitate upute!
O lijekovima i njihovom djelovanju posavjetujte se sa ljekovnikom ili farmaceutom.

MEDIS

NOVARTIS

Za sva vremena

ŽIVOTNO OSIGURANJE
MOĆNO A OBROČNO

CROATIA OSIGURANJE d.d.

tel: +387 39 839 100,

www.croatiaosiguranje.com, croatia-os.ljubuski@int.tel.hr

stuhli
motel tuzla
VI.: Branimir Stuhli

Ul. Bukinska br. 60 • Tel. ++387-35-283-330 ; 061-13-10-13 • E-mail: stuhli@bih.net.ba

CVJEĆARA FLORAMI

Vam nudi veliki izbor rasade, saksija, žardinijera, zemlje za cvijeće od 50 l, 20 l, 10 l, 6 l, 5 l, te zemlje u pakiranju od 1kg iz vlastite proizvodnje pod nazivom FLORATRES, rezanog cvijeća, lončanica, svijeća, lampinjona, lukovica svih vrsta, ruža sadnica i ukrasnog šiblja.
Sve to možete nabaviti uz najpovoljnije cijene u gradu i dobiti stručne savjete.
Vaše je samo da dodete na MALU PIJACU i da se uvjerite u našu ponudu.
FRANJO BOSANKIĆ

Osnovan 1992.godine
I Love FM RADIO Kameleon
INDEPENDENT
INDEPENDENT
INDEPENDENT
102.1 MHz

Marketing: 250-261, 250-262, 250-263 http://www.kameleon.delta.com.ba
Centrala: 250-055 (tel/fax) radio_kameleon@delta.com.ba

MOTEL ORION ORMANICA SREBRENİK
TEL. 035 650-035 061 143-337 VI. Mato Jurić

Digital foto laboratorij

FOTO ŽUNIĆ

Tuzla tel./fax 0038735254694
Tuzla 035257295
Tuzla 035251448
Gračanica 061772282
Tešanj 061251897
Doboj 053231554

Mobil 0038761135960
061142399

www.fotozunic.co.ba

e-mail zunic@inet.ba

PrintCom
GRAFIČKI INŽENJERING

75000 Tuzla, Mije Keroševića 20
Tel: +387 35 282 000, 281 751
Fax: +387 35 311 210
e-mail: printcom@bih.net.ba

SLAVKO PAVIĆ - vlasnik

PODUZEĆE ZA VANJSKU I UNUTARNJU TRGOVINU
IZVOĐENJE ZAVRŠNIH RADOVA U GRAĐEVINARSTVU

Ljepunice 151, TUZLA - BiH

tel./fax. ++387 35 278 302, 384 255

mob. ++385 98 405 618, ++387 63 350 959

PLIVA

Članica Barr grupe

PLIVA Hrvatska d.o.o. Predstavništvo u Bosni i Hercegovini

Trg heroja 10, 71000 Sarajevo

Tel.: + 387 33 72 35 35, Fax.: + 387 33 65 39 86

HOLDINA

TRGOVINA NAFTNIM DERIVATIMA

ŠIROKA MREŽA MALOPRODAJNIH OBJEKATA

- Kvalitetno gorivo svih vrsta
- Bogat izbor robe široke potrošnje

VELEPRODAJA SKLADIŠTE PODLUGOVI

- Dnevna isporuka naftnih derivata bez ograničenja u količinama
- Dostava loživog ulja na Vašu adresu

Azize Šaćirbegović 4b, 71 000 Sarajevo
tel.: 033 276 430 Fax: 033 658 616

Od svih banaka,
samo je jedna
moja banka

Znam zašto.

NLB Tuzlanska banka d.d., Tuzla
Maršala Tita 34, 75000 Tuzla
T: 035 / 259 259
F: 035 / 250 596 i 250 597
E: info@nlbtuzlanskabanka.ba

NLB Tuzlanska banka

ISSN 1840-1260

9 771840 126007